



ЕВРОПЕЙСКА ЦЕНТРАЛНА БАНКА

БАНКОВ НАДЗОР

Годишен доклад на ЕЦБ за надзорната дейност

2014

Март 2015 г.

BANKING SUPERVISION

Съдържание

Предисловие от Марио Драги, председател на ЕЦБ	3
Предисловие от Даниел Нуи, председател на Надзорния съвет	4
1 Общ преглед на ЕНМ	10
1.1 Задължение за отчетност и външна комуникация	10
1.2 Надзорен съвет и Ръководен комитет	14
1.3 Административен съвет за преглед и Група за посредничество	18
1.4 Организация на надзорната функция в ЕЦБ	22
1.5 Рамка за тясно сътрудничество	26
1.6 ЕНМ като част от европейската и глобалната надзорна архитектура	27
2 Полагане на основите на ЕНМ	29
2.1 Правна рамка	30
2.2 Надзорният модел на ЕНМ	36
2.3 Набиране на служители	41
2.4 Рамка за отчитане на данни	43
2.5 Информационни технологии	46
2.6 Цялостна оценка	47
3 Начало на функционирането на ЕНМ	52
3.1 Последващи действия въз основа на цялостната оценка	52
3.2 Подготовка за надзорните дейности през 2015 г.	56
3.3 Създаване на методологии за всички хоризонтални и специализирани услуги	59
3.4 Лицензиране	68
3.5 Процедури по принудително изпълнение, налагане на санкции и докладване на нарушения	71
3.6 Проверки на място	72
3.7 Осигуряване на качество в надзора	73

3.8	Наблюдение и непряк надзор от страна на ЕЦБ над по-малко значимите институции	73
3.9	Допълнително интегриране в ЕНМ: въпроси, свързани с политиката за човешките ресурси в цялата система	78
3.10	Езикова политика	79
4	Отчитане на използването на бюджета	81
4.1	Рамка за надзорните такси	81
4.2	Подготовка за първия цикъл на фактуриране на таксата	84
	Приложение	87
	Списък на правните инструменти, приети от ЕЦБ, които се отнасят до общата рамка на банковия надзор	87
	Речник	88
	Съкращения	91

Предисловие от Марио Драги, председател на ЕЦБ



Създаването на европейския банков надзор е най-голямата стъпка към задълбочаване на икономическата интеграция от основаването на икономическия и паричен съюз. Кризата ни принуди да преосмислим из основи какво е необходимо за постигането на действителен икономически и паричен съюз. Желанието да предпазим гражданите и бизнеса от тежкото въздействие на кризата бе движещата сила зад „Доклада на четиримата председатели“, който очерта път към осъществяването на тази цел. Сметнахме, че създаването на банков съюз е най-добрият начин да се справим решително и надеждно с едно от най-важните предизвикателства – слабостите на банковия сектор. Той включва единен надзорен механизъм (ЕНМ), единен механизъм за реструктуриране (ЕМР) и единна нормативна уредба, включително хармонизиране на схемите за гарантиране на депозитите, което може да се развие до единна европейска гаранция на депозитите.

Създаването на ЕНМ и възлагането на надзорни задачи на ЕЦБ беше фундаментално политическо решение, което европейските законодателни органи – Съветът на ЕС и Европейският парламент – приеха през октомври 2013 г. За ЕЦБ беше чест да поеме тази нова роля и тя е решена да изпълни високите очаквания. Все пак беше сериозно организационно предизвикателство само за година ЕНМ да се организира и да заработи, и същевременно да се проведе цялостната оценка на 130-те най-важни банки в еврозоната. Благодарение на своите служители – и стари, и нови – ЕЦБ прояви забележителна адаптивност. Макар да се осигурява строго разделение между паричната политика и банковия надзор, и двете дейности могат да разчитат на натрупаните експертни знания на звената за общи услуги. Освен това ЕНМ се ползва и от опита и ресурсите на националните органи. Всички тези преимущества се съчетават и се изгражда единствена по рода си форма на сътрудничество.

ЕНМ създава институционални условия за преодоляване на фрагментацията на надзорните практики и определя единен надзорен модел. Ние полагаме основите на общи методологии, съвместна култура и споделена репутация, които гарантират, че ще разполагаме с подходящите инструменти и стимули, за да изпълняваме ефикасно задачите си по надзора. Тази основа вече беше успешно тествана, както показва цялостната оценка. И това беше само началото. ЕЦБ ще трябва да изпълнява резултатно задълженията си ден след ден, година след година, изправена пред много трудни надзорни задачи.

В съответствие с Регламента за ЕНМ, Междунституционалното споразумение с Европейския парламент и Меморандума за разбирателство със Съвета на ЕС ЕЦБ е решена да прилага високи стандарти за отчетност. Това включва представянето на годишен доклад за надзорните задачи, чието първо издание ЕЦБ с гордост публикува тук.

Предисловие от Даниел Нуи, председател на Надзорния съвет



От 4 ноември 2014 г. ЕЦБ поема отговорностите по надзора над банковия сектор в еврозоната. Тя упражнява пряк надзор над 123 банкови групи (обхващащи около 1200 кредитни институции) в еврозоната, които имат дял от близо 85 % в общите активи на банките. Около 3500 по-малки институции са обект на непряк надзор посредством националните компетентни органи (НКО).

Създаването на тази интегрирана система за банков надзор беше мащабна задача, чието начало беше официално поставено на 3 ноември 2013 г. с влизането в сила на [Регламента за ЕНМ](#). Първото издание на годишния доклад на ЕЦБ за надзорната дейност обхваща този исторически период от 4 ноември 2013 г. до 31 декември 2014 г.

Въвеждането в действие на ЕНМ беше начинание с безпрецедентен мащаб. То изискваше хармонизирани, изчерпателни и ясно определени надзорни стандарти и процедури, практическа инфраструктура като например функциониращи и изпитани ИТ системи, както и подходящи структури за управление, позволяващи бързо и ефикасно вземане на решения. Набирането на служители с висока компетентност беше едно от първите и най-значими предизвикателства за ЕЦБ.

Цялостната оценка на банките, за които беше вероятно да попаднат под прекия надзор на ЕЦБ съгласно Регламента за ЕНМ, сама по себе си беше невиджано по мащаби начинание. Тя включваше преглед на качеството на активите и стрес тест. Непосредственото участие на всички засегнати страни, по-специално чрез постоянно взаимодействие с банките, беше особено важен аспект. От банките, в които беше установен капиталов недостиг, беше поискано да разработят капиталови планове, които да бъдат изпълнени през следващите месеци.

Чрез провеждането на стрес тест, съчетан със строг преглед на балансите, ние обогатихме съществено знанията си за банките, които сега са под наш надзор, и получихме ценна информация за тенденциите в европейската банкова система като цяло. Освен това подобрихме прозрачността по отношение на състоянието на нашите банки. В общ план цялостната оценка послужи като здрава основа и важен градивен елемент за възстановяване на доверието в банковия сектор в еврозоната и на неговата стабилност.

ЕЦБ е естествената и най-подходяща институция, която да посрещне всички предизвикателства по създаването на ЕНМ. Няма друга институция, която би могла да окаже по-добра подкрепа за изграждането му. Отдавна утвърдените услуги на ЕЦБ и доверието, на което тя се радва като институция, са огромно преимущество, за да може новият европейски надзорен орган да започне работата си.

За първи път в историята на ЕС имаме банков надзорен орган с наистина европейски мандат. Решени сме да използваме този мандат, за да направим банките, над които упражняваме надзор, по-сигурни и по-стабилни, в интерес на всички европейски граждани.

Надзорният модел на ЕНМ

Най-важната цел на ЕНМ е да подобри качеството и последователността в банковия надзор в еврозоната. Той ще осигури повече възможности за въвеждане на сравнителни показатели и за съпоставка между банките в цялата еврозона. Ще ни позволи да усъвършенстваме инструментите за надзорна оценка на риска, отчитайки подобаващо разнообразието на бизнес моделите на банките в Европа – което, според мен, е несъмнено преимущество.

ЕНМ безспорно е в отлична позиция да оценява, наблюдава и предприема мерки по отношение на рисковете в банковия сектор в европейски мащаб. Микропруденциалният му подход е допълнен от макропруденциалните му отговорности да наблюдава и предприема мерки по отношение на рисковете от общосистемна гледна точка. Освен това ЕНМ ни осигурява по-силен консолидиран подход и подобрява ефективността при разпределението и прехвърлянето на капитал и ликвидност в рамките на банковите групи.

Ако се вгледаме по-внимателно в подхода на ЕНМ към банковия надзор, на институциите, над които упражняваме надзор от ноември 2014 г. насам, вече им е ясно, че ЕНМ няма да се въздържа от провеждането му по инвазивен, непосредствен начин. Нашите надзорници прилагат единната нормативна уредба усърдно и твърдо. Ние задаваме трудните въпроси и, когато е необходимо, оспорваме отговорите. Ще бъдем строги надзорници, но винаги ще се стремим да бъдем справедливи и безпристрастни в действията си.

Концепцията за съвместни надзорни екипи (СНЕ), които упражняват пряк надзор над значимите институции, е крайъгълен камък на ЕНМ. СНЕ се състоят от служители на ЕЦБ и НКО и се ръководят от координатор от ЕЦБ. Те са от решаващо значение за постигането на целта на ЕНМ да поддържа близки и тесни контакти с банките при текущите надзорни дейности. Структурата на СНЕ и на хоризонталните услуги в съответните мрежи от специалисти в НКО съчетава задълбочените конкретни познания на националните надзорници с широкомащабния опит на ЕЦБ.

НКО продължават да осъществяват прекия надзор над по-малко значимите институции под наблюдението на ЕЦБ. Тъй като ЕЦБ отговаря за функционирането на ЕНМ като цяло, тя може да издава общи указания до НКО във връзка с надзора над по-малко значимите банки и ще запази правомощията си за провеждане на разследвания над всички поднадзорни банки.

Подходът на ЕНМ към банковия надзор е перспективно ориентиран. Целта ни е да предприемаме навреме мерки срещу потенциални проблеми. Ние подкрепяме разглеждането на риска от различни аспекти и се стремим да

вникваме задълбочено във факторите на риска, склонността към риск и бизнес модела на всяка институция. Съчетаваме този индивидуален подход с междусекторен анализ и разглеждаме връзките между банките и останалата част от финансовата система. За да функционира ефикасно ЕНМ, ще насърчаваме активно и по-нататъшното хармонизиране на банковата регулаторна среда. Докато регулацията остава фрагментирана, сближаването на надзорните практики само по себе си не може да осигури условия на равнопоставеност. В това отношение ЕНМ ще има активен принос в работата на Европейския банков орган (ЕБО) за изработването на единната нормативна уредба и единното ръководство за надзор на равнище ЕС.

Приоритети за 2015 г.

Работата на ЕНМ през 2015 г. – първата пълна година от неговото функциониране – ще се основава на констатациите от цялостната оценка като отправна точка. Надзорният съвет определи приоритетите и от гледна точка на условията на средата, както и – поради особено важната причина, че подходът на ЕНМ към надзора се основава на риска – от гледна точка на главните рискове за банковия сектор.

През последните години банките работят в неблагоприятни макроикономически условия, които намаляват възможностите им за печалба. Всъщност слабата икономическа активност и високото равнище на безработица продължават да намаляват доходността им. В условия на слаб икономически растеж и ниски инфлационни очаквания лихвените проценти са на безпрецедентно ниско равнище. Този продължителен период на ниски лихвени проценти, придружени от малък кредитен спред, изправя банките пред специфични предизвикателства, свързани с генерирането на приходи, експозицията на риск и управлението на активите и пасивите.

Надзорните приоритети за 2015 г. **се опират на констатациите от цялостната оценка**, особено по отношение на кредитния риск. СЕН следят за това банките да вземат предвид тези констатации, ефикасно и последователно да прилагат другите действия за корекция, произтичащи от оценката, и да предприемат подходящи мерки по отношение на всякакви оставащи недостатъци. По-специално, увеличение на необслужваните експозиции и на равнището на формиране на провизии трябва да се отразява в максималната възможна степен във финансовите отчети, а където случаят не е такъв – в оценката на капиталовата адекватност по Стълб II. СЕН също така проверяват портфейлите, които не са обхванати от цялостната оценка и които може да съдържат съществени рискове.

Анализът на основните рискове показва особено високо равнище на експозиция на корпоративния сегмент, където **необслужваните експозиции** постоянно се увеличават. Банките в държавите от ЕНМ, които пострадаха най-много от кризата, са по-уязвими от изпадане на предприятия в несъстоятелност и поради това са обект на по-внимателно наблюдение. Нещо повече, през 2015 г.

е необходимо особено съсредоточаване на вниманието върху **кредитирането на субекти с висока задлъжнялост**.

Що се отнася до качествените показатели, вниманието на надзора е насочено към **ефикасността и стабилността на звената за управление на кредитния риск в банките** с оглед на това да се оцени способността на контролните звена да редуцират кредитния риск. За конкретните слабости, установени при прегледа на качеството на активите, по отношение на методологиите, политиките, неправилното класифициране на необслужвани експозиции и моделите на формиране на провизии, се предприемат грижливо мерки за преодоляване, като се насърчават условията на равнопоставеност и хармонизацията в счетоводната практика. СНЕ подлагат на оценка необходимостта от надзорни действия – било посредством оперативни мерки или посредством прилагането на надзорни правомощия.

Надеждността на бизнес моделите и двигателите на рентабилността са също надзорен приоритет за 2015 г. Надзорниците следят за агресивни стратегии за осигуряване на доходност, за да откриват недостатъчно строги кредитни стандарти и грешни политики на ценообразуване. Въз основа на резултатите от цялостната оценка, когато са отбелязани слабости в капиталовите планове, дори банките да са издържали оценката, те подлежат на внимателно наблюдение, съсредоточено върху това да се прилагат стабилни и надеждни бизнес планове.

Освен това СНЕ насочват вниманието си към **управлението на институционално равнище**, като например състав на управителните органи, компетентност на членовете им, разнообразие, предизвикателства и култура. В ход е разработването на йерархически низходяща оценка на качеството на рамките за склонност на банките към риск и на бизнес практиките. Значимите институции ще бъдат настойчиво приканени да дефинират своята склонност към риск и СНЕ ще проверяват дали това намира отражение в текущото управление на риска.

Друг важен обект на надзорно внимание през 2015 г. е **качеството на информацията за управлението**, като СНЕ ще проверяват дали управителните органи и висшето ръководство получават доклади за риска с необходимото качество и детайлност, необходими за изпълнението на надзорните им задачи. Освен това те оценяват строгостта на практиките на банките при вътрешните стрес тестове като основен фактор за надеждна рамка за склонността към риск. Като се опират на цялостната оценка, СНЕ вникват по-задълбочено в управлението на рамките на банките за стрес тестове, интегритета на използваните методологии и качеството на базовите данни.

Капиталовата адекватност и ликвидността продължават да са въпроси с голяма важност и основен приоритет, по който СНЕ ще работят постоянно, използвайки като отправна точка резултатите от цялостната оценка и решенията от процеса на надзорен преглед и оценка (ПНПО) за 2015 г.

Друга особено важна област за проучване е **прегледът на утвърждаването на вътрешните модели на банките**. За надеждността на изчисляването на рисково претеглените активи и на коефициентите на капиталова адекватност на банките е от съществено значение по-голямата съгласуваност на рамките за вътрешни модели. Необходимо е всеобхватно и непрекъснато наблюдение, за да се засили последователността в практиките на валидиране и да се преодолеят възможните недостатъци, произтичащи от прилагането на моделите от банките. Макар да е приоритет за 2015 г., като се има предвид големият брой на съществуващите модели, прегледът е многогодишен проект.

Що се отнася до регулаторната рамка, едно от основните предизвикателства е **способността на банките да преминат към постепенно въвеждания пакет ДКИ IV/РКИ**, който включва по-строги капиталови изисквания. ЕЦБ разглежда задълбочено свободата на действие на национално равнище, за да намали фрагментираността в държавите от ЕНМ и произтичащия от това възможен спад на качеството на капитала. Тя наблюдава качеството на капитала (т.е. способността му за действително поемане на загуби), както и разпределението на капитала между банковите групи. Недостатъците на капиталовата база трябва да се преодоляват посредством процеса на планиране на капитала по ПНПО, за да се засили устойчивостта на банките. ЕЦБ цели да подобри сближаването при прилагането на законодателството.

Наред с капиталовата адекватност основен приоритет остава **наблюдението на ликвидността на най-уязвимите банки**. Надзорниците ще провеждат по-чести срещи с банките, при които се наблюдава влошаване на състоянието на ликвидност, и могат да налагат допълнителни изисквания, когато е необходимо.

Що се отнася до **операционните рискове**, вниманието е насочено основно към **адекватността на рамката за управление** и към ефикасността на процесите за идентифициране на риска и редуциране на съществените експозиции на загуби. В отговор на нарастващото безпокойство заради вредни бизнес практики от банките, за които се смята, че са съществено изложени на рискове, свързани с бизнес практиките, се изисква да представят изчисление на потенциалните съдебни разходи. На критичен анализ ще бъдат подложени вътрешните мерки, за да се оцени адекватността на провизиите и да се предотвратят непредвидени въздействия. Що се отнася до ИТ системите на банките, основните проблеми са следните: **недофинансиране и пропуски в ИТ решенията и в рамката за управление на риска, киберсигурност и защита на данните**, както и слабости, идентифицирани в хода на цялостната оценка.

Тези приоритети се прилагат преди всичко към значимите институции под прекия надзор на ЕЦБ. По отношение на **по-малко значимите институции**, които са под косвения надзор на ЕЦБ, принципните цели за 2015 г. са да бъдат завършени структурата и организацията на надзорния подход на ЕЦБ, в консултация с НКО и в съответствие със стандартите, разработени за ЕНМ като цяло. Големото разнообразие при по-малко значимите институции изисква надзорен подход, който ефикасно да съчетава познаването на местните условия и общите методологии. ЕЦБ подрежда по приоритет дейностите си,

осигурявайки адекватно съсредоточаване на вниманието върху институциите, за които оценката сочи присъщо високо равнище на риск. По този начин принципът на пропорционалност е заложен в рамката за надзора над по-малко значимите институции и е отразен конкретно в начина, по който се прилагат различните инструменти за непряк надзор.

При хоризонталните дейности приоритет за 2015 г. е да се **насърчи по-нататъшна хармонизация на надзорния подход** навсякъде в ЕНМ. Това означава да се проучат съществуващите национални надзорни практики и да се определят най-добрите сред тях, да се разработят стандарти, да се изпитат и доусъвършенстват хармонизирани надзорни методологии.

Насърчаването на по-инвазивен подход в банковия надзор е друга област на стратегически интерес.

И накрая, за хоризонталните дейности основна задача за 2015 г. е **създаването на надеждни механизми за споделяне на информация и линии на сътрудничество** с всички заинтересовани страни. Това включва договарянето на меморандуми за разбирателство и споразумения за сътрудничество с релевантните външни заинтересовани лица, участие в международни форуми по определянето на стандарти и разпоредби, както и разработване на комуникационни линии и дискуссионни платформи за особено важните експертни мрежи на ЕЦБ и НКО.

Така стигаме до стратегическата цел за **развитие на екипната култура на ЕНМ** в рамките на ЕЦБ и НКО. Това е от решаващо значение, за да могат нашите висококвалифицирани кадри – служители на различни органи и разположени в различни държави – да работят за постигането на общи цели. Политиката на ЕНМ по човешките ресурси по отношение на обучението, оценяването на работата на служителите и мобилността в рамките на ЕНМ ще продължи да се разработва в съответствие с общото изискване на законодателните органи на ЕС да се насърчава обща надзорна култура и действително интегриран надзорен механизъм.

Пред ЕНМ предстои още много работа за прилагане на най-добрите практики за независим, инвазивен и перспективно ориентиран надзор, осигуряващ условия на равнопоставеност за банките. През тази първа година подлагаме на оценка правилността на допусканията си, особено що се отнася до адекватността на ресурсите и скоростта на хармонизиране на надзорните подходи. Постигането на амбициозните цели на ЕНМ се очаква да се засили значително с натрупването на опит и зрелост от организацията.

Цялостната оценка беше важен прецедент за вертикалния и хоризонталния надзор, осъществявани от ЕНМ. Тя показва, че последователният надзор изисква изцяло хармонизирана нормативна уредба в еврозоната. ЕЦБ спазва изцяло нормативната и надзорна рамка, осигуряваща сигурността и устойчивостта на банковата система и стабилността на финансовата система.

1 Общ преглед на ЕНМ

В тази глава се разглеждат:

- създаването на нова институционална рамка на банковия надзор в еврозоната и на съответните структури за управление;
- организацията на надзорната функция в ЕЦБ.

Става дума също за новата уредба на участието на банковия надзор на ЕЦБ¹ в релевантните институции и форуми – международни и на Европейския съюз.

1.1 Задължение за отчетност и външна комуникация

Регламентът за ЕНМ предвижда възлагането на надзорни задачи на ЕЦБ да бъде уравновесено с подходящи изисквания за прозрачност и отчетност. Съответно приоритетите на ЕЦБ включваха създаването на рамка за редовно отчитане пред Европейския парламент и Съвета на ЕС, както и на ефикасни канали за външна комуникация.

1.1.1 Прилагане на строга рамка на отчетност

Регламентът за ЕНМ определя здрава и изчерпателна рамка за отчитане на надзорната функция на ЕЦБ пред Европейския парламент и Съвета на ЕС. Практическите аспекти на изпълнението на демократичното задължение за отчетност по задачите, възложени на ЕЦБ по силата на Регламента за ЕНМ, са определени в:

- [Междуинституционално споразумение](#) между Европейския парламент и ЕЦБ;
- [Меморандум за разбирателство](#) между Съвета на ЕС и ЕЦБ.

В допълнение към това Регламентът за ЕНМ определя редица изисквания за докладване, включително към Европейската комисия и националните парламенти.

Основни канали за отчетност

По прилагането на Регламента за ЕНМ ЕЦБ се отчита пред представителите на европейските граждани в Европейския парламент посредством редовни публични изслушвания и обмен на мнения по конкретни поводи с председателя на Надзорния съвет на заседания на Комисията по икономически и парични

¹ „Банков надзор на ЕЦБ“ означава онези структурни звена на ЕЦБ, които участват в надзора.

въпроси, както и посредством представяне на отговори на писмени въпроси от членове на Европейския парламент (ЕП). Еврогрупата също може да поставя устни и писмени въпроси и да провежда редовни и специални сесии на обмен на мнения в присъствието на представители на участващите държави членки извън еврозоната. Председателят на Надзорния съвет също така представя годишния доклад на ЕНМ пред Комисията по икономически и парични въпроси на ЕП и пред Еврогрупата. Докладът се изпраща и на Европейската комисия и националните парламенти. Националните парламенти също могат да отправят писмени въпроси към ЕЦБ и покана към председателя или друг член на Надзорния съвет да участват в обмяна на мнения във връзка с надзора над кредитните институции в съответната държава членка.

Изпълнение на изискванията за отчетност

По отношение на **Европейския парламент**, през 2014 г. председателят на Надзорния съвет посети Комисията по икономически и парични въпроси за:

- две обикновени публични изслушвания (**18 март** и **3 ноември**);
- две специални сесии за обмен на мнения (4 февруари и 3 ноември).

Г-жа Нуи участва също в семинар за ЕЦБ и Европейския парламент, проведен на 14 октомври 2014 г., в началото на работата на новия парламент, за да обясни на представителите в ЕП подготвителната работа по ЕНМ. Г-жа Лаутеншлегер, заместник-председател на Надзорния съвет, прие представители в ЕП в ЕЦБ на 12 януари 2015 г., за да ги запознае с надзорните приоритети на ЕЦБ за 2015 г.

ЕЦБ редовно изпраща на Европейския парламент поверителните протоколи на заседанията на Надзорния съвет и списъци на наскоро приетите правни актове (вж. Списък на правните инструменти, приети от ЕЦБ, които се отнасят до общата рамка на банковия надзор).

От ноември 2013 г. до 15 януари 2015 г. ЕЦБ публикува на своя [уебсайт](#) 14 отговора на въпроси на представители в ЕП по надзорни теми. Повечето писма се отнасят до подготвителната работа и до цялостната оценка.

По отношение на **Съвета на ЕС**, през 2014 г. председателят на Надзорния съвет участва в четири заседания на Съвета Екофин и на Еврогрупата. От 4 ноември 2014 г. председателят на Надзорния съвет започна да изпълнява изискванията за отчетност към Съвета на ЕС посредством Еврогрупата.

Като част от изискванията за докладване пред **националните парламенти** председателят на Надзорния съвет има два случая на обмен на мнения:

- с Финансовата комисия на германския *Бундестаг* на 8 септември 2014 г. – г-жа Нуи беше придружена от г-жа Елке Кьониг, тогава председател на Федералната служба за банков надзор (BaFin);

- с Комисията по европейски въпроси на френския парламент, на 16 декември 2014 г. – г-жа Нуи беше придружена от г-н Едуар Фернандез-Боло, генерален секретар на Органа за пруденциален надзор и реструктуриране (*Autorité de contrôle prudentiel et de résolution*).

През 2014 г. ЕЦБ изпълни също редица еднократни изисквания за отчетност в хода на подготовката за пълноценното поемане на задачите по надзора, определени от Регламента за ЕНМ. Те включваха:

- публикуването на **тримесечни доклади** относно напредъка в оперативното прилагане на Регламента за ЕНМ:
 - [Тримесечен доклад за ЕНМ 2014/1](#)
 - [Тримесечен доклад за ЕНМ 2014/2](#)
 - [Тримесечен доклад за ЕНМ 2014/3](#)
 - [Тримесечен доклад за ЕНМ 2014/4](#)
- преработването на **Етичната рамка**, така че да се отчете новата роля на ЕЦБ като надзорен орган;
- публикуването на **Решение на ЕЦБ относно разделението**, което регламентира функционалното разделение между функцията на ЕЦБ по паричната политика и надзорната ѝ функция.

1.1.2 Разработване на ефикасни канали и инструменти за външна комуникация

Ефикасната външна комуникация е от решаващо значение за изграждането на разбиране, приемане и доверие в ЕНМ в по-широкия контекст на банковия съюз и за укрепването на репутацията на банковия надзор в ЕЦБ и доверието в него. Беше разработена комуникационна рамка за надзора, като бяха взети предвид най-добрите практики на други надзорни органи в областта на комуникацията, и тя беше одобрена от Надзорния съвет.

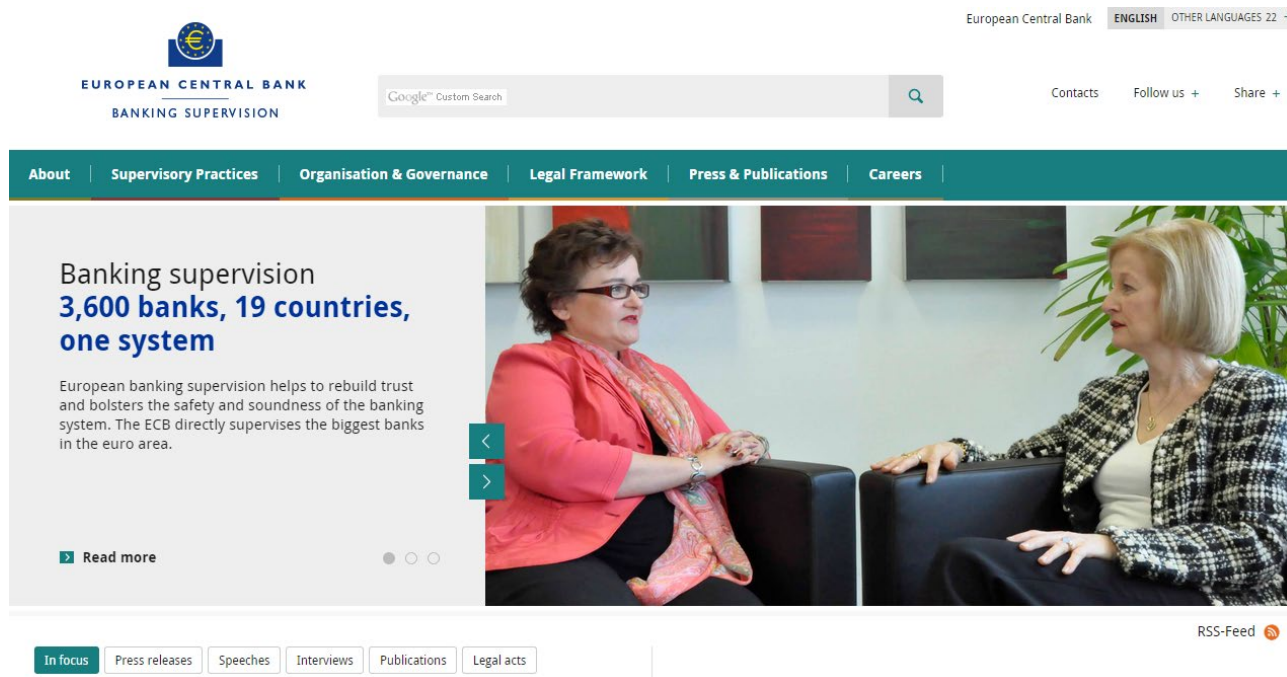
Освен това, за да бъде външната комуникация по-достъпна за широката общественост, се превеждат документи според техните адресати:

- нормативно изискуемите публикации и инструментите за публична информация са налични на всички официални езици на ЕС;
- информацията, предназначена за гражданите на участващите в ЕНМ държави, се превежда на официалните езици на тези държави.

Разработените през 2014 г. комуникационни канали и инструменти включват:

- **Уебсайт за банковия надзор**
Главното комуникационно средство за ЕНМ е новият специализиран уебсайт, който започна да функционира от 4 ноември 2014 г. Той съдържа информация за широката общественост, поднадзорните банки и други

заинтересовани страни, включително прессъобщения (20 на брой през 2014 г.), речи, интервюта, правни актове и излъчвания на живо в интернет. Раздели, които представляват пряк интерес за по-широка публика, са преведени на всички официални езици на ЕС.



- **Справочник за банковия надзор**
На 30 септември 2014 г. ЕЦБ публикува „Справочник за банковия надзор“ на всички езици на еврозоната. Целта на справочника е да обясни на банките, на широката общественост и на средствата за масово осведомяване как функционира ЕНМ и да ги ориентира в неговите надзорни практики. Този инструмент ще бъде актуализиран редовно, така че да отразява получения в практиката нов опит. За повече информация вижте раздел 2.2.2.
- **Публични консултации**
Както предвижда Регламентът за ЕНМ, публични консултации бяха проведени по три проекта за регламенти на ЕЦБ:
 - а) по проекта за Рамков регламент на ЕЦБ за ЕНМ;
 - б) по проекта за Регламент на ЕЦБ относно надзорните такси;
 - в) по проекта за Регламент на ЕЦБ относно отчитането на надзорна финансова информация.

Целта на тези консултации беше да се потърси мнението на заинтересованите граждани на ЕС, участниците на пазара и други

заинтересовани страни. **Публични изслушвания** бяха проведени във Франкфурт на Майн като част от всяка от тези консултации. Те бяха излъчвани на живо в интернет на уебсайта на ЕЦБ. Получените отговори бяха взети предвид при окончателното формулиране на съответните регламенти.

- **Запитвания на граждани**

Новите надзорни задачи на ЕЦБ предизвикаха значително нарастване в броя на постъпващите запитвания на граждани. Поради това ЕЦБ увеличи капацитета на своята служба за обществени запитвания. Някои от запитванията намериха място в раздела „Често задавани въпроси“ на уебсайта за банковия надзор, който се актуализира редовно.

- **Образователни материали**

Информация, предназначена за широката общественост, включително кратки видеоматериали и обяснителни текстове, е публикувана на уебсайта. Нейното предназначение е да подобри осведомеността и да запознае широк кръг от хора с банковия надзор. Материалите ще бъдат актуализирани и обогатявани според необходимостта.

1.2 Надзорен съвет и Ръководен комитет

1.2.1 Надзорен съвет

В съответствие с Регламента за ЕНМ планирането и изпълнението на възложените на ЕЦБ задачи се поема изцяло от Надзорния съвет като вътрешен орган на ЕЦБ. Надзорният съвет приема проекти за решения, които след това Управителният съвет приема по **процедура при липса на възражения** (вж. Диаграма 1). Решенията се считат за приети, освен ако Управителният съвет не възрази в рамките на определен срок, който не надхвърля десет дни. Наред с това решения по общата рамка (напр. Рамковия регламент за ЕНМ) се приемат от Управителния съвет, без да се прилага процедурата при липса на възражения.

Диаграма 1

Процедура при липса на възражения



Съставянето на **Надзорния съвет**, включително назначаването на председател, заместник-председател и трима представители на ЕЦБ в края на декември 2013 г. и началото на 2014 г. беше основна стъпка в изграждането на ЕНМ.

На 16 декември 2013 г. **г-жа Даниел Нуи** бе назначена от Съвета на ЕС за председател на Надзорния съвет. Назначението се основава на предложение, направено от Управителния съвет на ЕЦБ на 20 ноември 2013 г. след открита процедура за подбор на кандидати и одобрено от Европейския парламент на 11 декември. Въпреки че бяха следвани стъпките, посочени в Регламента за ЕНМ и съгласувани с Европейския парламент и Съвета на ЕС, назначението беше извършено по бърза процедура.

Г-жа Забине Лаутеншлегер беше назначена от Съвета на ЕС за заместник-председател на Надзорния съвет, считано от 12 февруари 2014 г., след одобрение от Европейския парламент. В съответствие с Регламента за ЕНМ заместник-председателят е избран сред членовете на Изпълнителния съвет на ЕЦБ.

На 6 март 2014 г. Управителният съвет на ЕЦБ назначи трима представители на ЕЦБ в Надзорния съвет: **г-н Иняцио Анджелони**, **г-жа Джули Диксън** и **г-жа Сирка Хемелейнен**. Четвъртият представител, **г-н Люк Кун**, беше назначен на 18 февруари 2015 г.

След като бе назначен председателят, НКО бяха поканени да назначат по един представител. В случаите когато компетентният орган не е национална

централна банка (НЦБ), членовете на Надзорния съвет могат да решат да бъдат придружавани от представител от съответната НЦБ. В този случай представителите заедно се считат за един член за целите на процедурата на гласуване.

Съгласно Регламента за ЕНМ Управителният съвет трябва да приеме вътрешни правила, които да описват подробно взаимоотношенията му с Надзорния съвет. Управителният съвет съответно измени [Процедурния правилник на ЕЦБ](#) на 22 януари 2014 г. По-специално, преработените правила регламентират взаимодействието между Управителния съвет и Надзорния съвет в рамките на процедурата при липса на възражения. Освен това, за да се отрази адекватно отговорността на Управителния съвет за вътрешната организация на ЕЦБ и нейните процедури за вземане на решения в съответствие с [Устава на ЕСЦБ и на ЕЦБ](#), в [Процедурния правилник на ЕЦБ](#) са включени и определени правила относно процедурите на Надзорния съвет.

На 31 март 2014 г. Надзорният съвет прие свой собствен [Процедурен правилник](#), който следва да се разглежда във връзка с преработения Процедурен правилник на ЕЦБ.

[Кодексът за поведение](#) за Надзорния съвет беше одобрен на 12 ноември 2014 г. и влезе в сила от следващия ден. Предназначението на Кодекса за поведение е да осигури обща рамка на високи етични стандарти, които членовете на Надзорния съвет и другите участници в заседанията му да следват, и да определи конкретни процедури за справяне, наред с всичко останало, с потенциалните конфликти на интереси.

Надзорен съвет

На предния ред (от ляво на дясно):
Робер Офел, Фабио Панета,
Даниел Нуи, Забине
Лаутеншлегер, Норбер Гофине,
Аннели Туоминен, Сирил Ру,
Матей Крумбергер (заместник на
Станислава Задрavec
Капироло)

На средния ред (от ляво на дясно):
Матиас Деватрипонт, Елке
Кьониг, Иняцио Анджелони,
Джули Диксън, Василики Зака,
Клод Симон, Ян Сайбранд, Сирка
Хемелейнен, Мариано Ерера
(заместник на Фернандо Рестой
Лосано)

На задния ред (от ляво на дясно):
Андреас Итнер, Владимир
Дворжачек, Карол Габарета, Зоя
Размуса, Кристапс Закулис, Ягос
Димитриу, Килвар Кеслер,
Хелмут Етл, Антонио Варела,
Александър Демарко



Председател	Даниел Нуи	Кипър	Кириакос Зигас (Central Bank of Cyprus) (до 31 октомври 2014 г.) Ягос Димитриу (Central Bank of Cyprus) (от 1 ноември 2014 г.)
Заместник-председател	Забине Лаутеншлегер	Латвия	Кристапс Закулис (Finanšu un kapitāla tirgus komisija) Зоя Размуса (Latvijas Banka)
Представители на ЕЦБ	Иняцио Анджелони Люк Кун (от 11 март 2015 г.) Джули Диксън Сирка Хемелейнен	Литва	Ингрида Шимоните (Lietuvos bankas) (от 1 януари 2015 г.)
Белгия	Матиас Деватрипонт (Nationale Bank van België/Banque Nationale de Belgique)	Люксембург	Клод Симон (Commission de Surveillance du Secteur Financier) Норбер Гофине (Banque centrale du Luxembourg)
Германия	Елке Кьониг (Bundesanstalt für Finanzdienstleistungsaufsicht) (до 28 февруари 2015 г.) Феликс Хуфелд (Bundesanstalt für Finanzdienstleistungsaufsicht) (от 1 март 2015 г.) Андреас Домбрет (Deutsche Bundesbank)	Малта	Карол Габарета (Malta Financial Services Authority) Александър Демарко (Bank Ċentrali ta' Malta/Central Bank of Malta)
Естония	Килвар Кеслер (Finantsinspeksioon) Мадис Мюлер (Eesti Pank)	Нидерландия	Ян Сайбранд (De Nederlandsche Bank)
Ирландия	Сирил Ру (Central Bank of Ireland/Banc Ceannais na hÉireann)	Австрия	Хелмут Етл (Finanzmarktaufsicht) Андреас Итнер (Oesterreichische Nationalbank)
Гърция	Василики Зака (Bank of Greece)	Португалия	Педро Дуарте Невеш (Banco de Portugal) (до 10 септември 2014 г.) Антонио Варела (Banco de Portugal) (от 11 септември 2014 г.)
Испания	Фернандо Рестой Лосано (Banco de España)	Словения	Станислава Задравец Каприполо (Banka Slovenije)
Франция	Робер Офел (Banque de France)	Словакия	Владимир Дворжачек (Národná banka Slovenska)
Италия	Фабио Панета (Banca d'Italia)	Финландия	Анели Туоминен (Finanssivalvonta) Пенти Хакарайнен (Suomen Pankki – Finlands Bank) (до 31 декември 2014 г.) Киммо Виролайнен (Suomen Pankki – Finlands Bank) (от 1 януари 2015 г.)

Надзорният съвет функционира от януари 2014 г. Първото му заседание се състоя на 30 януари, а за цялата 2014 г. бяха проведени 22 заседания (четири от които чрез телеконферентна връзка).

Започналият през март процес на изготвяне и приемане на всички приложими официални езици на 120 решения, определящи значимостта на поднадзорните институции, и одобряването на резултатите от цялостната оценка бяха първите важни постижения от гледна точка на аналитични, правни и логистични предизвикателства.

Наред с официалните заседания се състояха и множество неформални разговори между членовете на Надзорния съвет, включително по време на посещенията на председателя и заместник-председателя в държавите членки. По-специално, през 2014 г., в изпълнение на ангажимента, поет при изслушването в Европейския парламент през ноември 2013 г. в рамките на процедурата за подбор, председателят се срещна с управителните органи и служителите на всички 24 национални надзорни органа и централни банки в еврозоната.

От септември до декември 2014 г. представител на Lietuvos bankas присъства на заседанията на Надзорния съвет като наблюдател предвид присъединяването на Литва към еврозоната на 1 януари 2015 г.

В съответствие с Процедурния правилник на Надзорния съвет представители на Европейската комисия и на Европейския банков орган (ЕБО) бяха поканени на някои от заседанията, за да се гарантира оптимално взаимодействие с единния пазар по редица въпроси.

1.2.2 Ръководен комитет

Ръководният комитет подпомага дейността на Надзорния съвет и подготвя заседанията му. Преработеният Процедурен правилник на ЕЦБ включва правила за подбора на неговите членове, които включват председателя и заместник-председателя на Надзорния съвет, един от представителите на ЕЦБ и петима членове на НКО, назначени за срок от една година. За да се осигури справедливо равновесие и ротация между НКО, те са разпределени в четири групи по ред, който се основава на общите консолидирани банкови активи в съответната държава. В Ръководния комитет трябва винаги да има поне по един член от всяка група.

Първото заседание на Ръководния комитет се състоя на 27 март 2014 г. През 2014 г. бяха проведени общо девет заседания.

1.3 Административен съвет за преглед и Група за посредничество

1.3.1 Административен съвет за преглед

Административният съвет за преглед („Административният съвет“) беше създаден по силата на [Решение ЕЦБ/2014/16](#) от 14 април 2014 г. Той извършва вътрешен административен преглед на надзорните решения на ЕЦБ.

Състав и основни задачи

Административният съвет се състои от петима членове и двама заместници, като всички те са с отлична репутация и имат достатъчен опит в областта на банковото дело и други финансови услуги. Назначени са от Управителния съвет на ЕЦБ след покана за изразяване на интерес, за мандат от пет години, който може да бъде подновен веднъж. Ролята на двамата заместници е временно да заместват членовете в случай на временна неработоспособност или при други обстоятелства, посочени в Решение ЕЦБ/2014/16.

Диаграма 2

Състав на Административния съвет за преглед



Членовете на Административния съвет действат независимо и в обществен интерес и не са подчинени на ЕЦБ. [Публичните декларации за ангажиментите и интересите](#) на всички членове и заместници са публикувани на [уебсайта на ЕЦБ за банковия надзор](#).

Преразглеждане на надзорно решение, прието от ЕЦБ, може да бъде поискано от физическо или юридическо лице, което е адресат на решението или е пряко и лично засегнато от него.

Административният съвет трябва да приеме становище по преразглеждането не по-късно от два месеца от датата на получаване на искането. Въз основа на становището на Административния съвет, което не е обвързващо, Надзорният съвет решава дали да отправи предложение към Управителния съвет да отмени оспорваното решение, да го замени с решение с идентично съдържание или да го замени с изменено решение.

Поради ролята му да преразглежда при поискване приетите от ЕЦБ надзорни решения и поради факта, че във всеки случай преглед от страна на Административния съвет води до приемането на ново решение от Управителния съвет, Административният съвет съставлява важен елемент от процедурата на ЕЦБ за вземане на решения, що се отнася до нейните надзорни задачи по Регламента за ЕНМ.

При изпълнението на задачите си Административният съвет е подпомаган от секретариата на Надзорния съвет и други структурни звена на ЕЦБ, когато е необходимо.

Административен съвет за преглед

На предния ред (от ляво на
дясно):
Андре Камилери, Кончета Бреша
Мора, Жан-Пол Редуен

На задния ред (от ляво на дясно):
Карло Янари, Едгар Майстер,
Ф. Хавиер Аристеги Янес, Рене
Смитс



Дейности

Административният съвет започна да функционира през септември 2014 г. Досега той е получил **три искания за преразглеждане** на решения на ЕЦБ относно значимостта, за които значимите поднадзорни институции бяха уведомени през септември 2014 г. Значимите поднадзорни институции представиха различни аргументи, че не следва да бъдат считани за такива, и се обърнаха към Административния съвет за преразглеждане на оценката на ЕЦБ.

За да извърши прегледа, Административният съвет се опира на писмените заявки на тези институции, като също така покани всяка от тях на устно изслушване във Франкфурт на Майн. По всеки от случаите Административният съвет прие становище и го изпрати на Надзорния съвет. След това нови проекти на решения относно значимостта бяха представени на Управителния съвет за одобрение по процедурата при липса на възражения. След приемането им те бяха предоставени на трите институции, изпратили заявките.

По отношение на **разходите по преразглеждането** в Решение ЕЦБ/2014/16 се посочва, че сумата трябва да покрие направените разумни разходи. ЕЦБ е изготвила методология за разпореждания относно разходите, според която институциите-заявители трябва по принцип да плащат на ЕЦБ дял от разходите във вид на еднократно платима сума. ЕЦБ ще публикува тази методология за разпореждания относно разходите на уебсайта си веднага след нейното финализиране, за да имат потенциалните заявители сигурност относно размера на разходите, които ще трябва да платят.

Ако обаче вследствие на уведомлението за преразглеждане Управителният съвет отмени или измени първоначалното решение на ЕЦБ, заявителят няма

задължение да поеме разноските. В този случай ЕЦБ възстановява разходите, направени от заявителя за преразглеждането, освен ако тези разходи не бъдат сметнати за несъразмерни, в който случай те трябва да бъдат поети от заявителя.

1.3.2 Група за посредничество

Групата за посредничество беше създадена по силата на [Регламент ЕЦБ/2014/26](#) от 2 юни 2014 г. с оглед на осигуряване на разделението между задачите по паричната политика и задачите по надзора съгласно изискванията на член 25, параграф 5 от Регламента за ЕНМ. По искане на НКО Групата за посредничество урежда случаите на възражения на Управителния съвет по отношение на проекти за решения, изготвени от Надзорния съвет.

Групата за посредничество включва по един член от всяка участваща държава членка, избран сред членовете на Управителния съвет и Надзорния съвет. Председателят на Групата за посредничество, който е заместник-председател на Надзорния съвет и не е член на Групата, има задължението да „съдейства за постигането на баланс между членовете на Управителния съвет и на Надзорния съвет“.

За създаването на Групата за посредничество през август 2014 г. ЕЦБ предложи на председателя на Съвета на ЕС годишна ротационна процедура за назначаване на членовете. Това предложение бе обсъдено с останалите министри от Екофин и бе постигнато съгласие.

Ротацията предвижда сформирането на две възможно най-близки по размер групи държави въз основа на протоколния ред на държавите на националните им езици.

През първата година:

- държавите от първата група назначават своя член в Управителния съвет;
- държавите от втората група назначават своя член в Надзорния съвет.

Следващата година групите се разменят (т.е. член на Надзорния съвет заменя член на Управителния съвет и обратното).

Ако държава членка извън еврозоната пожелае да участва в ЕНМ в режим на тясно сътрудничество, нейното правителство ще бъде поканено да назначи в Групата за посредничество своя представител в Надзорния съвет.

Литва, която се присъедини към еврозоната на 1 януари 2015 г., също е представена в Групата за посредничество.

Първото си заседание Групата за посредничество проведе в края на ноември 2014 г. На него председателят и членовете постигнаха съгласие как да

прилагат на практика някои от процедурите, определени в Регламент ЕЦБ/2014/26.

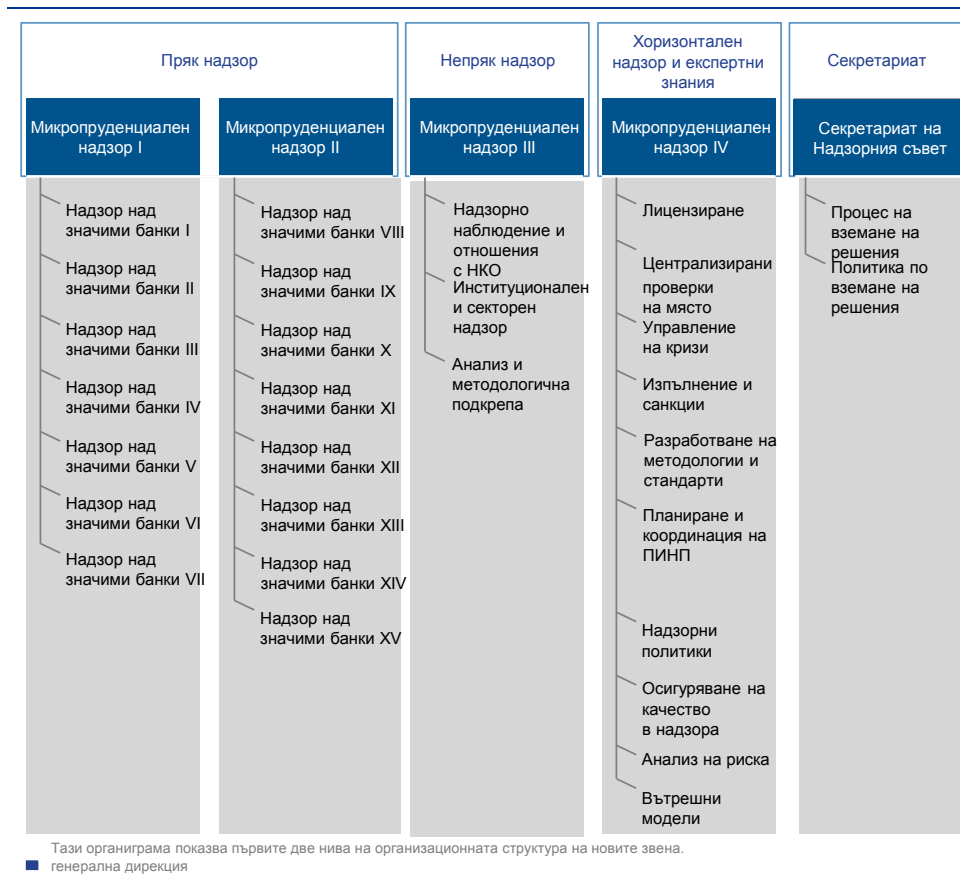
1.4 Организация на надзорната функция в ЕЦБ

Създаването на единния надзорен механизъм (ЕНМ) наложи някои промени в организационната структура на ЕЦБ.

Новата микропруденциална функция бе организирана в пет нови структурни звена в ЕЦБ: четири генерални дирекции и Секретариат на Надзорния съвет.

Диаграма 3

Организационна структура на основните функции на ЕНМ



1.4.1 Генерални дирекции „Микропруденциален надзор I“ и „Микропруденциален надзор II“

Генерални дирекции „Микропруденциален надзор I“ и „Микропруденциален надзор II“ отговарят за **прекия надзор над значимите банки**. И двете дирекции са организирани според основан на риска подход към надзора и

поради това са специализирани по експозиции на риск, сложност и бизнес модели.

- Генерална дирекция „Микропруденциален надзор I“ отговаря за надзора над около 30 банкови групи с най-голямо системно значение, организирана е в седем отдела и има около 200 служители, приравнени към работни места на пълен работен ден.
- Генерална дирекция „Микропруденциален надзор II“ отговаря за надзора над около 90 банкови групи и е организирана в осем отдела, също с около 200 служители, приравнени към работни места на пълен работен ден.

Надзорът над значимите банки се извършва в тясно сътрудничество с НКО. По един **съвместен надзорен екип** (СНЕ) е сформирани за всяка значима банкова група под прекия надзор на ЕЦБ. Всеки от екипите е ръководен от координатор от генерална дирекция „Микропруденциален надзор I“ или „Микропруденциален надзор II“ на ЕЦБ, подпомаган от един или повече местни подкоординатори от НКО, и включва надзорници от ЕЦБ и НКО на участващите държави. За всяка от 14-те най-сложни банкови групи има по един координатор на СНЕ, а при всички останали банкови групи един координатор на СНЕ по правило отговаря за две или три банкови групи.

За да се насърчи и засили безпристрастността, по принцип координаторът на СНЕ не е от държавата на банката, която се намира под негов надзор. Поради същата причина ще се прилага и принцип на ротация, като по правило координаторите на СНЕ ще сменят банките на всеки три до пет години, за да се избегне изграждането на прекалено близки отношения с поднадзорните банки. За повече информация за СНЕ вижте раздел 2.2.3.

1.4.2 Генерална дирекция „Микропруденциален надзор III“

Генерална дирекция „Микропруденциален надзор III“ отговаря за функцията на ЕЦБ като наблюдател при прекия надзор на НКО над **по-малко значимите институции**.

По всяко време, след като се консултира със съответния НКО или по негово искане, ЕЦБ може да поеме задълженията по прекия надзор над по-малко значими институции с цел да осигури последователното прилагане на високи надзорни стандарти и съгласуваността на надзорните резултати.

Генерална дирекция „Микропруденциален надзор III“ е организирана в три отдела и има около 80 служители, приравнени към работни места на пълен работен ден, които изпълняват задачи, свързани с:

- а) наблюдение над надзорните практики на НКО за по-малко значимите институции, както и отношения с НКО;
- б) наблюдение над по-малко значимите институции поотделно и на секторно ниво;

- в) осигуряване на аналитична и методологическа подкрепа.

1.4.3 Генерална дирекция „Микропруденциален надзор IV“

Генерална дирекция „Микропруденциален надзор IV“, отговаря за всички **хоризонтални и специализирани експертни услуги** в надзора. Тя съдейства на СНЕ и НКО при провеждането на надзора над значимите и по-малко значимите кредитни институции.

Генерална дирекция „Микропруденциален надзор IV“ разполага с около 250 служители, приравнени към работни места на пълен работен ден, които са организирани в следните десет отдела:

- Планиране и координация на Планове за извършване на надзорни проверки;
- Лицензиране;
- Изпълнение и санкции;
- Осигуряване на качество в надзора;
- Надзорни политики;
- Разработване на методологии и стандарти;
- Управление на кризи;
- Централизирани проверки на място;
- Анализ на риска в ЕНМ;
- Вътрешни модели.

Като се има предвид досегашната значителна разнородност при националните надзорни рамки (включително политика, методология, стандарти и процеси) и съответните практики, особено важна задача на генерална дирекция „Микропруденциален надзор IV“ е да подпомага разработването и прилагането на единен, последователен и съвременен надзорен подход с оглед на това да се създадат условия на равнопоставеност и да се осигури ефикасен надзор навсякъде в Европа.

За всички генерални дирекции тясното сътрудничество и координация между банковия надзор в ЕЦБ и НКО е от решаващо значение за постигането на целите на ЕНМ и по-специално за действителното му функциониране като единен европейски надзорен орган. Следвайки в известна степен идеята за СНЕ, генерална дирекция „Микропруденциален надзор III“ създаде мрежи, свързващи служителите на ЕЦБ и НКО. Такива мрежи бяха изградени и за всички хоризонтални и специализирани експертни услуги. За повече информация вижте глава 3.

1.4.4 Секретариат на Надзорния съвет

Секретариатът на Надзорния съвет има следните задължения:

- да подпомага Надзорния съвет и да съдейства на членовете му да изпълняват задълженията и отговорностите си, включително като изготвя и поддържа архив на дневния ред, протоколите и решенията;
- да осигурява пълнотата на правната основа на решенията и тяхното съответствие с правните изисквания;
- да подпомага председателя и заместник-председателя при изпълнението на задълженията им за отчетност към Европейския парламент и Съвета на ЕС;
- да координира изготвянето на годишния доклад на ЕЦБ по надзорните дейности и други редовни доклади по надзорни въпроси.

Секретариатът разполага с около 30 служители, приравнени към работни места на пълен работен ден.

1.4.5 Общи услуги

Много други структурни звена на ЕЦБ осигуряват консултантски, административни, технически, логистични и други услуги за банковия надзор, както и за другите функции на ЕЦБ. Те включват: Администрация, Комуникации, Човешки ресурси, Бюджет и организационна структура, Информационни системи, Вътрешен одит, Правни услуги, Международни и европейски отношения, Изследвания, Управление на информацията и Статистика.

Този модел на „общи услуги“ беше възприет, за да се избегне дублирането на работа и да се използват синергиите с други структурни звена на ЕЦБ.

Конкретните дейности на тези общи услуги са разгледани по-нататък в настоящия доклад.

1.4.6 Заседания на комитети в състав ЕНМ

Съществуващата структура на комитети на Евросистемата/ЕСЦБ се използва за заседания в състав ЕНМ (т.е. състав, включващ членовете на НКО от държавите, където надзорът не се извършва от НЦБ). Те осигуряват консултации по въпроси, свързани с ЕНМ.

Процедурният правилник на ЕЦБ беше съответно изменен. Комитетите, които заседават в състав ЕНМ, докладват на Надзорния съвет и, когато е уместно, на Управителния съвет. В съответствие със своите процедури Надзорният съвет възлага на заместник-председателя да докладва чрез Изпълнителния съвет на Управителния съвет по тези дейности.

Таблица 1

Заседания на комитети на Евросистемата/ЕЦБ в състав ЕНМ

Комитет за комуникации на Евросистемата/ЕЦБ (ECCO)
Комитет за финансова стабилност (FSC)
Конференция за човешките ресурси (HRC)
Комитет на вътрешните одитори (IAC)
Комитет за информационни технологии (ITC)
Правен комитет (LEGO)
Комитет за организационно развитие (ODC)
Комитет по статистика (STC)

1.4.7 Мисия

В отражение на новата функция по надзора през януари 2015 г. Управителният съвет одобри преработен текст на [Мисията на ЕЦБ](#) и [Мисия на ЕНМ](#), като изтъква целта „да бъде разработен подход към надзора, който да отговаря на най-високите международни стандарти“.

1.5 Рамка за тясно сътрудничество

Държавите членки на ЕС, чиято парична единица не е еврото, могат да участват в ЕНМ в режим на тясно сътрудничество. Член 7 от Регламента за ЕНМ определя главните условия за установяване на тясно сътрудничество между ЕЦБ и компетентните органи на заяvilатa желание за такова сътрудничество държава членка, а процедурните аспекти са уточнени в [Решение ЕЦБ/2014/5](#), което влезе в сила на 27 февруари 2014 г.

По-специално, [Решение ЕЦБ/2014/5](#) посочва, че официално искане за установяване на тясно сътрудничество трябва да бъде представено най-малко пет месеца преди датата, на която неучастващата държава членка възнамерява да се включи в ЕНМ. Това искане трябва да включва ангажимент от страна на държавата членка да предостави на ЕЦБ необходимата информация, за да проведе тя цялостна оценка на установените в държавата членка кредитни институции. Заявяващата желание за тясно сътрудничество държава членка трябва също да се ангажира да измени националното си законодателство по такъв начин, че да осигури: а) правните актове, приети от ЕЦБ в съответствие с Регламента за ЕНМ, да бъдат обвързващи и приложими в държавата членка; и б) националният компетентен орган и определеният на национално равнище орган на държавата членка да изпълнява всички нареждания, указания или искания на ЕЦБ по рамката за тясно сътрудничество.

За да направи оценка на искането за тясно сътрудничество, ЕЦБ може да поиска от държавата членка допълнителна информация. Освен това тя може да вземе предвид резултата от евентуална цялостна оценка на вътрешния

банков сектор, проведена от НКО на държавата членка, стига методологията ѝ да съответства на стандартите на ЕЦБ и резултатите да са все още актуални.

Ако ЕЦБ заключи, че подалата заявлението държава членка изпълнява критериите, определени в Регламента за ЕНМ за установяване на тясно сътрудничество, и след като приключи цялостната оценка на банковия сектор в държавата членка, ЕЦБ приема решение, чийто адресат е държавата членка, с което официално се установява тясно сътрудничество. Ако критериите не са изпълнени, ЕЦБ приема решение, с което отхвърля искането за установяване на тясно сътрудничество, като обяснява основанията за това. При определени условия всеки режим на тясно сътрудничество може да бъде временно прекъснат или окончателно прекратен посредством решение на ЕЦБ, чийто адресат е съответната държава членка, включително по искане на съответната държава членка.

През 2014 г. не бяха получени официални заявки за установяване на тясно сътрудничество, макар че някои държави членки поискаха неофициално разяснения по процедурата.

1.6 ЕНМ като част от европейската и глобалната надзорна архитектура

1.6.1 Сътрудничество в рамките на ЕС и международно сътрудничество

Като надзорен орган за банковата система в цялата еврозона ЕЦБ съвместно с НКО е в отлична позиция да открива възникващи рискове и да определя приоритети. Следователно тя може да повдига въпроси, свързани с политиките, и да идентифицира необходимостта от регулаторни промени във форуми на ЕС и международни форуми като например:

- Европейския банков орган (ЕБО);
- Европейския съвет за системен риск (ЕССР);
- Базелския комитет по банков надзор (БКБН);
- Съвета за финансова стабилност (СФС).

Банковият надзор на ЕЦБ участва активно в тези форуми, чрез които има възможност да влияе върху дебата по регулаторни въпроси.

Освен това ЕЦБ съвместно с НКО си сътрудничи тясно с Европейската комисия и Европейския банков орган за създаването на единна европейска нормативна уредба. Единната нормативна уредба има за цел да осигури единен набор от хармонизирани пруденциални правила, които трябва да бъдат съблюдавани както от значимите, така и от по-малко значимите институции навсякъде в ЕС, а

също и да сведе до минимум дублирането на усилия и да осигури максимално използване на синергиите.

Една от най-важните задачи на банковия надзор на ЕЦБ е разработването на общ набор от методологии и стандарти, които да се прилагат последователно навсякъде в еврозоната. При това ЕЦБ следва Обвързващите технически стандарти, разработени от ЕБО и приети от Европейската комисия, както и Единното ръководство за надзор, изготвено от ЕБО.

1.6.2 Меморандуми за разбирателство със страни извън ЕС

ЕЦБ счита обмена на информация с избрани партньори за особено важен за ефективното и ефикасно изпълнение на нейните надзорни задачи. Обменът на релевантна информация и оценки между надзорни органи, включително в страни извън ЕС, се урежда посредством меморандуми за разбирателство. Съгласно член 8 от Регламента за ЕНМ ЕЦБ има правомощието „да развива контакти и да сключва административни договорености с надзорни органи, международни организации и администрации на трети страни“.

За да осигури гладък преход към ЕНМ, ЕЦБ поддържа контакти с компетентни надзорни органи от приемащи трети страни. Подходът на ЕЦБ включва два етапа:

- През първия „преходен“ етап ЕЦБ участва в съществуващи общи и/или специфични за отделни институции меморандуми за разбирателство, сключени между НКО в еврозоната и надзорни органи в трети страни.
- Вторият етап на по-изразено „устойчиво състояние“ ще започне, когато ЕЦБ започне да договаря собствени споразумения за сътрудничество с тези надзорни органи.

2 Полагане на основите на ЕНМ

Подготвителна работа, приключена до 3 ноември 2013 г.

Подготвителната работа преди влизането в сила на Регламента за ЕНМ на 3 ноември 2013 г. бе предприета от ЕЦБ в тясно сътрудничество с националните надзорни органи след срещата на високо равнище на държавите от еврозоната на 29 юни 2012 г.

Подготовката беше ръководена от **Група на високо равнище по въпросите на надзора**, председателствана от председателя на ЕЦБ и съставена от представители на НКО и централните банки от еврозоната.

Техническата подготвителна работа беше извършена от **Оперативна група по въпросите на надзора**, която включва ръководни представители на НКО и НЦБ и е подчинена на Групата на високо равнище. Създаден беше и проектен екип от членове на Оперативната група, който да подпомага комуникацията и сътрудничеството между надзорните органи и да предоставя насоки за всички служители, участващи в подготовката. Оперативната група организира техническата работа в пет работни направления (от РН1 до РН5), чиято дейност съответно се съсредоточава върху:

- първоначалното съставяне на карта на банковата система в еврозоната (РН1);
- правната рамка на ЕНМ (РН2);
- разработването на надзорен модел за ЕНМ (РН3);
- разработването на рамка за надзорна отчетност за ЕНМ (РН4);
- първоначалната подготовка за цялостната оценка на кредитните институции (РН5).

Преходната година, предвидена в Регламента за ЕНМ

Регламентът за ЕНМ влезе в сила на 3 ноември 2013 г. Той предвижда ЕЦБ да разполага с една година, през която да изгради ЕНМ, преди официално да започне да изпълнява надзорните си задачи на 4 ноември 2014 г. Това бяха месеци на много интензивна подготвителна работа, която включваше по-специално:

- създаване на структурите на управление на ЕНМ;
- финализиране на правната рамка за надзора в ЕНМ;
- разработване на надзорния модел на ЕНМ;

- организационно развитие и набиране на служители за надзорната функция на ЕЦБ.

Успоредно с това ЕЦБ извърши цялостна оценка на значимите банки, като ги подложи на задълбочен преглед на качеството на активите и стрес тест.

2.1 Правна рамка

2.1.1 Рамков регламент за ЕНМ

Член 6, параграф 7 от Регламента за ЕНМ изисква ЕЦБ да приеме и оповести рамка за организиране на практическите ред и условия за сътрудничество между ЕЦБ и НКО в рамките на ЕНМ. Тази рамка бе приета във формата на [Рамков регламент за ЕНМ](#), който беше публикуван на 25 април 2014 г. и влезе в сила на 15 май 2014 г.

Рамковият регламент за ЕНМ обхваща аспектите, посочени изрично в член 6, параграф 7 от Регламента за ЕНМ, т.е.:

- а) методологията за оценка на значимостта на институциите;
- б) процедурите за сътрудничество за надзора над значимите кредитни институции;
- в) процедурите за сътрудничество за надзора над по-малко значимите кредитни институции;

Освен това Рамковият регламент за ЕНМ регулира и аспекти, които надхвърлят посочените изрично в член 6 от Регламента за ЕНМ, включително въпроси, свързани с процедурите по лицензиране, квалифицираните дялови участия и отнемането на лицензи (известни в контекста на ЕНМ със съвкупното название „обща процедура“, вж. раздел 3.4), както и процедурите, свързани с правомощията за провеждане на разследвания, режима на административни санкции, макропруденциалния надзор и тясното сътрудничество. Рамковият регламент за ЕНМ също така определя основните правила за законосъобразни процедури при приемането на надзорните решения на ЕЦБ, например правото на изслушване и достъпа до документация.

[Рамковият регламент за ЕНМ](#) беше приет след публична консултация, която се проведе от 7 февруари до 7 март 2014 г. В допълнение към това на 19 февруари 2014 г. в ЕЦБ се състоя публично изслушване, което предостави на заинтересованите страни първоначална възможност да зададат въпроси по проекта за правния текст. До края на периода на консултацията ЕЦБ получи [36 набора коментари](#). Те бяха изпратени от европейски и национални пазарни и банкови асоциации, финансови и кредитни институции, централни банки и надзорни органи (извън еврозоната), финансови министерства и адвокати. [Коментарите](#) бяха публикувани на уебсайта на ЕЦБ.

Повечето коментари са от техническо естество, изискват поясняване или изменение на конкретни разпоредби, което е показател за широка подкрепа към цялостния подход, предложен в проекта за Рамков регламент за ЕНМ. Най-често повдиганите въпроси засягаха процедурните правила за приемането на надзорните решения на ЕЦБ (т.е. правото на изслушване, достъпа до документация и езиковия режим), методологията за оценяване на значимостта на поднадзорните институции, процедурите по прилагането на единния европейски паспорт за извършване на дейност, режима на тясно сътрудничество и статута на по-малко значимите поднадзорни институции.

Освен това в някои коментари бяха повдигнати въпроси за функционирането на СНЕ и за проверките на място, както и, в по-общ план, за начина на работа на ЕНМ от ноември 2014 г.

На уебсайта на ЕЦБ беше публикувано [Обобщение на коментарите](#), в което се разглеждат по-подробно получените в хода на публичната консултация коментари и се представя обзор на последвалите от тях изменения в Рамковия регламент за ЕНМ.

2.1.2 Решения относно списъка на значимите институции

Съгласно Регламента за ЕНМ и в съответствие с релевантните разпоредби на Рамковия регламент за ЕНМ ЕЦБ има задължението да определи кои кредитни институции от цялата еврозона следва да бъдат разглеждани като значими. След възможност да се възползват от правото си на изслушване отделните кредитни институции трябваше да бъдат уведомени за статута си до 4 септември 2014 г. На тази дата ЕЦБ публикува на уебсайта си [списък на значимите и на по-малко значимите институции](#).

Оценка на значимостта

Оценката на значимостта, която бе извършена от ЕЦБ в тясно сътрудничество с НКО, се основаваше на критериите, определени в Регламента за ЕНМ и конкретизирани в Рамковия регламент за ЕНМ, приет през април 2014 г. (вж. Таблица 2).

По-специално, за критерия за значимост, който се основава на трансграничната дейност, посочен в общ смисъл в Регламента за ЕНМ, в член 59 от Рамковия регламент за ЕНМ бяха въведени следните три условия:

- Предприятието майка на поднадзорната група да е установило дъщерни предприятия, които са кредитни институции, в повече от една друга участваща държава членка.
- Общият размер на активите на групата да надхвърля 5 млрд. евро (условие за значимост, въведено също и по критерия за „важност на национално равнище“, така че да се изключат малките институции, чието

евентуално изпадане в несъстоятелност би имало слаб или никакъв ефект върху съответните държави членки на ЕС).

- Съотношението на трансграничните активи на групата към общия размер на активите ѝ, или съотношението на трансграничните ѝ пасиви към общия размер на пасивите, да е над 20 % – размер, за който се смята за показателен, че трансгранични експозиции може да обхванат няколко участващи държави членки.

Таблица 2
Критерии за значимост

Размер	общата стойност на активите на институцията надвишава 30 млрд. евро
Икономическо значение	за икономиката на ЕС като цяло или за която и да е участваща държава членка (по-специално общ размер на активите над 5 млрд. евро и над 20 % от БВП на държава членка)
Трансгранична дейност	общата стойност на активите на институцията надхвърля 5 млрд. евро и съотношението на трансграничните ѝ активи/пасиви в повече от една друга участваща държава към общите ѝ активи/пасиви е над 20 %
Пряка публична финансова помощ	институцията е искала или получавала финансиране от Европейския механизъм за стабилност или от Европейския инструмент за финансова стабилност
Трите най-значими институции	институцията е една от трите най-значими кредитни институции в участваща държава членка

През март 2014 г. Надзорният съвет стартира оценката на значимостта чрез събиране и анализ на необходимата информация в тясно сътрудничество с компетентните НКО. След това, въз основа на този анализ, ЕЦБ уведоми засегнатите институции за намерението си да ги определи като значими и ги прикани да представят своите коментари. Освен това ЕЦБ публикува на своя уебсайт предварителен проект за списък на значимите институции.

След оценяване на коментарите на институциите, определени като значими, ЕЦБ прие решение относно пълния списък на значимите институции. Цялостният процес – оценка на институциите, изготвяне и приемане на решенията и уведомяване на повече от 120 институции и групи за тях на всички приложими официални езици – бе свързано със значителни аналитични, правни и логистични предизвикателства. Изготвянето на списък на над 3500 по-малко значими институции включваше също активно обсъждане с НКО. ЕЦБ публикува окончателния [списък на значимите и на по-малко значимите институции](#) на уебсайта си на 4 септември 2014 г.

В резултат на тази оценка 120 институции или групи бяха определени като значими. По-долу са представени релевантните критерии за значимост, прилагани по отношение на тези институции.

Таблица 3
Резултати от оценката на значимостта

Критерий за значимост	Брой кредитни институции/групи
Размер	97
Значимост за икономиката	13
Трансгранична дейност	3
Една от трите най-значими кредитни институции в участваща държава членка	7

Всички освен четири от тези институции бяха подложени на цялостна оценка.

- Три от тях бяха определени като значими въз основа на критерия за трансгранична дейност, който не е бил взет под внимание при определянето на обхвата на цялостната оценка. Тези сравнително малки кредитни институции ще бъдат подложени на цялостна оценка през 2015 г. заедно с други институции, за които се очаква да изпълнят критериите за значимост въз основа на данните към края на 2014 г.
- Четвъртият случай се отнасяше до клон на банкова група извън ЕНМ, който поради тази причина не попадаше в обхвата на цялостната оценка.

В противовес на това общо 11 институции, предмет на цялостна оценка, бяха класифицирани като по-малко значими, основно поради актуализирана информацията относно техния размер (като се вземе предвид също, че за целите на цялостната оценка беше приложен буфер от 10 % под официалния праг за размера, за да бъдат обхванати всички потенциално значими институции).

Особени обстоятелства

Съгласно член 70 от Рамковия регламент за ЕНМ, при оценката на значимостта на институциите е възможно да са налице особени обстоятелства, които обосновават класификацията на поднадзорно лице като по-малко значимо, макар официално да са изпълнени критериите за класифицирането му като значимо.

ЕЦБ съвместно със съответните НКО идентифицира три такива случая, при които институциите бяха класифицирани като по-малко значими, макар и да отговарят на официалните критерии за значимост.

Следствия от присъединяването на Литва към еврозоната

С оглед на официалното съгласие на Съвета на ЕС Литва да се присъедини към еврозоната на 1 януари 2015 г. през декември 2014 г. ЕЦБ уведоми трите засегнати литовски институции за намерението си да ги определи като значими (въз основа на критерия „трите най-значими кредитни институции в участваща държава членка“). При отсъствието на коментари от страна на тези институции през януари 2015 г. ЕЦБ взе решение да ги счита за значими.

Актуализиране на списъка

ЕЦБ е задължена да актуализира най-малко веднъж годишно статута на поднадзорните лица като значими или по-малко значими. Това актуализиране ще се извърши по-късно през 2015 г., след като бъдат налични съответните данни, необходими за оценката (например общият размер на активите за 2014 г.). Освен това от 4 септември 2014 г. насам ЕЦБ е била уведомявана за

промени в груповата структура на някои значими и по-малко значими институции. Вследствие на тези уведомления ЕЦБ прие няколко решения за изменение на статута на значимост (съдържащи промени в съответния списък на дъщерните предприятия). През февруари 2015 г. [списъкът на значимите и на по-малко значимите поднадзорни институции](#) беше актуализиран въз основа на тези изменения. ЕЦБ ще продължи да актуализира редовно тези списъци.

2.1.3 Разделение между задачите, свързани с паричната политика, и надзорните задачи

Регламентът за ЕНМ изисква ЕЦБ да изпълнява функция по надзора, чиято цел е да защитава сигурността и устойчивостта на кредитните институции и стабилността на финансовата система, спазвайки принципа на разделение. Надзорните задачи следва да се изпълняват напълно отделно от паричната политика с цел да се избегнат конфликти на интереси и да се гарантира, че всяка функция се осъществява в съответствие с приложимите цели. Принципът на разделение включва, наред с всичко останало, разделение на целите, разделение на процеса и задачите по вземане на решения, включително организационно и процедурно разделение на равнище Управителен съвет.

Прилагане на принципа на разделение

В началото на 2014 г. ЕЦБ приложи редица мерки за постигането на организационно и процедурно разделение, особено по отношение на разделянето на вземането на решения по двете функции на политиката. Беше създаден независим Надзорен съвет, отделен от Управителния съвет на ЕЦБ, който да изготвя и изпълнява решенията. Освен това беше изменен Процедурният правилник на ЕЦБ, така че да се регламентират организационните и процедурните аспекти, свързани с Надзорния съвет и взаимодействието му с Управителния съвет. Това включва правилото разискванията на Управителния съвет по надзорни въпроси да бъдат строго отделени от разискванията по други въпроси, съответно с отделен дневен ред и отделни заседания.

Беше осигурено и разделението на равнище персонал, като бяха създадени четири генерални дирекции и секретариат на Надзорния съвет, функционално подчинени на председателя и заместник-председателя на Надзорния съвет. За повече информация вижте раздел 1.4.

Решение на ЕЦБ относно разделението между функцията, свързана с паричната политика, и надзорната функция

Регламентът за ЕНМ също така задължава ЕЦБ да приема и публикува необходимите вътрешни правила, които да осигуряват разграничението между надзорната функционална област от една страна и функционалната област,

свързана с паричната политика, и останалите задачи на ЕЦБ от друга страна, включително правилата относно професионалната тайна и обмена на информация. На 17 септември 2014 г. ЕЦБ прие Решение относно прилагането на разделение между функцията, свързана с паричната политика, и надзорната функция ([Решение ЕЦБ/2014/39](#)), което влезе в сила на 18 октомври 2014 г.

Решението определя общите принципи, като допуска по-нататъшно конкретизиране на уредбата що се отнася до вътрешните процедури. То съдържа по-специално разпоредби, свързани с организационните аспекти и обмена на информация между двете области на политиките.

Що се отнася до **организационното разделение**, Решението предвижда, че ЕЦБ може да създаде общи услуги, които подпомагат както функцията, свързана с паричната политика, така и надзорната функция, за да се гарантира, че тези спомагателни функции не се дублират, като по този начин се осигурява ефикасното и ефективно предоставяне на услуги, при условие че това подпомагане няма да доведе до конфликт на интереси.

Що се отнася до **обмена на информация**, определените в Решението правила за обмен на информация между функционалните области позволяват на ЕЦБ да изпълнява многобройните си задачи ефикасно и ефективно, като същевременно избягва неуместно вмешателство помежду им и защитава в достатъчна степен поверителната информация. По-специално Решението постановява, че режимът на ЕЦБ за поверителност съставлява основната рамка за класифицирането и споделянето на информация в рамките на ЕЦБ.

Споделянето на поверителна информация трябва винаги да се основава на принципа „необходимост да се знае“ и трябва да се гарантира, че не се нарушават целите на двете области на политиката. В случай на конфликт на интереси Изпълнителният съвет взема решение за правото на достъп до поверителна информация.

По отношение на обмена на поверителна информация между функционалните области на паричната политика и надзора Решението постановява, че анонимизирани данни от финансовото отчитане (FINREP) и от общото отчитане (COREP)², както и поверителни агрегирани данни (несъдържащи информация за отделни банки, нито чувствителна от гледна точка на политиката информация) могат да се споделят в съответствие с режима за поверителност. Що се отнася до необработените данни, например до споделянето на индивидуални банкови надзорни данни и индивидуални оценки (особено когато се касае за конкретни институции или чувствителна от гледна точка на политиката информация), достъпът ще бъде по-ограничен и ще подлежи на одобрение от Изпълнителния съвет.

² FINREP (финансово отчитане – FINancial REPorting) и COREP (общо отчитане – COmmon REPorting) са част от техническите стандарти за изпълнение на Европейския банков орган (ЕБО). FINREP се отнася до събирането на финансова информация от банковите институции и представлява стандартизиран формат на годишните им финансови отчети (баланс, отчет за приходите и разходите и подробни приложения). COREP се отнася до събирането – също в стандартизиран формат – на информация, свързана с изчисленията по Стълб I, т.е. подробности за собствения капитал, приспадания и капиталови изисквания (кредитен, пазарен и операционен риск) и големи експозиции.

ЕЦБ прилага вътрешната рамка за обмен на информация.

Като цяло тя вече има солидна рамка за предотвратяване на конфликти на интереси между задачите по паричната политика и микропруденциалните задачи.

2.2 Надзорният модел на ЕНМ

Положени са значителни усилия за разработване на модел на ЕНМ за надзор, въз основа на придобития от националните надзорни органи опит. Бяха създадени съвместни надзорни екипи (СНЕ), които ясно представляват основополагащ елемент в надзорната организация на ЕНМ. Беше съставено и впоследствие актуализирано Надзорното ръководство, описващо за служителите на ЕНМ процесите, които трябва да се прилагат при надзора над банките. През септември 2014 г. беше публикуван [Справочник за банковия надзор](#), създаден с цел да се обясни на поднадзорните институции и на широката общественост надзорният модел на ЕНМ. И накрая, беше разработена оперативната рамка за надзорното наблюдение и непрекия надзор над по-малко значимите институции.

2.2.1 Надзорно ръководство

Надзорното ръководство е вътрешен документ, предназначен за служителите, който описва процесите, процедурите и методологията за надзора над значимите и по-малко значимите институции. То също така описва процедурите за сътрудничество с НКО от участващите държави членки и НКО от други държави.

Ръководството обхваща, наред с други въпроси, методологията за процеса на надзорен преглед и оценка (ПНПО), дистанционни прегледи и прегледи на място, оценки на риска и утвърждаване на моделите.

Надзорното ръководство е от основно значение, за да се осигури прилагането на едни и същи надзорни стандарти в целия банков съюз. Работата, свързана с разработването му, допълва дейността на ЕБО за насърчаване на хармонизацията в рамките на ЕС.

Ръководството е разработено въз основа на най-добрите надзорни практики в участващите държави членки. То трябва да се приложи във всички участващи държави членки, за да се насърчи необходимото сближаване на надзорните практики.

През септември 2014 г. Надзорният съвет одобри преработена версия на Надзорното ръководство, насочена към ПНПО. Тя е използвана, за да се подпомогне планирането на дейностите през 2015 г. Ръководството подлежи на периодично преразглеждане и подобрения въз основа на вътрешни оценки, международно приети еталони и регулаторни промени в международен план. В

този смисъл то представлява динамичен документ, който се актуализира, за да отразява новата пазарна динамика и надзорните практики.

2.2.2

Справочник за банковия надзор



Guide to banking supervision



На 29 септември 2014 г. ЕЦБ публикува „Справочник за банковия надзор“. Това беше една от важните стъпки, които ЕЦБ трябваше да изпълни през 2014 г., съгласно изискванията на Междунституционалното споразумение между Европейския парламент и ЕЦБ.

Справочникът обяснява по достъпен за потребителите начин цялостното функциониране на ЕНМ и представя обзор на основните надзорни процеси, процедури и методологии, прилагани към значимите и по-малко значимите кредитни институции. В него се описва например работата на СНЕ и се определя взаимодействието в рамките на различни надзорни процеси между структурните звена от банковия надзор в ЕЦБ. Целта на ръководството, което ще се актуализира при необходимост, е да помогне на поднадзорните лица да се запознаят по-добре с основните надзорни процеси в ЕНМ.

Справочникът се основава на Регламента за ЕНМ и Рамковия регламент за ЕНМ и е достъпен на всички официални езици на еврозоната, включително и на литовски език. Той не е правно обвързващ документ.

2.2.3

Съвместни надзорни екипи

Съвместните надзорни екипи (СНЕ) отговарят за текущия надзор над значимите банкови групи и за прилагането на свързаните с това надзорни решения на ЕЦБ. СНЕ, чийто ЕЦБ компонент е установен в генерални дирекции „Микропруденциален надзор I“ и „Микропруденциален надзор II“, са основният оперативен инструмент на ЕНМ за надзора над значимите лица. Те са съставени от служители на ЕЦБ и на НКО, които работят под координиращата роля на определен служител на ЕЦБ (координатор на СНЕ) и на един или повече подкоординатори от НКО.

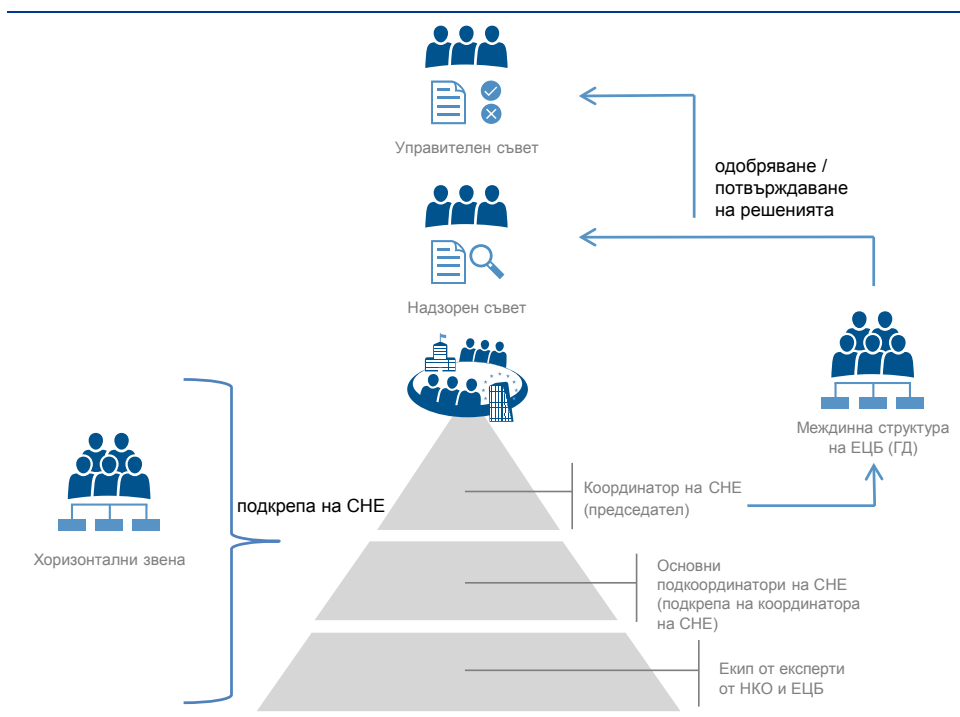
СНЕ започнаха официално работа на 4 ноември 2014 г. Подготвителната работа обаче започна преди това и включваше съставяне и оценка на сведенията за упражнявания до момента надзор и рисковия профил на всяка институция в специални досиета, изпратени от НКО. Тя също така включваше начални и последващи срещи с НКО и поднадзорните групи, както и участието на членове на СНЕ от ЕЦБ като наблюдатели на срещите на колегиите от надзорни органи и групите за управление на кризи. За всяка поднадзорна група тази работа спомогна за установяване на надзорните приоритети, отчитане на основните рискове, оценка на платежоспособността и планиране на надзорните дейности за 2015 г.

В настоящия етап се подобрява ефективността на процесите, а екипите сближават практиките си и се развиват така, че да постигнат по-голяма интеграция и осигуряване на по-тясно взаимодействие сред членовете им.

Инвазивният подход в надзора е под формата, наред с други неща, на тясно взаимодействие не само с ръководството на банките, но и със съветите и комитетите, създадени в рамките на тези органи (по-специално комитетите за риск и одит), за да се предостави на СНЕ преглед на стратегията на лицето и рисковият му профил, както и за да се разбере по-добре начинът на вземане на стратегически решения. Това включва оценка на рамката за склонност към риск и културата на поемане на риск чрез задълбочено изследване, извършвано низходящо от структурите на управление към структурните звена.

Диаграма 4

Работа на съвместните надзорни екипи



СНЕ участваха в последните етапи на процеса на цялостна оценка и запознаха банките с предварителните резултати (като част от „надзорния диалог“) преди публикуването им на 26 октомври 2014 г. Освен това СНЕ отговаряха за наблюдението на последващите действия по отношение на количествените и качествените мерки. Това наблюдение, започнало през 2014 г., също така е включено във всички планове за извършване на надзорни проверки за 2015 г. (вж. раздел 3.2.2).

Най-важните последващи действия въз основа на цялостната оценка бяха наблюденията на:

- а) отчетените провизии, прекласификациите на кредитния риск и други количествени корекции с оглед на резултатите от прегледа на качеството на активите;
- б) прилагането на предложенията по отношение на вътрешните процеси, ИТ констатациите и други качествени констатации;
- в) адекватността на капиталовите планове, които институциите трябваше да представят в случай на недостиг;
- г) изпълнението на предложените капиталови планове.

Накрая, и в по-общ план, СНЕ отговаряха за изготвянето на проектите за решенията по ПНПО, които ще се приложат през 2015 г. и отразяват резултатите от цялостната оценка.

По-подробен преглед на последващите действия въз основа на цялостната оценка е представен в раздел 3.1.

Диаграма 5

СНЕ: Надзорни дейности през 2014 г.



Както показва Диаграма 5, второто голямо направление на дейността за СНЕ беше началото на подготовката за надзорните дейности през 2015 г. (вж. раздел 3.2). То включваше три основни елемента: решения по ПНПО (процеса на надзорен преглед и оценка), които ще се приложат през 2015 г., план за извършване на надзорни проверки (ПИНП) за 2015 г. и изпитване на системата за оценка на риска (СОР) при реални условия:

• Решения по ПНПО

Изготвените през 2014 г. решения по ПНПО, които ще се приложат през 2015 г., и свързаните с това надзорни мерки, като цяло се основават на резултатите от годишния преглед и оценка, извършени от НКО, и на резултатите от цялостната

оценка, включително оценката на капиталовите планове на институциите. Този процес също така представляваше важен елемент за засилване на интеграцията на екипите, обмяната на информация и мнения и задълбочаването на надзорните познания и оценката на рисковия профил на всяка банка. При необходимост бяха свиквани колегии от надзорни органи с участието на ЕБО.

• ПИНП

Подготовката на ПИНП, който определя надзорните дейности през 2015 г., свързани с текущия надзор, проверките на място и вътрешните модели, беше в значителна степен повлияна благоприятно от приключването на ПНПО. Планирането беше извършено в тясно сътрудничество с хоризонталните услуги в генерална дирекция „Микропруденциален надзор IV“ и НКО, като се гарантира, че са обхванати най-важните приоритети, определени от СНЕ за 2015 г.

- **COP**

COP предоставя методология за анализиране и рамка за обхващане на резултатите от оценките на риска, извършени през годината. СНЕ си сътрудничат усилено с генерална дирекция „Микропруденциален надзор IV“ при извършването на текущо изпитване при реални условия на всеки аспект на COP, за да се усъвършенства методологията и да се идентифицират и коригират проблематични методологични въпроси.

2.2.4 Рамка за надзор над по-малко значимите институции

Благодарение на работата, извършена съвместно от ЕЦБ – по-конкретно генерална дирекция „Микропруденциален надзор III“ – и НКО, през 2014 г. е налице значителен напредък в установяването на оперативната рамка за надзорно наблюдение и непряк надзор над по-малко значимите институции. Общата цел е да се осигури интегритетът на ЕНМ като една надзорна система, характеризирана от последователно прилагане на високи надзорни стандарти и ефективно сътрудничество между ЕЦБ и НКО. Макар ЕЦБ да наблюдава функционирането на системата, НКО запазват цялата си отговорност за прекия надзор над по-малко значимите институции.

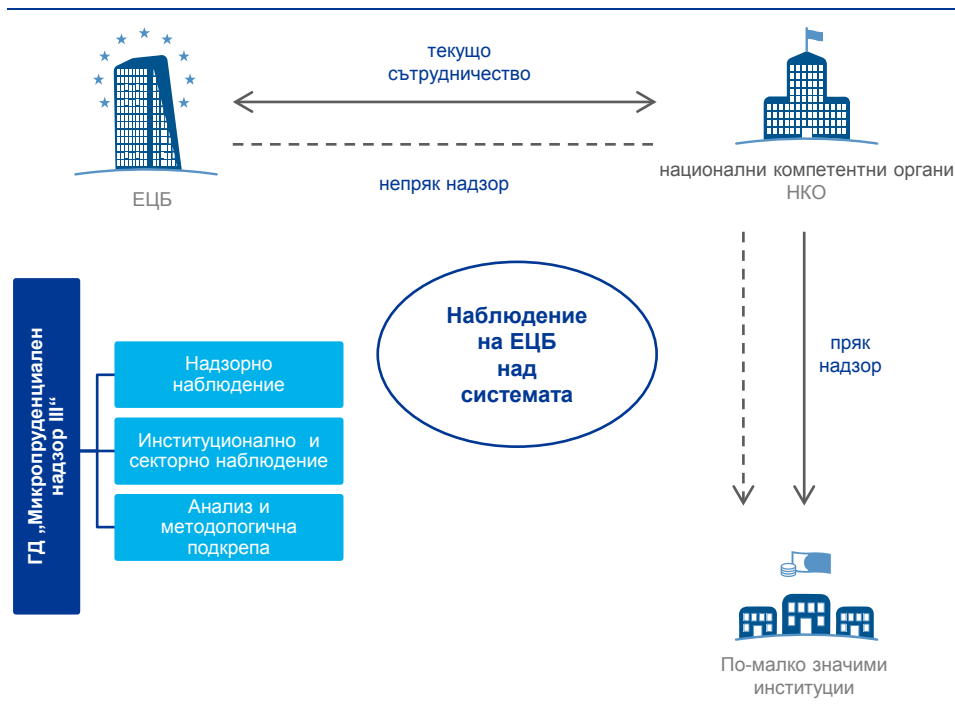
По-малко значимите институции в държавите от ЕНМ са общо около 3500 на брой, което обхваща голямо разнообразие от банки както по отношение на размера им, така и по отношение на бизнес моделите и специфичните местни характеристики. Това налага надзорни подходи, които съчетават местните познания с общи методологии, както и набор от най-добри практики за ЕНМ.

Също така е от особено значение да се подредят по приоритети надзорните дейности, като се осигури адекватно съсредоточаване на вниманието върху институциите, за които се счита, че имат присъщо високо равнище на риск и значително системно въздействие. Всъщност ЕНМ е идентифицирал първоначален списък със 108 високоприоритетни по-малко значими институции, избрани по размер в съответната юрисдикция, ниво на риска и взаимосвързаност (например поради функционирането им като инфраструктура на финансовия пазар или доставчици на платежни системи). За тези институции надзорната дейност е по-интензивна, както е описано в раздел 3.8. По този начин принципът на пропорционалност е заложен в рамката за надзора над по-малко значимите институции и е отразен конкретно в начина, по който се прилагат различните инструменти за непряк надзор.

Основата на сътрудничеството в областта на надзора над по-малко значимите институции са добре функциониращите информационни потоци между ЕЦБ и НКО на всички равнища – от техническите аспекти на текущия надзор до обсъжданията за политиката на висше управленско равнище. Следователно е извършена значителна работа за установяване на подходящи форуми и процеси за развитие на целесъобразна рамка за сътрудничество в рамките на ЕНМ.

Диаграма 6

Рамка за надзор над по-малко значимите институции в рамките на ЕНМ



2.3 Набиране на служители

2.3.1 Процес на набиране на служители за ЕНМ

Процесът на набиране на служители за ЕНМ (засягащ около 1000 позиции, включени в бюджета) беше осъществен успешно.

От второто тримесечие на 2013 г. и през целия подготвителен етап ЕЦБ беше подпомагана от около 200 служители, временно командировани в ЕЦБ от НКО. Непосредствено след лятото на 2014 г. критична маса от висококвалифицирани ръководители и служители по надзора започнаха работа в ЕЦБ, за да могат СНЕ да започнат работа навреме.

ЕЦБ получи около 22 000 кандидатури за позициите в основните функции по надзора. Кампанията по набиране на служители беше организирана като прозрачна, конкурентна и в йерархически низходящ ред, за да се даде възможност на мениджърите да подберат екипите си. Подборът на кандидатите беше насочен към наемане на служители с най-високо ниво на способности, ефективност и почтеност. По време на много сложния процес на набиране на служители всички кандидати трябваше да покажат необходимите солидни технически знания и поведенческа компетентност, а според случая – и управленски умения. За оценяване на уменията и компетенциите, необходими за въпросните позиции, бяха използвани различни пособия и техники,

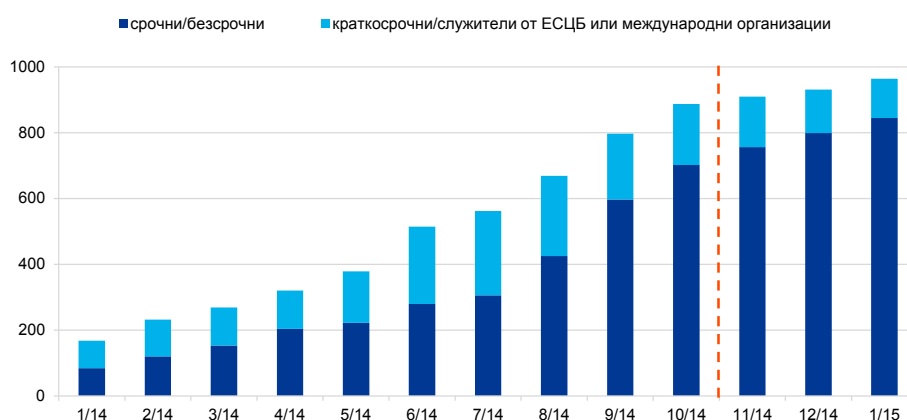
включително онлайн тестове, писмени задачи, презентации и структурирани интервюта.

До началото на януари 2015 г. за звената на банковия надзор в ЕЦБ и свързаните с това общи услуги бяха наети на работа над 960 служители от всички националности в ЕС, от около 1000 позиции, включени в бюджета³. Наемането на персонал ще продължи и през 2015 г. за запълване на останалите позиции.

Графика 1

Подбор на персонала за ЕНМ (включително общи услуги)

Червената линия отбелязва влизането в действие на ЕНМ



Процесът на набиране на служители гарантира подходяща комбинация от националности, възрасти, участие на двата пола и професионални знания и опит. 42 % от наетите на работа служители са жени, а 58 % – мъже. Новопостъпилите служители внасят разнообразен професионален опит, като по-голямата част от тях идват от централни банки/надзорни органи.

³ По-специално за 2014 г. бяха включени в бюджета 1073,5 работни места на пълно работно време, от които 984,5 са постоянни позиции, а 89 – временни.

Графика 2

Професионален опит на новите служители на ЕЦБ в областта на надзора



2.3.2

Кодекс за поведение на служителите и ръководството на ЕЦБ

Съгласно Регламента за ЕНМ Управителният съвет трябва да публикува Кодекс за поведение на служителите и ръководството на ЕЦБ, участващи в банковия надзор. През 2014 г. ЕЦБ изготви проект за правила за етични стандарти, като част от общото преразглеждане на Етичната рамка, която е в сила за всички служители на ЕЦБ. Свързаните решения за изменение на Условието за работа на персонала и Правилата за персонала на ЕЦБ са приети съответно на 27 ноември и 3 декември 2014 г. Преди приемането им ЕЦБ уведоми на 31 октомври 2014 г. Комисията по икономически и парични въпроси на Европейския парламент за основните елементи на преработената Етична рамка, в съответствие с Междунституционалното споразумение.

Преработената Етична рамка беше публикувана на уебсайта на ЕЦБ и в *Официален вестник на ЕС* и влезе в сила на 1 януари 2015 г. Тя засилва по-специално правилата за избягване на конфликт на интереси (включително ограничения след напускане на работа), както и правилата, свързани с получаването на подаръци и покани, частните финансовите транзакции и професионалната тайна. Съгласно рамката също така се създава Служба за съответствие и управление, която предоставя консултации на всички служители на ЕЦБ и наблюдава спазването на правилата.

2.4

Рамка за отчитане на данни

През 2014 г. ЕЦБ създаде организационна и техническа структура, както и необходимите процеси за редовно и еднократно събиране на статистически данни, свързани с надзорните задачи.

Създаден е специален отдел „Надзорна статистика“ в генерална дирекция „Статистика“, който да управлява различните потоци данни, необходими за количествената информация за риска. Работата на отдела обхваща рамката за управление на данни от всички поднадзорни групи и отделни институции, включително координация, получаване, управление на качеството и съгласуване на тези надзорни данни. В тази връзка, вследствие на влизането в сила на Техническите стандарти за изпълнение на ЕБО относно надзорната отчетност значително се увеличи количеството съпоставима информация.

Поетапен подход

Решение на ЕБО EBA/DC/090 изисква компетентните органи да предават на ЕБО пълните данни по техническите стандарти за изпълнение на най-високо равнище на консолидация за извадка от банки. В случая с ЕНМ, прилагайки поетапен подход, институциите ще се отчитат на НКО като точка за достъп на надзорната отчетност, а те впоследствие ще предават данните на ЕЦБ. За значимите институции ЕЦБ ще предава данните на ЕБО.

Съгласно този подход ЕЦБ получава, съхранява и разпространява релевантни данни за лицата под пряк и под непряк надзор. Тя също така съставя извлечени статистически данни или показатели за системата за количествена оценка на риска и отговаря на други свои статистически и аналитични нужди. Като цяло дейността на надзорната статистическа функция подпомага банковия надзор в ЕЦБ и допринася за по-нататъшното развитие и хармонизация на надзорната информация в тясно сътрудничество с ЕБО.

Регламент на ЕЦБ относно отчитането на надзорна финансова информация

Проектът за [регламент на ЕЦБ относно отчитането на надзорна финансова информация](#) беше изготвен в хода на 2014 г. Регламентът, приет на 17 март 2015 г., има за цел окончателно да попълни пропуските в данните, които все още съществуват в надзорната отчетност, и да засили хармонизацията сред участващите държави членки. Например отчитането на надзорна финансова информация е единствено задължително за институции, които прилагат международните стандарти за финансова отчетност на консолидирано равнище.

Регламентът на ЕЦБ има за цел да разшири обхвата на редовното отчитане, за да включи консолидираните отчети на банките съгласно националните счетоводни рамки, както и отчетите на индивидуално ниво (т.е. включително отделни юридически лица) в съответствие с РКИ. Принципът на пропорционалност надлежно се взема предвид, като се прави разграничение между различни групи респонденти в зависимост от това дали те са значими или по-малко значими и се отчитат на консолидирана или индивидуална

основа, и дали техните общи активи надвишават или са под прага на същественост от 3 млрд. евро.

Регламентът на ЕЦБ не засяга счетоводните стандарти, прилагани от поднадзорните групи и лица в техните консолидирани отчети или годишни финансови отчети, и не променя счетоводните стандарти, прилагани към надзорното отчитане. Освен това, в съответствие с Регламента за капиталовите изисквания, ЕБО е уведомен, че ЕЦБ в качеството си на компетентен орган ще упражнява правото си на преценка при събирането на надзорни финансови отчетни данни от значимите поднадзорни групи, както предвиждат техническите стандарти за изпълнение по отношение на надзорното отчитане, включително на индивидуална основа и за банките, за които не се прилагат международните стандарти за финансово отчитане (МСФО).

Проектът за регламент беше представен за публична консултация от 23 октомври до 4 декември 2014 г., при което бяха получени общо 21 отговора.

Система за данни SUBA

Надзорните статистически услуги използват инструментите, предоставени от Системата за надзорни банкови данни (SUBA), за да изпълняват своите задачи. С тази нова система, разработена в тясно сътрудничество с НКО, ЕЦБ създаде съответстващите потоци от данни и разработи набор от процедури за събраните надзорни банкови данни и метаданни, съхраняването, обработката (включително проверки за достоверност и последователност), защитата на поверителността и стандартното разпространение.

Еднократно събиране на данни

Друга важна задача през 2014 г. беше създаването на отчетна рамка за категории нехармонизирани данни, т.е. тези, които не попадат в обхвата на техническите стандарти за изпълнение по отношение на надзорната отчетност съгласно РКИ, разработени от ЕБО, и които са съвместими с принципа на максимална хармонизация съгласно РКИ. Допълнителните изисквания за еднократно докладване на надзорни данни целят да допълнят наборите данни на техническите стандарти за изпълнение, за да се гарантира, че ЕНМ разполага с всички необходими данни за поднадзорните лица.

Като част от подготвителната работа, извършена преди ноември 2014 г., едно от основните предизвикателства беше проверката на цялостната наличност на данни в юрисдикциите и осигуряването на пилотен пример за методологията на ЕНМ за оценка на риска. За тази цел стартираха пилотни проекти, които се превърнаха в основа на настоящите функции за събиране на нестандартизирани данни, изпълнявани от отдел „Надзорна статистика“.

Постепенно бяха подобрени създадените стандарти за предаване на данни и процедури за системата за обработване, валидиране и разпространение на специално събирани данни.

2.5 Информационни технологии

Разработените за създаването на ЕНМ ИТ решения включват:

- **Система за управление на информация (IMAS)**
Системата за управление на информация е основният инструмент на СНЕ и екипите за извършване на проверки на място, който предоставя техническата основа за хармонизирани процеси и съгласуваност на надзора над кредитните институции. Особено в началния етап на ЕНМ тя беше съществен елемент за осигуряване на прилагането на обща методология и стандарти от всички СНЕ. Важна дейност, свързана с влизането на IMAS в експлоатация през ноември 2014 г., беше програмата за обучение на всички надзорници, които работят в рамките на ЕНМ (както в ЕЦБ, така и в НКО), т.е. повече от 3000 потребители. Предвид на широкия диапазон информация за събиране този инструмент все още се прилага.
- **Събиране на данни, управление на качеството на данните и анализи**
Първата версия на Системата за надзорни банкови данни (SUBA) беше пусната в действие в края на юли 2014 г. (вж. раздел 2.4). Основната цел на SUBA е да се даде възможност на ЕЦБ да получава специфични надзорни данни от всички държави, участващи в ЕНМ, въз основа на формата XBRL, в съответствие с рамката на ЕБО за техническите стандарти за изпълнение.
- **Подкрепа на рамката за надзорни такси**
Определени бяха ИТ изискванията за процеса на събиране на надзорните такси, като също така бяха взети предвид и резултатите от публичната консултация по проекта за Регламент на ЕЦБ относно надзорните такси. Беше създаден портал, в който банките самостоятелно да поддържат своите (счетоводни) данни за таксата. По този начин се дава възможност за извършването на първото събиране на данни на задължените лица за таксата през първото тримесечие на 2015 г. Също така започна работата във връзка с техническото решение за изчисляване на таксите, като неговото разработване започна в началото на 2015 г., за да се спомогне за издаването и обработването на първите фактури, предвидени за третото тримесечие на 2015 г.
- **Сътрудничество, работни процеси и управление на информацията**
В процес на осъществяване е ИТ проектът за управление на данните за контакт на поднадзорните институции и обработване на техните запитвания. Вече е отбелязан значителен напредък, като първата група функционалности влезе в експлоатация през август 2014 г. Поради

очакваното увеличение на натовареността вследствие на дейността на ЕНМ, в момента се извършва и оценка на инфраструктурата и капацитета на системата за управление на документи.

- **Общи ИТ услуги**

Беше необходимо да се извърши приспособяване на капацитета на ЕЦБ, тъй като значително се увеличи потребителският трафик.

Основен елемент в това отношение беше свързаността на всички НКО с ИТ инфраструктурата на ЕСЦБ/Евросистемата (CoreNet). Бяха въведени различни решения, включително постоянна или временна връзка със съответните НЦБ или пряка връзка, която ще бъде единствено възможна след въвеждането на новата версия на инфраструктурата на CoreNet, предвидено за първото тримесечие на 2015 г.

За обмяната на поверителни имейли и документи между значими институции и ЕЦБ, като се имат предвид ограниченията във времето, избраният подход беше използването на имейли чрез протокола Transport Layer Security (TLS⁴). Прилагането на този протокол се извършва в тясно сътрудничество със значимите институции.

2.6 Цялостна оценка

2.6.1 Общ обхват, цели и организация

Цялостната оценка, предвидена в Регламента за ЕНМ, за 130-те банки, за които се очакваше да бъдат квалифицирани като значими, беше пруденциална мярка, безпрецедентна по своя обхват и дълбочина. Тя започна през есента на 2013 г. и приключи с публикуването на резултатите на 26 октомври 2014 г. Тя представлява много важно събитие в началото на ЕНМ, доказващо, че новата система е в състояние да поеме проект в огромен мащаб, който да завърши успешно в рамките на много ограничен период от време (вж. също [Обобщен доклад за цялостната оценка](#), публикуван през октомври 2014 г.).

Процесът се състоеше от **преглед на качеството на активите** и **стрес тест**, с три основни цели:

- осигуряване на прозрачност чрез подобряване на качеството на наличната информация за състоянието на банките;
- при необходимост, идентифициране и прилагане на мерки за корекция;
- укрепване на доверието, като се гарантира на заинтересованите страни, че банките са като цяло стабилни и надеждни.

⁴ Transport Security Layer (TLS) е механизъм за сигурност, създаден за защита на електронни съобщения, когато те се изпращат чрез обществена мрежа като интернет.

Диаграма 7

Основни показатели за обхвата на прегледа на качеството на активите



Прегледът на качеството на активите

представляваше оценка към определена дата на точността на балансовата стойност на активите на банките към 31 декември 2013 г. и предостави отправна точка за стрес теста. Прегледът беше извършен от ЕЦБ и НКО и се основаваше на единна методология и хармонизирани дефиниции. Съгласно прегледа на качеството на активите от банките се изиска да имат минимално съотношение на базов собствен капитал от първи ред (БСК1) от 8 %. Диаграма 7 предоставя данни за неговия обхват.

В рамките на прегледа на качеството на активите беше извършен подробен преглед на равнище активи на над 800 конкретни портфейла, което съставлява 57 % от рисково претеглените активи на банките.

Стрес тестът извърши „насочена към бъдещето“ проверка на устойчивостта на платежоспособността на банките спрямо два хипотетични сценария, като в същото време беше взета предвид нова информация, произтичаща от прегледа на качеството на активите. Стрес тестът беше проведен от участващите банки, ЕЦБ и НКО в сътрудничество с ЕБО, който заедно с ЕЦБ и Европейския съвет за системен риск (ЕССР) разработи и обща методология за целия ЕС. Съгласно базовия сценарий от банките се изиска да поддържат минимално съотношение на БСК1 от

8 %, а съгласно неблагоприятния сценарий от тях се изиска да поддържат минимално съотношение на БСК1 от 5,5 %.

За да е налице последователност и равнопоставеност в рамките на прегледа на качеството на активите и на стрес теста, централни екипи от ЕЦБ независимо приложиха процес на осигуряване на качеството при работата на банките и НКО. ЕЦБ поддържаше тесни връзки с НКО, като отговори на над 8000 въпроса, свързани с методологията и процесите.

ЕЦБ направи преглед на резултатите и повдигна възражения от гледната точка на ЕНМ, като използва сравнителни референтни стойности и взаимодействия с НКО за проучване на специфични въпроси, които възникнаха. Където беше необходимо, ЕЦБ извърши корекции за осигуряване на качеството на предадените данни на банките от стрес теста, за да се гарантират надлежно консервативни резултати в съответствие с общата методология и да се осигури равнопоставеност. Над 100 експерти от ЕЦБ и външни специалисти участваха в дейностите по осигуряване на качеството.

2.6.2 Резултати от цялостната оценка

Прегледът на качеството на активите доведе до общи корекции в размер на 47,5 млрд. евро на балансовата стойност на активите на участващите банки, считано към 31 декември 2013 г.

Тези корекции първоначално възникнаха от текущо начислените активи и по-специално от корекции на специални провизии за експозиции, различни от експозиции на дребно. В допълнение, наличните необслужвани експозиции бяха увеличени със 135,9 млрд. евро (съответстващи на увеличение от 18 %) в обхванатите институции, като дефинициите за необслужвана експозиция бяха пренесени на хармонизирана и сравнима база, включително оценката на реструктурирането като гранична точка за статута на необслужваните експозиции. В допълнение към корекциите, извършени пряко към настоящата балансова стойност, резултатът от прегледа на качеството на активите също така беше отразен в прогнозата за капиталовата адекватност на банките при хипотетични сценарии, приложени в стрес теста.

В общ план цялостната оценка установи капиталов недостиг в размер на 24,6 млрд. евро. В периода от 1 януари до 30 септември 2014 г. участващите банки набраха капитал в общ размер на 57,1 млрд. евро, което съответно намали установения капиталов недостиг. След като се отчетат тези капиталови мерки, недостигът намалява до 9,5 млрд. евро, разпределени сред 13 банки.

Капиталовите нужди на всяка от 25-те банки с недостиг са представени в Таблица 4.

Таблица 4

Банки с капиталов недостиг след цялостната оценка

ГД „Микропруденциален надзор I“/ ГД „Микропруденциален надзор II“ Име на банката	Съотношение на БСК1 – отправна точка	Съотношение на БСК1 – след прегледа на качеството на активите	Съотношение на БСК1 – базов сценарий	Съотношение на БСК1 – неблагоприятен сценарий	Капиталов недостиг – обобщен доклад		Нетен допустим капитал, набран до третото тримесечие на 2014 г. – обобщен доклад (млн. евро)
					% (рисково претеглени активи, както при неблагоприятния сценарий)	(млн. евро)	
Банки ¹ с капиталов недостиг в края на 2013 г., покрит към третото тримесечие на 2014 г.							
Cooperative Central Bank	-3,7 %	-3,7 %	-3,2 %	-8,0 %	-13,5 %	1 169	1 500
Bank of Cyprus	10,4 %	7,3 %	7,7 %	1,5 %	-4,0 %	919	1 000
Veneto Banca	7,3 %	5,7 %	5,8 %	2,7 %	-2,8 %	714	740
Banco Popolare	10,1 %	7,9 %	6,7 %	4,7 %	-1,3 %	693	1 760
Piraeus Bank	13,7 %	10,0 %	9,0 %	4,4 %	-1,1 %	660	1 000
Banca Popolare di Sondrio	8,2 %	7,4 %	7,2 %	4,2 %	-1,3 %	318	340
Münchener Hypothekenbank	6,9 %	6,9 %	5,8 %	2,9 %	-2,6 %	229	410
AXA Bank Europe	15,2 %	14,7 %	12,7 %	3,4 %	-2,1 %	200	200
C.R.H. - Caisse de Refinancement de l'Habitat	5,7 %	5,7 %	5,7 %	5,5 %	-2,3 %	130	250
Banca Popolare dell'Emilia Romagna	9,2 %	8,4 %	8,3 %	5,2 %	-0,3 %	130	760
Liberbank	8,7 %	7,8 %	8,5 %	5,6 %	-0,2 %	32	640
Credito Valtellinese ²	8,8 %	7,5 %	6,9 %	3,5 %	-2,0 %	377	415
ОБЩО						5 571	9 015
Банки ¹ с капиталов недостиг към края на 2013 г., които разполагат с коригиращи мерки, без да е необходимо да набират капитал, също според обобщения доклад за цялостната оценка							
National Bank of Greece	10,7 %	7,5 %	5,7 %	-0,4 %	-5,9 %	3 433	2 500
Dexia ³	16,4 %	15,8 %	10,8 %	5,0 %	-0,6 %	340	-
Nova Ljubljanska banka	16,1 %	14,6 %	12,8 %	5,0 %	-0,5 %	34	-
Nova Kreditna Banka Maribor	19,6 %	15,7 %	12,8 %	4,4 %	-1,1 %	31	-
Eurobank	10,6 %	7,8 %	2,0 %	-6,4 %	-11,9 %	4 630	2 860
ОБЩО						8 468	5 360
Банки ¹ с капиталов недостиг, който трябва да бъде покрит в рамките на 6 или 9 месеца чрез допустими мерки, посочени в капиталовите планове							
Banca Popolare di Milano	7,3 %	6,9 %	6,5 %	4,0 %	-1,5 %	684	520
Banca Popolare di Vicenza	9,4 %	7,6 %	7,5 %	3,2 %	-2,3 %	683	460
Monte dei Paschi di Siena	10,2 %	7,0 %	6,0 %	-0,1 %	-5,6 %	4 250	2 140
Banca Carige	5,2 %	3,9 %	2,3 %	-2,4 %	-7,9 %	1 835	1 020
Banco Comercial Português	12,2 %	10,3 %	8,8 %	3,0 %	-2,5 %	1 137	-10
Oesterreichischer Volksbanken-Verbund	11,5 %	10,3 %	7,2 %	2,1 %	-3,4 %	865	-
permanent tsb	13,1 %	12,8 %	8,8 %	1,0 %	-4,5 %	855	-
Hellenic Bank	7,60 %	5,20 %	6,20 %	-0,50 %	-5,99 %	277	100
ОБЩО						10 586	4 230
ОБЩО ВСИЧКО						24 625	18 605

1 Данни от Обобщения доклад за цялостната оценка (ЕЦБ), октомври 2014 г.

2 Banca Piccolo Credito Valtellinese, Società Cooperativa (Credito Valtellinese) се счита за по-малко значима институция и е под непряк надзор от страна на ЕЦБ в рамките на EHM. Недостигът вече е преодолян чрез допустими мерки.

3 Като се вземе предвид планът за организирано реструктуриране на тази институция, която се ползва от държавна гаранция, не е необходимо да се пристъпи към набиране на капитал вследствие на резултатите от цялостната оценка.

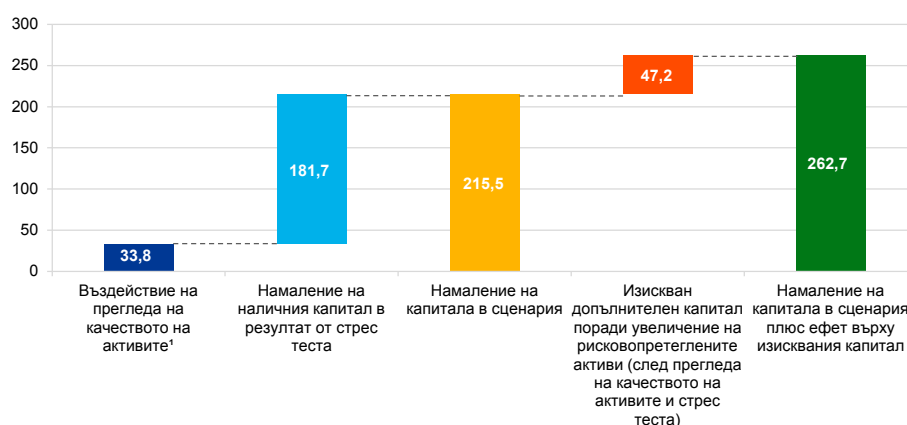
Сами по себе си данните за недостига дават само частична представа за общите резултати от цялостната оценка. Прогнозираното изменение на капитала в рамките на цялостната оценка (вследствие както на прегледа на качеството на активите, така и на стрес теста) също трябва да се вземе предвид. При неблагоприятния сценарий на стрес теста беше прогнозирано съвкупният наличен капитал на банките да намалее с 215,5 млрд. евро (22 % от държания капитал на участващите банки), а рисково претеглените активи да се

увеличат с около 860 млрд. евро до 2016 г. Ако това се включи като капиталово изискване на нивото на прага, общото въздействие върху капитала достига 262,7 млрд. евро при неблагоприятния сценарий. Този ефект върху капитала доведе до намаление на съотношението на БСК1 за участващата банка медиана с 4 процентни пункта, от 12,4 % до 8,3 % през 2016 г.

Графика 3

Цялостна оценка – общ ефект върху капитала (преглед на качеството на активите + неблагоприятен сценарий)

(БСК 1 в млрд. евро)



¹ Корекции при прегледа на качеството на активите след данъчни ефекти и компенсации за портфейлни гаранции.
Забележка: Ефектът върху наличния и изисквания капитал е изчислен към 2016 г. при неблагоприятния сценарий на стрес теста.

Тези резултати показват, че неблагоприятният сценарий беше най-тежкият сценарий на стрес тестове, провеждани в целия Европейски съюз досега. Макрофинансовият стрес обхвана три години, а не две, както в предишни случаи, което допринесе за относителната му тежест.

Вследствие на цялостната оценка значително се увеличи нивото на прозрачност на балансите на банките чрез публикуването на резултатите на равнище банки в подробни формуляри за оповестяване. Изискването банките, изправени пред капиталов недостиг, да го покрият в рамките на шест или девет месеца, в зависимост от източника на недостига, представлява силен двигател за процеса на оздравяване на балансите. И двата елемента следва да допринесат за засилване на доверието на всички заинтересовани лица във фундаменталната стабилност на банковата система в еврозоната.

За повече информация относно последващите действия на цялостната оценка, вж. раздел 3.1.

3 Начало на функционирането на ЕНМ

ЕЦБ официално пое надзорните си задачи на 4 ноември 2014 г. – една година след влизането в сила на Регламента за ЕНМ. Последващите действия въз основа на резултатите от цялостната оценка, обявени на 26 октомври 2014 г., бяха естествената отправна точка, но същевременно в тази оперативна фаза бяха предприети и други важни стъпки по отношение на подготовката на надзорната дейност за 2015 г., разработването на методологиите за всички хоризонтални и специализирани услуги, както и създаването на рамката за сътрудничество с НКО в областта на надзора над по-малко значимите институции.

3.1 Последващи действия въз основа на цялостната оценка

Цялостната оценка предостави на ЕНМ много богат набор от данни и качествена информация за институциите под пряк надзор от страна на ЕЦБ. По този начин СНЕ разполагаха със стабилна основа, за да поемат на 4 ноември 2014 г. своите отговорности, свързани с надзора.

Основен приоритет за СНЕ през месеците след публикуването на окончателните резултати от цялостната оценка беше включването на пълния набор от релевантни констатации в редовните им дейности. През този период СНЕ проведеха задълбочени дискусии с институциите във връзка с подробните констатации.

3.1.1 Включване на решенията по ПНПО, които трябва да се приложат през 2015 г.

За банките под пряк надзор от страна на ЕЦБ резултатите от цялостната оценка бяха отразени в процеса на надзорен преглед и оценка (ПНПО) – процес, използван като ръководство за надзорния преглед на кредитните институции. Резултатите от ПНПО са основата, за да се определи дали е необходимо да се прилагат допълнителни надзорни мерки, като например налагането на допълнителни изисквания на поднадзорното лице по отношение на специфичен собствен капитал, оповестяване или ликвидност (вж. също раздел 3.2).

Мерките по Стълб II, изискани от банките, спрямо които се прилагат решенията по ПНПО, бяха свързани с две групи констатации: а) проблеми, идентифицирани при текущия надзор през годината, и б) констатации, произтичащи пряко от цялостната оценка. Констатациите имаха допълващ характер, като се има предвид, че цялостната оценка не беше предназначена

да обхване всички видове риск; ликвидният риск, например, беше разгледан единствено при текущия надзор.

Последващите действия въз основа на цялостната оценка не се изчерпваха с нейните количествени констатации. Например в редица случаи трудностите на банките при съставянето на данни, необходими за прегледа на качеството на активите, разкриха структурни слабости в системите им за данни и по-специално при институции, които наскоро са се слели или са придобили други банки. Ето защо при планирането си СНЕ отчетоха спешната необходимост за подобряване на системите на тези банки.

3.1.2 Въздействие върху финансовите отчети на банките през 2014 г.

Количествените констатации от прегледа на качеството на активите са отразени във финансовите отчети на банките във възможно най-голяма степен. Основните констатации от прегледа на качеството на активите бяха свързани с:

- прекласификации от „обслужвани“ на „необслужвани“ експозиции и равнища на провизии за индивидуалните кредитни досиета, разгледани по време на прегледа;
- общи подходи за формиране на провизии и базови модели или процеси за формиране на провизии;
- модели и процеси за корекция на кредитната оценка.

За да се осигури еднозначно разбиране, ЕЦБ проведе задълбочени дискусии с големи одиторски дружества във връзка с намиране на подходящи решения за различните констатации във финансовите отчети на банките. Впоследствие СНЕ, заедно със самите банки, предприеха последващи действия по определени въпроси.

През декември 2014 г. СНЕ се срещнаха със съответните банки, за да обсъдят въвеждането на коригиращи мерки и пруденциални или счетоводни корекции. На всички институции, участвали в прегледа на качеството на активите, беше предоставена обобщена информация за всички констатации от прегледа на качеството на активите по вид активи и кредитни портфейли, както и допълнителни подробности за резултатите от прегледа на индивидуалните кредитни досиета.

За всички изискани коригиращи мерки банките представиха писмен отговор на ЕЦБ до края на януари 2015 г., като посочиха как възнамеряват да ги приложат. През януари 2015 г. СНЕ също така се свързаха със съответния външен/законово установен одитор, за да получат независимо становище по различни въпроси и предложени действия. Накрая, СНЕ извършиха надзорни прегледи, които им дадоха възможност внимателно да наблюдават как банките прилагат констатациите от прегледа на качеството на активите, както и при

необходимост да приложат надзорни мерки или други изисквания за оповестяване.

3.1.3 Капиталови планове

Цялостната оценка установи, че капиталовото съотношение на 25 банки е под съответните прагове (8 % за съотношението на БСК1 за прегледа на качеството на активите и за базовия сценарий на стрес теста, и 5,5 % за съотношението на БСК1 за неблагоприятния сценарий на стрес теста). От тези банки беше изискано да предадат в рамките на две седмици след публикуването на резултатите капиталови планове с подробности за това как ще бъде покрит недостигът.

Банките трябва да покрият установения капиталов недостиг в рамките на шест месеца от публикуването на резултатите за недостига, установен вследствие на прегледа на качеството на активите или при базовия стрес тест сценарий, и в рамките на девет месеца за недостига, установен при неблагоприятния стрес тест сценарий. Периодите от шест или девет месеца започват от публикуването на резултатите от цялостната оценка през октомври 2014 г.

Както беше обявено по време на цялостната оценка, очаква се капиталовите планове на банките да се основават на частни източници на финансиране, за да укрепят капиталовите позиции, така че да изпълнят определените цели, включително:

- неразпределена печалба;
- намалени бонуси;
- нови емисии на базов собствен капитал;
- подходящ стабилен условен капитал;
- продажба на избрани активи по пазарни цени или намаление на рисково претеглените активи, свързани с планове за реструктуриране, които са съгласувани с Европейската комисия.

Всички банки предадоха изисканите капиталови планове в рамките на две седмици след публикуването на резултатите. СЧЕ направи оценка дали описаните в капиталовите планове мерки отговарят на критериите за коригиращи мерки и дали са достатъчни, за да се покрие недостигът, а където беше необходимо – изискаха допълнителни мерки.

През декември 2014 г. Надзорният съвет разгледа окончателната група от капиталови планове на банките, при които е установен капиталов недостиг, както и съответните предложения, представени от СЧЕ. Те послужиха за съставянето на решенията по ПНПО. Банковият надзор на ЕЦБ ще продължава да следи внимателно прилагането на капиталовите планове през шестмесечния или деветмесечния период, даден на банките.

3.1.4 Наблюдение на корективните действия

СНЕ направиха оценка на всички планирани капиталови мерки по отношение на тяхната осъществимост, устойчивост и надеждност. В много случаи се проведеха няколко кръга дискусии с банките. Където беше необходимо, мерките по капиталовите планове, включени в решенията по ПНПО, бяха съобщени на институциите. Последващите действия започнаха като част от текущия надзор над съответното лице. СНЕ наблюдава прилагането на тези мерки посредством непрекъснат диалог с банките, с участието при необходимост на съществуващите колегии от надзорни органи.

Освен че наблюдават изпълнението на мерките по капиталовите планове, СНЕ проследяват внимателно и включването на констатациите от прегледа на качеството на активите във финансовите отчети на банките. Където беше уместно, с одиторите и ръководството на банките бяха обсъдени допълнителни счетоводни разпоредби и бяха включени пруденциални разпоредби или във финансовите отчети на банките, или в решенията по ПНПО. Накрая, СНЕ обсъди с банките възможните мерки за справяне с установените слабости.

3.1.5 Работа във връзка с възможностите и правото на преценка на национално ниво

Друг важен аспект, очертан от резултатите от цялостната оценка, беше въздействието на възможностите и правото на преценка на национално ниво в пакета ДКИ IV, за които беше установено, че имат важно отражение върху качеството на БСК1 на индивидуалните банки и съгласуваността на дефиницията за него сред държавите членки.

Тези възможности и право на преценка предоставят известен избор по отношение на прилагането на регулаторните правила от страна на държавите членки или от страна на съответните компетентни органи. Това предполага, че до ноември 2014 г. този избор е бил направен на национално равнище. Като се има предвид, че цялостната оценка беше извършена съгласно правната рамка, съществуваща към момента, правото на избор, приложено от страна на НКО, намери отражение в изчисленията на капиталовите съотношения, които накрая бяха сравнени с определените прагове за установяване на недостиг. Предходни решения на национално равнище (например при определяне на поетапни проценти за намаление от БСК1) оказваха и все още оказват въздействие върху състава и качеството на капитала. Те доведоха до значителни отклонения, особено на степента, до която индивидуалните банки използват преходни корекции при изчисляването на своя БСК1.

Създадено е специално работно направление, което да направи внимателен преглед на въздействието на вариантите и правото на преценка на национално равнище, прилагани от НКО, и да докладва на Надзорния съвет.

3.2 Подготовка за надзорните дейности през 2015 г.

До края на 2014 г. успешно приключиха две основни стъпки в подготовката за надзорната работа през 2015 г.:

- проектът за решения по ПНПО, които ще бъдат приложени през 2015 г.;
- стратегическото и оперативното планиране за 2015 г., включително основните приоритети за ЕНМ.

3.2.1 Решения по ПНПО

ПНПО е всеобхватен процес, извършван на годишна основа, чиято главна цел е да гарантира, че не само капиталът и ликвидността на банките, но и тяхното вътрешно управление, стратегии и процеси, са адекватни и осигуряват стабилно управление и покритие на техните рискове.

ПНПО е основният надзорен инструмент за справяне с подобни рискове, въз основа на констатациите от текущия надзор, на проверките на място и на други надзорни дейности. В рамките на ПНПО надзорниците имат правомощията да налагат широк спектър от мерки, включително допълнителни изисквания за капитал и ликвидност, и промени на практиките за управление на риска. Тези мерки са съобщени на банките в решението по ПНПО.

Тъй като ЕЦБ пое надзорните си задачи едва на 4 ноември 2014 г., решенията по ПНПО, изготвени през 2014 г. (и които ще бъдат приложени през 2015 г.), са резултат от извънредна, еднократна процедура.

- Като част от общото прехвърляне на отговорностите заключенията от ПНПО, направени от НКО, в голяма степен бяха включени в решенията на ЕЦБ по ПНПО.
- Решенията по ПНПО като цяло се основават на количествените и качествените резултати от цялостната оценка, заедно с оценката на капиталовите планове на банките, където е приложимо.

Решението по ПНПО относно капитала определя размера, който с оглед на естеството, мащаба и сложността на дейностите на институцията гарантира стабилно покритие на рисковете, в съответствие с изисквания минимум при цялостната оценка. Един от трудните елементи за определянето на решенията по ПНПО, изготвени през 2014 г. (и които ще бъдат приложени през 2015 г.), беше необходимостта да се съчетаят разнообразните капиталови изисквания, основани на различните национални методологии, с подходяща степен на съответствие на изискваните равнища и качество на капитала в държавите, участващи в ЕНМ.

При определянето дали да се включат специални изисквания за ликвидност в решенията по ПНПО (които ще бъдат приложени през 2015 г.), СНЕ направиха преглед и анализираха внимателно предложените решения на НКО и тяхната

оценка на рисковете, свързани с ликвидността и финансирането, и взеха решение да добавят специални количествени и качествени изисквания в случаите, където съществени рискове дават основания за подобен подход. Едно от предизвикателствата при изготвянето на решението, свързано с ликвидността, е че минималните изисквания за ликвидност се различават значително на национално равнище, като някои НКО са приели задължителни изисквания, а други – не.

Дискусиите във връзка с решенията по ПНПО, които ще бъдат приложени през 2015 г., започнаха доста преди 4 ноември 2014 г. и бяха подготвени от СНЕ. От организационна гледна точка процесът на подготвяне на решенията по ПНПО представляваха важен елемент за засилване на интеграцията на екипите, за обмяната на информация и мнения и за задълбочаване на познанията на всеки СНЕ в областта на надзора от различни гледни точки. При необходимост бяха свиквани и колегии от надзорни органи, с участието на ЕБО.

За подготовката на решенията по ПНПО, които ще бъдат приложени през 2016 г., процесът ще бъде различен. Банковият надзор на ЕЦБ разработи обща методология, която използва предходния опит и най-добрите практики на НКО. Методологията е представена в Надзорното ръководство и също така е описана в Справочника за банковия надзор. Понастоящем тя се „изпитва при реални условия“, за да се провери нейната устойчивост и да се установят областите за подобряване (вж. също раздел 3.3).

В съответствие с насоките на ЕБО за общи процедури и методологии ПНПО на ЕНМ обхваща:

- системата за оценка на риска (COP), която оценява нивата и контрола на риска на кредитните институции. За нея СНЕ си сътрудничат в голяма степен с хоризонталните услуги, като провеждат изпитания при реални условия на всеки аспект, за да установят и изгледят потенциално проблематични методологични въпроси;
- цялостен преглед на вътрешния процес за оценка на капиталовата адекватност и вътрешния процес за оценка на адекватността на ликвидността;
- методология за количествено определяне на капитала и ликвидността, чрез която се оценяват капиталовите и ликвидните нужди на кредитните институции, като се вземат предвид резултатите от оценката на риска.

3.2.2 Стратегическо и оперативно планиране за 2015 г.

Резултатът от ПНПО е също така ключов елемент за стратегическото и оперативното планиране. По-специално той оказва пряко въздействие върху обхвата и дълбочината на дейностите от разстояние и на място, извършвани за определена институция.

Надзорните приоритети за ЕНМ през 2015 г., както са одобрени от Надзорния съвет през ноември 2014 г., насърчават взаимодействието между вертикалните и хоризонталните надзорни подходи, като предоставят важна роля на тематичните прегледи. Въз основа на надзорните приоритети и като се вземат предвид рисковият профил и системното значение на кредитните институции, планът за извършване на надзорни проверки (ПИНП) за всяка значима банка определя основните надзорни дейности, които ще се осъществят за наблюдение на рисковете и за справяне с установените слабости. Плановете за извършване на надзорни проверки обхващат:

- текущи надзорни дейности от страна на СНЕ;
- проверки на място;
- проучвания на вътрешните модели.

Работата по съставянето на ПИНП за 2015 г. започна през подготвителния период и приключи през декември 2014 г. Съвместната работа между СНЕ и хоризонталните услуги в ЕЦБ беше координирана от отдел „Планиране и координация на ПИНП“ на ЕЦБ (вж. раздел 3.3.1).

След септември 2014 г. СНЕ проведеха интензивни дискусии с екипите, за да подготвят план за извършване на надзорни проверки за всяка институция. Благодарение на изчерпателния надзорен опит и познания на НКО за рисковете при значимите институции, за плановете за извършване на надзорни проверки допринесоха данните от получената информация чрез подхода „отдолу нагоре“. За да се осигури ефективно разпределение на ресурсите и твърд и последователен подход към надзора във всички значими институции, интензивността на надзора е различна в отделните кредитни институции, в зависимост от вероятността рисковете да се осъществят и от въздействието им върху институцията и системата като цяло.

Всички ПИНП включват редовни дейности, които ще бъдат извършвани всяка година, независимо от икономическата среда. ПИНП за 2015 г. обхващат:

- тематични дейности, отразяващи надзорните приоритети за 2015 г.
- дейности на СНЕ, планирани специално за отделни институции.

Тези дейности се извършват съгласно рисков базирани и пропорционални подход. Значимите институции са класифицирани в категории риск, в разбивки по ниво на интензивност, което зависи от показателите за риск, размера и сложността на институцията. За всяка категория риск, в зависимост от нивото на интензивност, бяха определени редица дейности и съответна честота, които бяха включени в ПИНП. Този набор представлява минималното ниво на интензивност на надзорния процес за всяка значима институция.

3.3 Създаване на методологии за всички хоризонтални и специализирани услуги

Установяването на равнопоставеност при надзорното и регулаторното третиране на банките във всички участващи държави членки е важна цел за ЕНМ. Хоризонталните и специализираните отдели в ЕЦБ отговарят за:

- засилване на хармонизацията на надзорните подходи;
- насърчаване на инвазивен подход към банковия надзор;
- засилване на сътрудничеството и комуникацията във и извън ЕНМ.

Усилието за хармонизиране се съсредоточава върху области, при които съществуват различни национални правила и практики. В тази връзка банковият надзор на ЕЦБ прави преглед на съществуващите национални практики, развива стандарти, изпитва и допълнително усъвършенства хармонизирани надзорни методологии, извършва преглед на осигуряването на качеството и измерва ефективността на предприетите действия и мерки.

За безпрепятствен обмен на информация и гладка координация между банковия надзор на ЕЦБ и НКО бяха създадени мрежи от експерти за всеки отдел в рамките на хоризонталните и специализирани услуги. Те са съставени от специалисти от банковия надзор на ЕЦБ и от НКО на участващите държави членки. Такива мрежи подобряват достъпа до наличните познания в рамките на НКО и гарантират най-добри практики, високи стандарти и последователност при определянето на политиките.

3.3.1 Планиране

Отделът „Планиране и координация на ПИНП“ на ЕЦБ отговаря за общото стратегическо и оперативно планиране за ЕНМ и наблюдава прилагането на неговите стратегически цели и надзорна дейност в тясно сътрудничество с други служители от банковия надзор на ЕЦБ.

Що се отнася до **стратегическото планиране**, отделът ръководи процеса на определяне на надзорните приоритети на ЕНМ за предстоящата година и уточнява минималните годишни нива на интензивност на надзорната работа, като взема предвид рисковия профил на институциите и тяхното системно въздействие, както и тематичните приоритетни области, определени в надзорните приоритети.

Като част от **оперативното планиране**, звеното подкрепя СНЕ в създаването на ПИНП за всяка значима банкова група под пряк надзор от страна на ЕЦБ, като по този начин превръща надзорните приоритети в реални надзорни задачи, в съответствие с подходящото минимално ниво на интензивност. Отделът също така координира процеса на планиране на текущия надзор

(дистанционен надзор), проверките на място и проучванията на вътрешните модели.

Отделът по планиране освен това има задачата да **наблюдава прилагането** на стратегическите цели на ЕНМ и да определя годишните надзорни задачи. За тази цел той започна да разработва инструменти за наблюдение като доклади за напредъка, насочени към различна аудитория в рамките на банковия надзор на ЕЦБ, както и информационни системи за управление като табло за стратегическо управление. Тези инструменти предоставят много важна информация за информирано вземане на решения на управленско равнище и за подкрепа на СНЕ и на служителите в областта на банковия надзор на ЕЦБ, които извършват проверки на място и проучвания на вътрешните модели като част от плана за извършване на надзорни проверки.

3.3.2 Разработване на методологии и стандарти

Актуалните надзорни методологии и стандарти са от решаващо значение за ефективните и ефикасни надзорни резултати. Надзорните методологии се развиват непрекъснато и не на последно място вследствие на работата на международните органи за определяне на стандарти за глобално хармонизиране на финансовите регулации, както и непрекъснатите усилия в рамките на ЕС за напредък по отношение на единната нормативна уредба. ЕЦБ цели не само да съгласува методологиите си с водещите надзорни практики, но и да играе ролята на движеща сила в тази област.

Освен че разработва надзорни методологии и стандарти, отделът „Разработване на методологии и стандарти“ на ЕЦБ съдейства и допринася за тяхното хармонизирано приложение от НКО от участващите държави членки.

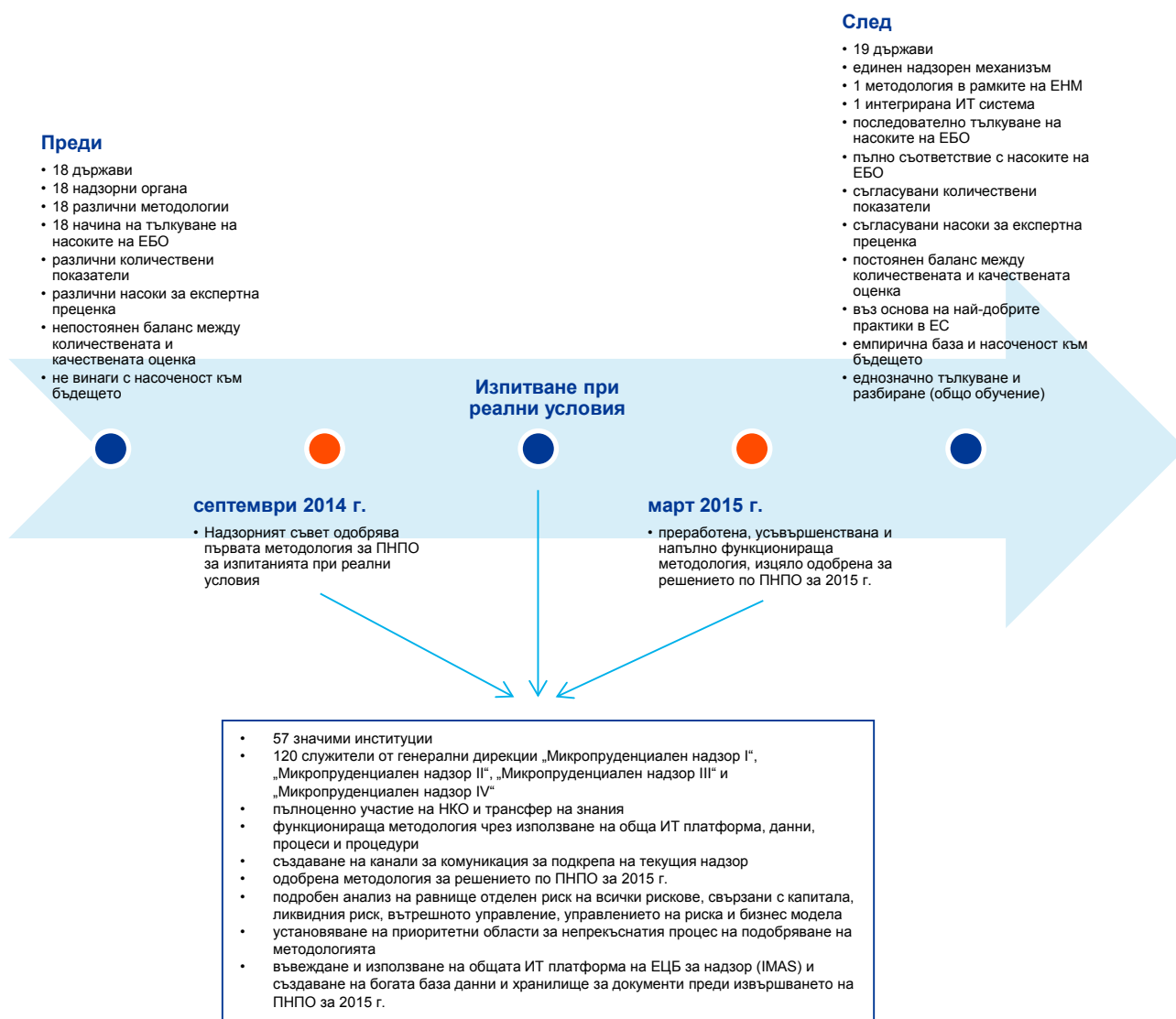
Този отдел също така си сътрудничи с ЕБО и други международни органи, които определят стандарти, като например Базелския комитет за банков надзор, с цел да се избегне дублирането и да се осигури максимално използване на синергиите. Друга негова отговорност е разработването и поддържането на Надзорното ръководство (вж. раздел 2.2.1).

Усъвършенстване на методологията на ПНПО

Понастоящем методологията на ПНПО се изпитва при реални условия, за да се съберат практически данни и да се определят области за по-нататъшно усъвършенстване.

Диаграма 8

Програма за значимите институции за провеждане на изпитания при реални условия на методологията на ПНПО⁵



Програмата обхваща почти половината от всички поднадзорни значими институции и пряко включва над 120 служители по банковия надзор от ЕЦБ.

Основните цели на **програмата за провеждане на изпитания при реални условия** са:

- да калибрира и усъвършенства методологията и да задейства основните процеси за ПНПО за 2015 г.;

⁵ Литва не е включена в програмата за провеждане на изпитания при реални условия.

- да даде възможност на надзорниците да се запознаят с банките, за които отговарят, да усвоят новата методология, системите и докладите (научаване чрез изпитване);
- да насърчи използването на системата за управление на информацията (IMAS) и докладите;
- да установи допълнителни най-добри практики с помощта на СНЕ/НКО;
- да въведе ефективни и устойчиви комуникационни канали и процеси между хоризонталните звена, СНЕ и НКО.

Програмата за изпитания при реални условия прави проверка на Надзорното ръководство (в което един раздел е посветен на ПНПО) не само от техническа и методологична гледна точка, но и от практическа. За тази цел отделът „Разработване на методологии и стандарти“ приведе процеса на надзорен преглед и оценка в пълно съответствие със системата за управление на информацията, предостави обучение във връзка с методологията за ПНПО на няколкостотин служители в областта на надзора от ЕЦБ и НКО и интегрира висококачествени данни в системата за управление на информацията, за да спомогне за ефективното въвеждане на методологията.

Програмата за 2015 г. за този отдел включва прилагане на методологията за ПНПО и, по-общо, актуализиране на Надзорното ръководство съгласно най-високите стандарти.

3.3.3 Анализ на риска

Отдел „Анализ на риска“:

- наблюдава промените в общата среда по отношение на риска в участващите държави членки;
- провежда по-нататъшен задълбочен анализ на риска, като обхваща широк набор категории и въпроси, свързани с риска;
- подкрепя СНЕ в надзорните им дейности;
- идентифицира нуждите на банковия надзор на ЕЦБ във връзка с надзорната отчетност;
- управлява процеса на транспониране на подобни нужди в правни актове или техни изменения;
- провежда изследвания за количественото въздействие.

Идентифициране на тенденциите и актуалната динамика при рисковете

Отдел „Анализ на риска“ извършва редовен задълбочен анализ на риска и подпомага други услуги, като предоставя актуална информация за настоящите рискове и слабости, които оказват влияние върху банковия сектор на участващите държави членки. Той своевременно идентифицира тенденциите, динамиката и възникващите рискове, въздействащи върху множество банки, за да направи допълнителен надзорен преглед. Като работи в тясно сътрудничество с НКО, този отдел прави оценка на основни, специфични за банките хоризонтални рискове в участващите държави членки.

Тази оценка представляваше основен източник на информация за определяне на надзорните приоритети за ЕНМ за 2015 г. Впоследствие тя беше разделена на специфични приоритети и основни области за СНЕ, когато извършват редовната оценка на риска. Оценката също така беше включена в работния план на отдел „Анализ на риска“ за 2015 г., който предвижда допълнителен анализ на специфични рискови области.

Информационни фишове за значимите институции

През 2014 г. отдел „Анализ на риска“ в сътрудничество с други служители в областта на банковия надзор на ЕЦБ разработи информационни фишове за значимите институции, предназначени за Надзорния съвет, и координира прилагането и осигуряването на качеството на тези доклади. Информационните фишове са предназначени да информират Надзорния съвет и да му помагат при вземането на решения. Тези кратки доклади от две страници за всяка значима институция съчетават количествени данни от регулаторната отчетна рамка и от доставчици на пазарни данни с най-актуалната качествена надзорна оценка от страна на СНЕ на практиките и рисковете при банките.

Преди първите информационни фишове за всички значими институции да бъдат предоставени на Надзорния съвет, отдел „Анализ на риска“ използва статистическия експертен опит на ЕЦБ, за да координира тест за приложение, който цели идентифициране и премахване на слабостите при производствения процес и решаване на проблеми, свързани с данни. Отделът също така организира около 50 сесии за обучение за запознаване на ръководството на банковия надзор в ЕЦБ и на СНЕ с информационните фишове и тяхната роля в съответния производствен процес.

За да се предостави на Надзорния съвет обща картина на значимите институции, отдел „Анализ на риска“ изготви агрегирани фишове с изчисление на агрегиран баланс, отчет за приходите и разходите, както и показатели за риска и тяхната динамика.

Тъй като заемите за недвижимо имущество се оказаха източник на системен риск при предходните финансови кризи, отдел „Анализ на риска“ си сътрудничи

с НКО, за да състави кратки информационни фишове за националните ипотечни пазари и свързаните с това продукти.

Конкретни анализи на специфичен държавен риск

Отдел „Анализ на риска“ предостави на Надзорния съвет и на висшето ръководство на банковия надзор в ЕЦБ редица конкретни анализи на рисковете, пред които са изправени значимите институции поради експозициите им към конкретни държави (например Руската федерация, Украйна). Той също така извърши проверки на експозиции на банките от участващите държави членки към държавни облигации, емитирани от правителствата на страните, в които се намират.

3.3.4 Вътрешни модели

Отдел „Вътрешни модели“ като цяло отговаря за хармонизирането и осигуряването на съгласуваност на методологиите и процесите за прегледа на вътрешните модели за изчисляването на минималните капиталови изисквания (Стълб I). Основните проекти, приключени от този отдел през 2014 г., са описани по-долу.

Преглед на вътрешните модели

През септември 2014 г. започна преглед с цел да се съберат основни количествени и качествени данни, необходими за:

- подреждане по приоритет и планиране на задачите на отдел „Вътрешни модели“ през следващите години (например оценка на плановете на значимите институции за въвеждане на вътрешните модели в банките);
- разделяне на вътрешните модели в различни категории, в зависимост от наличната качествена информация за използваните методологии;
- извършване на предварително сравнение на надзорните подходи в различните държави (например различните надзорни практики по отношение на изискванията за допълнителен капитал) и установяване на потенциални извънредни стойности на ранен етап.

От по-широка гледна точка, прегледът също така предостави изчерпателен списък на банките, които понастоящем използват вътрешни модели и са показали дела на вътрешните модели в общите капиталови изисквания.

Таблица 5**Дял на вътрешните модели в капиталовите изисквания на банките**

Индикативни стойности, изчислени по данни от COREP и SPE

Видове риск	Брой банки, използващи вътрешни модели	% от общите капиталови изисквания	% от капиталовите изисквания, изчислен с вътрешни модели по категория риск
Кредит	68	84,1 %	53,3 %
Оперативен	21	9,4 %	46,4 %
Пазарен	37	5,1 %	59,8 %
ККО (корекция на кредитна оценка)	9	1,4 %	39,2 %

Процес на одобряване на моделите

Една от основните цели на отдел „Вътрешни модели“ е да гарантира устойчивост и последователност на надзорните подходи към вътрешните модели на кредитните институции.

През 2014 г. той разработи процес за одобрение на моделите, посочващ стъпките, които трябва да се следват, когато се дава разрешение на институциите, в съответствие с РКИ, да прилагат вътрешните си модели за изчисляване на минималните капиталови изисквания. Хармонизираният процес на одобрение ще спомогне за постигане на по-висока степен на съгласуваност и по този начин – на равнопоставеност.

Референтни стойности

ДКИ IV изисква компетентните органи най-малко веднъж годишно да правят оценка на съгласуваността на надзорните и банковите практики, свързани с вътрешните модели (освен оперативния риск). В допълнение БКБН ще извършва на всеки две години доброволно наблюдение. Въпреки че първоначално е ограничено до експозициите на едро, това формализирано и периодично наблюдение може да се разшири, така че да включи експозиции на дребно/в портфейли на МСП и в търговския портфейл, след като приключи [Основният преглед на БКБН](#) на капиталовите стандарти за търговския портфейл.

Банковият надзор на ЕЦБ вече е участвал в извършваните от ЕБО и БКБН действия, като и в бъдеще ЕНМ като цяло ще има принос към тях. Резултатите от дейността по определяне на референтни стойности може да доведе до надзорни действия като проучване на моделите, ново калибриране на параметрите или налагане на специфични прагове за капитала или допълнителен капитал. Те също така са основен елемент в текущия процес на наблюдение на модела, който подпомага решението по ПНПО най-малко на годишна база.

Основните отговорности на различните заинтересовани страни в рамките на ЕНМ са описани в Таблица 6.

Таблица 6

Разпределение на основните отговорности при определянето на референтни стойности

	НКО	СНЕ	Отдел „Вътрешни модели“
1. Проверка на качеството на данните	Извършва проверки на качеството на данните заедно с ЕБО/БКБН	Проследява резултатите чрез телеконферентна връзка с НКО	
2. Предварителна оценка/специален доклад на ЕБО за банките	Предоставя обратна информация на СНЕ/отдел „Вътрешни модели“ за първоначалните резултати	Получава коментари от НКО за първоначалните резултати	Изчислява и разпространява първоначалните резултати/Получава коментари от НКО
3. Интервюта/посещения на място			
4. Оценка на компетентния орган	Подготвя/участва заедно със СНЕ/отдел „Вътрешни модели“	Подготвя/участва заедно с НКО/отдел „Вътрешни модели“	Подготвя/участва изборително с НКО/СНЕ
5. Корективни действия			
6. Окончателен доклад	Допринася за окончателния доклад		

3.3.5 Управление на кризи

Отдел „Управление на кризи“ отговаря за извършване на определени дейности както преди, така и по време на влошаването на жизнеспособността на институцията. Той се включва системно в:

- прегледа на плановете за възстановяване на значимите институции;
- определянето на стандарти и осигуряването на съгласуваност при оценката на плановете за възстановяване;
- прилагането на мерки за ранна намеса.

Отделът предоставя експертна подкрепа и информация на СНЕ по въпроси, свързани с управлението на кризи, и по-специално във връзка с жизнеспособността на поднадзорните институции. Ако поднадзорна значима институция се счита за неплатежоспособна или е вероятно да изпадне в неплатежоспособност, отделът става точка за достъп за сътрудничество с органите за реструктуриране. Той също така консултира и предоставя подкрепа на служителите в областта на банковия надзор от ЕЦБ при въпроси, свързани с по-малко значими институции.

Методология за предотвратяване на кризи

Като разработва методология за предотвратяване на кризи за банковия надзор на ЕЦБ, този отдел участва пряко в определянето на стандартите и

регулаторната дейност на ЕБО в допълнение към Директивата за възстановяване и реструктуриране на банки и Регламента за единния механизъм за реструктуриране. Служители от отдела също така участват активно в други форуми, като например СФС.

3.3.6 Надзорни политики

ЕЦБ оказва силно влияние върху дебатите по законодателни въпроси чрез активно участие в европейски и международни форуми. Отдел „Надзорни политики“ следи и активно допринася за международната дейност по отношение на нормативните наредби и надзора и координира позициите на ЕНМ по вътрешни и международни политики, като се основава на практическия надзорен опит.

Отделът подкрепя извършвания от СНЕ надзор над значимите институции и си сътрудничи с други служители на ЕЦБ при подкрепата на извършвания пряк надзор от страна на НКО над по-малко значими институции. Той предоставя консултации във връзка с правилното прилагане на релевантните разпоредби на европейското законодателство и на международните надзорни стандарти и принципи с цел да засили хармонизираното им приложение навсякъде в банковия съюз. За тази цел отделът е разработил вътрешна база данни на ЕНМ с често задавани въпроси, която предоставя на надзорниците указания от служителите на ЕЦБ за подобни или нови практически въпроси, свързани с вътрешната надзорна методология и съответното европейско законодателство. Тя допълва публичнодостъпния инструмент на ЕБО за въпроси и отговори във връзка с единния наръчник. Отделът също така участва в сътрудничеството с ЕС и международното сътрудничество. Той подпомага СНЕ при съставянето и актуализирането на споразуменията за сътрудничество в рамките на колегиите от надзорни органи. Освен това той установява и координира сътрудничеството с неучастващи държави членки и с държави извън ЕС, като например сключва меморандуми за разбирателство.

3.3.7 Макропруденциални задачи

Член 5 от Регламента за ЕНМ възлага на ЕЦБ специални задачи, свързани с макропруденциалните инструменти, предвидени в европейското законодателство (ДКИ IV и РКИ).

Основната отговорност за прилагането на макропруденциални мерки е на националните компетентни органи или определените на национално равнище органи. ЕЦБ може да прилага по-високи изисквания за капиталови буфери и по-строги мерки от тези, които националните компетентни органи или определените на национално равнище органи прилагат. В този случай е необходима консултация с последните. Когато национален орган първи предприеме действия, ЕЦБ следва да бъде консултирана.

ЕЦБ е разработила подходящи процедури, за да се справи със случаите, които могат да възникнат. Независимо дали инициативата започва от ЕЦБ или на национално равнище, Надзорният съвет следва да изготви предложение, като отчете приноса на съответните структури и комитети на ЕЦБ (включително Комитета за финансова стабилност в състав ЕНМ). Управителният съвет взема решение по такова предложение в рамките на строго определен период от време, като приеме, възрази или измени направеното от Надзорния съвет предложение. Управителният съвет може също, като действа по своя инициатива, да поиска Надзорният съвет да представи предложение, което да прилага по-високи изисквания за макропруденциалните инструменти.

За да се гарантира, че микропруденциалните и макропруденциалните перспективи се съчетават ефективно и са осигурени подходящи аналитични инструменти, се провеждат тримесечни макропруденциални дискусии между Управителния съвет и Надзорния съвет на общи сесии (макропруденциален форум). Първата такава среща беше проведена през ноември 2014 г.

За да се координират микропруденциалните и макропруденциалните задачи в рамките на ЕЦБ, както и да се обсъдят предложения, свързани с политиката, е създаден вътрешен комитет (Макропруденциална координационна група). Групата се ползва от аналитичния и експертния принос от страна на съответните структурни звена в ЕЦБ, както и от страна на централните банки и на надзорните органи. Генерална дирекция „Микропруденциален надзор IV“ и Генерална дирекция „Макропруденциална политика и финансова стабилност“ съвместно предоставят административна подкрепа на тази група.

3.4 Лицензиране

На 4 ноември 2014 г. ЕЦБ стана компетентният орган за всички кредитни институции в участващите държави членки за издаване или отнемане на лицензи за банкова дейност и оценка на придобиването на квалифицирани дялови участия (в контекста на ЕНМ, известни като „общи процедури“). ЕЦБ също така отговаря за оценката на надеждността и пригодността на членовете на управителните органи на значимите кредитни институции и процедурите по прилагането на единния европейски паспорт за извършване на дейност.

Много от решенията, които ще бъдат взети от Надзорния съвет, вероятно ще засягат както лицензите, така и надеждността и пригодността. ЕЦБ отговаря за осигуряване на съответствие на решенията за лицензирането с единната нормативна уредба. Отдел „Лицензиране“ на ЕЦБ подготвя такива решения заедно с НКО. ЕЦБ има за цел да хармонизира прилагането на общите процедури и извършването на оценките за надеждност и пригодност.

Методологии и работни процеси

Отдел „Лицензиране“, след консултация с НКО и други структурни звена, разработи подробни методологии за процесите за лицензиране и разясни всички стъпки и съответните роли. Процесите за лицензиране се основават на експертния опит и ресурсите на НКО, като същевременно се ползват от централизираните процеси и процедури за осигуряване на последователни резултати.

Специален портал в IMAS за лицензирането улеснява обмяната на информация между НКО и ЕЦБ. Работните процеси – чрез които започват всички процедури за лицензиране – предоставят общ интерфейс и работно пространство за изготвяне на предложения за проекторешения за Надзорния съвет и Управителния съвет. Работните процеси служат за осигуряване на интегритета на процеса и управлението при кратки срокове.

Оценка на започнали процедури

Преди ЕЦБ да поеме надзорните си задачи от НКО беше изискано да уведомят ЕЦБ до 4 септември 2014 г. за всички официално започнали надзорни процедури, които вероятно няма да приключат до 4 ноември 2014 г., включително процедури за лицензиране. Предоставената информация за подобни започнали процедури беше редовно актуализирана в периода от 4 септември до 4 ноември 2014 г.

Общо 220 започнали процедури за лицензиране бяха докладвани на ЕЦБ. Въз основа на предварително определени критерии отдел „Лицензиране“ направи оценка на всички докладвани започнали процедури, за да се подготви, в случай че ЕЦБ реши да поеме тези процедури. Надзорният съвет взе решение да поеме само една започнала процедура по лицензиране поради значимостта и сложността на оценката на включеното квалифицирано дялово участие. Всички други започнали процедури по лицензиране, за които беше съобщено, ще бъдат приключени от съответните НКО съгласно правната рамка на ЕНМ.

Процедури по лицензиране, предадени през 2014 г.

Между 4 ноември 2014 г. и началото на 2015 г. на ЕЦБ бяха съобщени официално 21 общи процедури (седем от тях са свързани с издаване на лицензи, девет – с квалифицирано дялово участие, три – с отнемане на лицензи за банкова дейност и две – с прекратяване на действието на лицензите), както и други 149 процедури (115 – процедури за надеждност и пригодност, 34 – процедури по прилагането на единния европейски паспорт за извършване на дейност).

Таблица 7

Процедури за лицензиране от 4 ноември 2014 г. насам

	Издаване на лицензи	Прекратяване на действието на лицензите	Отнемане на лицензи (НКО)	Отнемане на лицензи (ЕЦБ)	Квалифицирано дялово участие	Надеждност и пригодност	Процедури по прилагането на единния европейски паспорт за извършване на дейност
Общи процедури, предадени на ЕЦБ	7	2	3	-	9	115	34
Започнали (към 2 януари 2015 г.)	7	2	2	-	8	76	1

Съобщените седем процедури по издаване на лицензи бяха започнати от НКО от различни участващи държави членки. Повечето процедури по издаване на лицензи бяха свързани с една и съща операция по реструктуриране на една значима поднадзорна институция с присъствие в голям брой държави в Европа и в чужбина. Очаква се процедурите по издаване на лицензи да имат дълъг срок за изпълнение, средно до една година.

Двете процедури за прекратяване на действието на лицензите и трите процедури за отнемане на лицензи бяха започнати от НКО от различни участващи държави членки. Всички процедури за отнемане на лицензите бяха свързани с реструктуриране на кредитни институции, а двата случая на прекратяване на действието на лицензите се отнасяха до малки, по-малко значими институции (едната продаде банковата си дейност на друго лице, а другата реструктурира операциите си).

Процедурите, свързани с квалифицирано дялово участие, предадени на ЕЦБ, са свързани частично с реструктурирането на операциите на същата значима институция, за която бяха започнати повечето от процедурите по издаване на лицензи.

Значителен брой процедури за надеждност и пригодност бяха съобщени на ЕЦБ. През отчетния период 115 досиета за надеждност и пригодност бяха започнати от НКО в 15 различни участващи държави членки. ЕЦБ е обвързана с националното законодателство, транспониращо европейските разпоредби и минималните изисквания по отношение на пригодността на членовете на управителните органи. Ето защо към процедурите за надеждност и пригодност се прилагат множество разнообразни практики и срокове. Това представлява значително предизвикателство за ЕЦБ да налага единен и хармонизиран процес. Първите стъпки към план за действие за постигане на допълнително хармонизиране в тази област бяха предприети в близко сътрудничество с НКО.

3.5 Процедури по принудително изпълнение, налагане на санкции и докладване на нарушения

3.5.1 Правомощия за принудително изпълнение и за налагане на санкции

Съгласно Регламента за ЕНМ и Рамковия регламент за ЕНМ разпределението на **правомощията за принудително изпълнение и за налагане на санкции** между ЕЦБ и НКО зависи от естеството на предполагаемото нарушение, отговорното лице и мярката, която следва да се приеме.

ЕЦБ има компетенциите да налага административни санкции и да приема мерки за принудително изпълнение по отношение на значими поднадзорни лица в случай на нарушения на съответното пряко приложимо законодателство на ЕС (включително регламенти или решения на ЕЦБ). По отношение на по-малко значими поднадзорни лица тя има компетенциите да прави това в случай на нарушение на регламенти или решения на ЕЦБ, в които са заложили задължения на по-малко значими институции по отношение на ЕЦБ. В допълнение ЕЦБ може да поиска от НКО да открият процедура, за да се гарантира, че са наложени целесъобразни санкции в други случаи (например санкции за физически лица, неимуществени санкции, нарушения на националното законодателство, с което се транспонират директиви на ЕС) или да използват своите правомощия за принудително изпълнение съгласно националното законодателство.

НКО запазват пълните си компетенции да налагат санкции и да използват правомощията си за принудително изпълнение по отношение по-малко значимите поднадзорни лица (с изключение на случаите на нарушения на регламенти или решения на ЕЦБ, с които се налагат задължения, свързани с ЕЦБ) и в случай на нарушения на националното законодателство, което не прилага директиви на ЕС или прилага директиви на ЕС, несвързани с надзорните задачи на ЕЦБ.

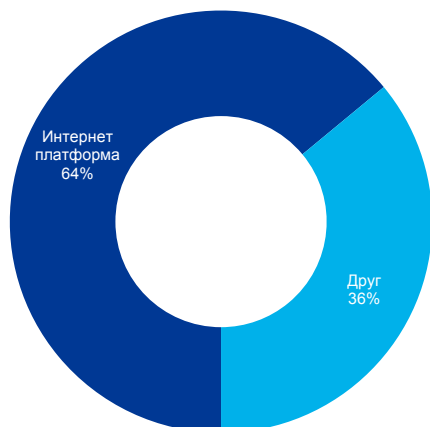
Между 4 ноември 2014 г. и началото на 2015 г. не е дадено началото на процедури по принудително изпълнение или налагане на санкции.

3.5.2 Докладване на нарушения

Регламентът за ЕНМ и Рамковият регламент за ЕНМ задължават ЕЦБ да гарантира, че са налице ефективни механизми за докладване от всяко лице на нарушения на приложимото законодателство на ЕС в обхвата на надзорните задачи на ЕЦБ от страна на поднадзорните лица или на компетентните органи (включително и самата ЕЦБ).

Графика 4

Канал за докладване на нарушения



ЕЦБ е създавала механизъм за докладване на нарушения, който отговаря на необходимите стандарти за защита на данните и поверителността. Основният канал за докладване на нарушения е [структурирана интернет платформа](#), достъпна на уебсайта на ЕЦБ за банковия надзор.

От 4 ноември 2014 г. до началото на 2015 г. бяха получени единадесет съобщения за нарушения, от които седем през интернет платформата, а останалите – по пощата или по електронна поща.

Три от разгледаните съобщения бяха счестени за свързани със задачите по надзора на ЕЦБ. За останалите бе установено, че не са релевантни, тъй като засягат национални проблеми извън задачите по надзора на ЕЦБ. Трите релевантни съобщения за възможни нарушения са свързани със значими поднадзорни лица и са препратени за проследяване към компетентните СЧЕ.

3.6 Проверки на място

Отдел „Централизираните проверки на място“ в ЕЦБ има за цел да подобри надзора на място чрез засилено сътрудничество между екипите за проверка на ЕЦБ и НКО. Целите на отдела и предприетите през 2014 г. действия за постигането им са представени по-долу.

- **Да насърчава по-строг надзор**
Тъй като проверката на място е най-инвазивният начин за извършване на надзор, вече е изготвен първият план за проверки на място за 2015 г. в тясно сътрудничество с НКО, които осигуряват повечето участващи служители. В този план се предвиждат екипи за проверка, съставени от служители на ЕЦБ и НКО, както и провеждане на трансгранични мисии. ЕЦБ ще проведе значителен брой проверки на място в допълнение към тези, извършени от НКО.
- **Да благоприятства за хармонизацията**
Отделът изготви единна методология за проверки на място, която е тествана от НКО. Ще бъдат извършени проверки за последователност на всички доклади от проверките, за да се осигури еднакво прилагане на методологията за проверки на място.
- **Да разработва методологии и помощни инструменти и да укрепва специализираните знания**
Няколко работни групи, координирани от ЕЦБ, разработиха методологии за проверките на място, предназначени за прилагането на Надзорното ръководство. Организиран бяха няколко сесии за обучение по единната

методология за проверки на място със специален фокус върху НКО, които не разполагат с обширен опит в проверките на място. Образците за докладите от проверките на място са изпратени на екипите на НКО. В процес на разработване с помощта на НКО е инструмент за ИТ поддръжка, който ЕЦБ ще използва при текущия мониторинг на проверките на място.

3.7 Осигуряване на качество в надзора

Отдел „Осигуряване на качество в надзора“ в ЕЦБ има за цел да насърчи високото качество и съгласуваността в банковия надзор в ЕЦБ. Той се стреми да допринесе за еднаквото третиране на банките от различните СЧЕ и на значимите и по-малко значимите институции, отчитайки принципа на пропорционалност, като:

- гарантира надлежното използване и непрекъснатото укрепване на методологичната рамка на ЕНМ;
- установява и популяризира най-добрите практики в целия ЕНМ;
- установява нововъзникващи рискове и недостатъци във вътрешните процеси по надзор в ЕНМ.

През 2014 г. бяха положени сериозни усилия да бъде определена основа за стратегията, процесите и методологията за осигуряване на качеството – като част от Надзорното ръководство, – така че да се осигури единно прилагане на мерките за осигуряване на качество в рамките на банковия надзор на ЕЦБ и НКО.

3.8 Наблюдение и непряк надзор от страна на ЕЦБ над по-малко значимите институции

Както бе отбелязано в раздел 2.2.4, през 2014 г. бе отбелязан значителен напредък в установяването на оперативната рамка за надзорно наблюдение и непряк надзор над по-малко значимите институции.

3.8.1 Рамка за сътрудничество в областта на надзора над по-малко значими институции

Рамката за сътрудничество между ЕЦБ и НКО, която е от решаващо значение за ефикасното функциониране на системата, беше разработена успешно през 2014 г.

Мрежа на висши ръководни кадри, включваща членове от всички НКО и генерална дирекция „Микропруденциален надзор III“, действа като форум за консултиране на най-важните предложения и обсъждане на общи теми,

възникващи от текущия надзор над по-малко значимите институции от НКО. Въз основа на редовните срещи, две от които вече се проведеха през 2014 г., тази мрежа съдейства на Надзорния съвет при изпълнение на задачите му, свързани с наблюдението и надзора над по-малко значимите институции. Тези многостранни срещи бяха допълнени от двустранни посещения в държавите и други контакти, които позволяват на ръководството на ЕЦБ да обсъжда специфични за държавите въпроси с отделни НКО.

Взаимодействието на експертно ниво също представлява ключов аспект от сътрудничеството, като улеснява изграждането на специфични за държавата експертни знания в рамките на генерална дирекция „Микропруденциален надзор III“ и позволява на НКО да споделят своя опит. Създадени са специални за отделните държави звена, които да улеснят двустранното сътрудничество с НКО. Други дейности включват посещения на НКО с технически акцент, създаване на работни групи и организиране на семинари с участието на различни НКО. В перспектива техническото сътрудничество и обменът на персонал между ЕЦБ и НКО или между две НКО ще бъдат използвани като инструмент за допълнително укрепване на работните взаимоотношения, за обмен на най-добри практики и за изграждане на обща надзорна култура.

3.8.2 Надзорно наблюдение

Отдел „Надзорно наблюдение“ в ЕЦБ отговаря за последователността на надзорните практики и резултати. Усилията му се опират на описаните по-горе форуми и процеси за сътрудничество с НКО. Конкретните правни инструменти на разположение на ЕЦБ в този контекст включват приемането на насоки, регламенти и общи указания към НКО. При необходимост да се гарантира последователното прилагане на високи надзорни стандарти ЕЦБ може също да вземе решение да поеме прекия надзор над една или повече по-малко значими институции.

Прегледът на уведомленията от НКО е важна част от дейностите по надзорно наблюдение. От 4 ноември 2014 г. насам ЕЦБ получава предварителни уведомления от НКО относно съществени процедури и проекти на съществени решения, свързани с високоприоритетни по-малко значими институции. ЕЦБ има консултативна роля и може да поиска от НКО да направи допълнителна оценка на конкретни аспекти от даден проект на съществена процедура.

Създадено е централно звено за уведомленията, което ги получава и има грижата те да бъдат обработени структурирано и своевременно, като са ангажирани компетентните надзорни експерти. Процесът вече е приложен успешно от началото на функционирането на ЕНМ на 4 ноември.

Като част от подготовката за влизането на ЕНМ в действие генерална дирекция „Микропруденциален надзор III“ организира също така събиране на важна информация относно сектора на по-малко значимите институции и относно надзорните практики на НКО. Това събиране на последващи доклади (за разлика от предварителните уведомления) ще се провежда през 2015 г. като

постоянен процес. В съчетание с информацията от искания по конкретни поводи, посещенията в държавите и процедурата за уведомяване тези доклади представляват важен принос за оценките дали се прилагат последователно високи надзорни стандарти и дали съпоставими ситуации водят до съпоставими резултати навсякъде в ЕНМ.

Що се отнася до проектите за решения, свързани с общи процедури (т.е. издаването и отнемането на лицензи, квалифицираните дялови участия) по отношение на по-малко значимите институции, генерална дирекция „Микропруденциален надзор III“ помага за вътрешната обработка на тези решения.

В перспектива ЕЦБ също така ще прилага целенасочени сравнителни показатели за идентифициране на най-добри практики във всички НКО и ще провежда тематични прегледи на надзорните практики. Констатациите от тях ще бъдат използвани за разработване на съвместни надзорни стандарти и препоръки до НКО, които ще съответстват на общите методологии на ЕНМ и ще се прилагат пропорционално за надзора над по-малко значимите институции. НКО ще бъдат тясно ангажирани в изготвянето на тези методологии посредством посочената по-горе рамка за сътрудничество. Съвместните стандарти и препоръки допълват инструментите като насоки, регламенти и общи указания.

3.8.3 Наблюдение над по-малко значими институции и сектори на по-малко значими институции

ЕЦБ също така изгради рамка за наблюдение на конкретни по-малко значими институции, както и за наблюдение на сектори на по-малко значими институции, като и двете се провеждат посредством НКО. Наблюдението на конкретни институции се основава на подреждането им по приоритети, прилагайки пряко принципа на пропорционалност. За банките, които са определени като високоприоритетни въз основа на нивото на риска и системното им въздействие, наблюдението на ЕЦБ над конкретни институции може да се отнася до елементи като управление, бизнес модели, рискове и контрол на рисковете, докато при средно- или нископриоритетните банки се провежда пропорционална оценка на гореспоменатите елементи въз основа на наличните данни. Наблюдението не е ограничено до отделни по-малко значими институции, а се провежда в секторен и междусекторен аспект, което е от особено значение предвид факта, че по-малко значимите институции в някои държави членки имат високо ниво на взаимосвързаност, въпреки че формално не принадлежат на една и съща група.

Тематичните прегледи с фокус върху стратегически значими теми в съответствие с цикъла на надзорно планиране и върху отделни конкретни теми като например специфични области на риск представляват друга важна дейност в рамките на индивидуалното и секторното наблюдение на по-малко значимите институции. По своето естество прегледът може да бъде

количествен и/или качествен. През 2014 г. започнаха два прегледа – един, засягащ институционални защитни схеми, и друг относно въздействието на различни счетоводни стандарти в методологията на подреждането по приоритети на по-малко значимите институции.

Друга област, в която ЕЦБ има своята роля, е наблюдението над дейностите на НКО по управление на кризи. Макар НКО и другите компетентни национални органи да носят отговорността за организирането и реализирането на дейностите по управление на кризи, ролята на ЕЦБ в този контекст е да наблюдава и, когато е уместно, да подпомага водените от НКО процедури по начин, пропорционален на очакваното въздействие на евентуална нерегулирана несъстоятелност, и да гарантира, че управлението на кризи отговаря на високите надзорни стандарти.

В допълнение ЕЦБ получава текуща информация относно значително влошаване на финансовото състояние на по-малко значими институции. Дейностите на генерална дирекция „Микропруденциален надзор III“ в тази област започнаха през 2014 г. Те включват:

- представяне на становища и експертни знания според нуждите;
- улесняване на ефикасната комуникация и обмен на информация;
- подпомагане на успешното прилагане на национални мерки за управление на кризи, където е уместно.

ЕЦБ също участва в проверките на място в по-малко значими институции, когато това се счита за уместно. Решението за участие в проверка може да се ръководи от различни цели като повишаване на знанията за конкретна по-малко значима институция или преглед на ефективността на прилагания надзорен подход. ЕЦБ може също да поиска участие на служители на НКО, различен от органа на държавата, в която се намира засегнатата по-малко значима институция. Така този процес е свързан и със споменатия по-горе обмен на служители. Банковият надзор на ЕЦБ ще работи в тясно сътрудничество със съответните НКО, като целта е създаване на съгласувани екипи от служители с най-целесъобразни профили по отношение на фокуса на проверката и избягване на дублиране на експертния опит.

3.8.4 Аналитична и методологична подкрепа

Отдел „Анализ и методологична подкрепа“ в генерална дирекция „Микропруденциален надзор III“ разработва методологии, които прилагат общия подход на ЕНМ по начин, който е пропорционален за по-малко значимите институции и взема предвид особеностите им. Той провежда и анализ с фокус върху по-малко значими институции като принос за секторния и макропруденциален мониторинг и за идентифициране на рисковете. През 2014 г. задачите му включваха и принос към:

- управлението на списъка с по-малко значими институции и свързаното с това събиране на данни;
- разработването на методологични стандарти, приложими по отношение на по-малко значимите институции;
- провеждането на анализи на по-малко значимите институции, насочени към идентифициране на рискове и уязвими места;
- и организиране на събиране на данни в подкрепа на тези задачи.

Изпълнението на тези задачи ще продължи през 2015 г.

Първият [списък с по-малко значими институции](#) (заедно със списъка на значимите поднадзорни лица) бе публикуван на уебсайта на ЕЦБ през септември 2014 г. и ще бъде актуализиран периодично. Процесът по управление на списъка на по-малко значимите институции започна с оценката на значимостта на всички институции, попадащи под (прекия или непрекия) надзор на ЕНМ. Ежегодно се провежда преглед на значимостта на всички поднадзорни лица. В случай на изключителни съществени промени в обстоятелствата, свързани с определянето на значимостта – например сливане и придобиване или продажба на стопански единици – се извършва извънредна оценка.

Ключова област от дейността е разработването на процеси за идентифициране на високоприоритетни по-малко значими институции. За тези по-малко значими институции е необходимо по-интензивно надзорно внимание поради нивото им на риск или поради силното въздействие на евентуалното им изпадане в несъстоятелност върху местната финансова система. Както бе отбелязано по-горе, през 2014 г. бе съставен първоначален списък на високоприоритетни по-малко значими институции и той служи за основа за пропорционалния подход на ЕЦБ към нейните задачи. Същевременно бяха предприети действия за разработване на по-усъвършенствана методология, основана върху присъщото ниво на риск и въздействието върху икономиката на всяка по-малко значима институция, и за надзорен диалог за съобразяване с експертната преценка на НКО относно отделни институции. Методологията ще бъде финализирана и приложена през 2015 г. с цел изготвяне на списъка за 2016 г. Рамката за подреждане по приоритети на по-малко значимите институции е и ключов принос за текущите усилия по разработване на хармонизирани методологии за СОР/ПНПО за по-малко значими институции.

Друга важна задача на отдел „Анализ и методологична подкрепа“ е анализът на рисковете на по-малко значимите институции и уязвимите места на секторите. Работата в тази област започна още през 2014 г., като бяха проведени както общи анализи, така и насочени към конкретни рискове. Извършен е първи цялостен преглед на значимостта и риска на по-малко значимите институции във всички държави и за всички бизнес модели въз основа на наличните данни. Анализът бе съсредоточен върху ключови рискове, пред които са изправени по-малко значимите институции, и върху тяхното развитие. Освен това той имаше

за цел да установи връзка между микропруденциалния и макропруденциалния подход към сферата на по-малко значимите институции. В перспектива друга ключова дейност ще бъде разработването на система за ранно предупреждение, която да осигури своевременното откриване и елиминиране на рисковете.

За всички гореспоменати задачи наличието на данни е необходима предпоставка. За да може да изпълнява надзорните си задачи като подреждане по приоритет на по-малко значимите институции, разработване на методологии за COP, идентифициране на общите рискове в сферата на по-малко значимите институции или в определени сектори, ЕЦБ трябва да получава необходимите надзорни данни за по-малко значимите институции, като същевременно взема предвид принципите за пропорционалност и субсидиарност. Доколкото е възможно, ЕЦБ ще черпи надзорна информация от FINREP и COREP, както и от други налични източници (например от вече извършено събиране на данни). Въпреки това тъй като нормативното изискване за докладване за по-малко значимите институции се прилага едва отскоро, тя ще трябва да разчита на извънредно събиране на данни, за да изпълнява надзорните си задачи. Това събиране на данни също се управлява от отдел „Анализ и методологична подкрепа“.

3.9 Допълнително интегриране в ЕНМ: въпроси, свързани с политиката за човешките ресурси в цялата система

Създаването на ЕНМ има съществени измерения в областта на човешките ресурси, които далеч надхвърлят нуждите от първоначално наемане на служители на ЕЦБ. Необходимото тясно сътрудничество между ЕЦБ и НКО, по-специално в рамките на СНЕ и екипите за извършване на проверки на място, както и успехът на избора „матричен модел на управление“ зависят до голяма степен от достатъчната координация между участниците на всички равнища. Това от своя страна изисква съгласуването на определени основни политики в областта на човешките ресурси, а същевременно условията за работа на персонала като цяло ще продължат да се различават между отделните институции в рамките на ЕНМ.

Вече са предприети важни стъпки в следните области:

- **Програма за обучение**

С цел успешно споделяне на знанията и развиване на уменията, както и за да се подпомогне преминаването към обща култура на ЕНМ и нейното популяризиране, беше разработен специален учебен план, включващ следните теми: управление, методология, управленски и поведенчески умения, ИТ и обучение за новопостъпващи служители. Освен предложението за електронно обучение на целия персонал, което предвижда общ преглед на ЕНМ, вече има и присъствени обучения на надзорници по десет различни теми, а други са в процес на разработване. Общата концепция за обучение бе разработена с помощта на експерти по

надзор и по човешки ресурси от ЕЦБ и от няколко НКО. Впоследствие ЕЦБ подготви подробното съдържание за курсовете за техническо обучение и го представи пред номинирани представители на НКО по време на обучение за обучители. Тези представители на НКО впоследствие обучиха служители от надзора от съответните си НКО. Обученията за обучители започнаха със сесии, свързани с ИТ на тема IMAS (вж. раздел 2.5), последвани от сесии относно управлението и методологията на ЕНМ.

- **Оценяване на работата на служителите**

Разработва се (съвместно от ЕЦБ и НКО) рамка за обратна информация, посредством която да се отчита и оценява приносът на работещите за съвместните надзорни екипи и екипите за проверка на място. Така получената информация за резултатите може да се използва от НКО в процедурите по оценка на работата на национално ниво. Основната цел е да се осигури общосистемен подход, като същевременно има достатъчно свобода на преценка (например за изпълнение на националните правни рамки). В няколко институции се проведеха информационни сесии за съответните служители; още такива са предвидени за 2015 г. По отношение на защитата на предоставените при тази оценка на работата данни ЕЦБ провежда консултации с Европейския надзорен орган по защита на данните.

- **Мобилност в рамките на ЕНМ**

Регламентът за ЕНМ изисква ЕЦБ съвместно с всички НКО да установи „реда и условията за осигуряване на подходящ обмен на служители с националните компетентни органи и между тях, както и командироване на служители“. Обменът и командироването на служители в действителност е важен за установяването на обща култура на надзор. Преобладаващият фокус в етапа на създаване на ЕНМ е върху мобилността в рамките на СНЕ (например координатори на СНЕ, национални подкоординатори и експерти). На група представители от сферата на човешките ресурси е възложено да анализира допълнителни варианти за мобилност в рамките на ЕНМ и нейното реализиране. В допълнение ЕЦБ и НКО обмислят стажантска програма в рамките на ЕНМ, която ще позволи на студенти или наскоро дипломирали се да се запознаят с надзора в ЕНМ от различни гледни точки. През 2015 г. се очаква приемането на решение.

3.10 Езикова политика

Правната рамка за езиковата политика на ЕНМ се определя на първо място от Регламент № 1 на Съвета от 1958 г. относно езиците, които се използват от институциите на ЕС. Рамковият регламент за ЕНМ определя езиковия режим, който ще бъде установен за общуването между ЕЦБ и НКО, както и между ЕНМ и поднадзорните лица.

Що се отнася до комуникацията в рамките на ЕНМ, като част от разпоредбите на член 23 от Рамковия регламент за ЕНМ между ЕЦБ и НКО се използва английски език.

По отношение на комуникацията с поднадзорните лица, всякакви документи, изпратени на ЕЦБ от дадена банка, може да бъдат изготвени на който и да е от официалните езици на ЕС и банката има правото да получи отговор на същия език. ЕЦБ и банките могат да се споразумеят да използват един официален език на ЕС в писмената си комуникация, включително за надзорните решения на ЕЦБ. Банките могат във всеки момент да решат да отменят това споразумение, като промяната ще засегне само онези части от надзорната процедура на ЕЦБ, които още не са изпълнени. Освен това, в случай че участниците в устно изслушване поискат да бъдат изслушани на определен официален език на ЕС, различен от езика на надзорната процедура на ЕЦБ, до ЕЦБ трябва да се отправи предизвестие за това искане с достатъчен срок, така че да могат да бъдат предприети необходимите мерки.

Повечето значими банки приеха английския като език за комуникация с ЕНМ, докато 33 значими банки от Австрия, Белгия, Кипър, Германия, Финландия, Франция, Италия и Словения изразиха предпочитание да използват съответния си национален език за комуникация.

4 Отчитане на използването на бюджета

В Регламента за ЕНМ е предвидено, че ЕЦБ трябва да има на разположение достатъчно ресурси, за да изпълнява ефективно надзорните си задачи. В допълнение се изисква тези ресурси да бъдат финансирани посредством надзорна такса, която ще бъде поета от лица, които попадат в обхвата на надзорните задачи на ЕЦБ. Преди влизането в сила на Регламента на ЕЦБ относно надзорните такси, което съвпадна с датата, на която ЕЦБ пое оперативната отговорност за надзора, т.е. в началото на ноември 2014 г., необходимите ресурси бяха изцяло финансирани от ЕЦБ. Така за 2014 г. надзорната такса, платима от поднадзорните банки, ще покрие разходите, възникнали през двата последни месеца.

Разходите за надзорните такси се определят отделно в бюджета на ЕЦБ съгласно предписанията в Регламента за ЕНМ. Управителният съвет изпълнява функциите на бюджетен орган на ЕЦБ. Този орган приема годишния бюджет на ЕЦБ по предложение на Изпълнителния съвет и след консултация с председателя и заместник-председателя на Надзорния съвет по въпросите, свързани с ЕНМ. По свързани с бюджета въпроси Управителният съвет получава съдействие от Бюджетния комитет (BUCOM), който се състои от членове от НЦБ на Евросистемата и ЕЦБ. BUCOM оценява отчетите на ЕЦБ по бюджетното планиране и мониторинга и докладва за тях директно пред Управителния съвет.

4.1 Рамка за надзорните такси

4.1.1 Регламент на ЕЦБ относно надзорните такси

[Регламентът на ЕЦБ относно надзорните такси](#) бе публикуван на 30 октомври 2014 г. и влезе в сила на 1 ноември 2014 г. Регламентът беше приет от Управителния съвет след публична консултация, включваща публично изслушване. Той определя реда и условията, по които ЕЦБ ще начислява годишна надзорна такса за разходи, направени от нея във връзка с новата ѝ надзорна роля, от ноември 2014 г. насетне. Наред с Регламента за ЕНМ, Регламентът на ЕЦБ относно надзорните такси осигурява правната рамка за начисляването на такси в контекста на ЕНМ, без да се засяга правото на НКО да налагат такси по националното законодателство, включително за разходи, направени от НКО в контекста на помощ, която са оказали на ЕЦБ.

Регламентът установява методологията за:

- определяне на общия размер на годишната надзорна такса;

- изчисляване на сумата, която трябва да заплаща всяка поднадзорна банка или банкова група;
- събиране на годишната надзорна такса.

Публична консултация по проекта за Регламент на ЕЦБ относно надзорните такси

На 27 май 2014 г. ЕЦБ даде началото на публична консултация по проект за регламент, в който са заложили правилата и процедурите за политиката в сферата на таксите, свързани с ЕНМ. Тази публична консултация приключи на 11 юли 2014 г. Освен че отправи покана за писмени коментари, ЕЦБ даде възможност на широката общественост да вземе отношение по проекта на публично изслушване, проведено във Франкфурт на Майн на 24 юни 2014 г.

До крайната дата на публичната консултация ЕЦБ получи 31 набора коментари от пазарни и банкови асоциации, кредитни и финансови институции, централни банки, надзорни и други органи, както и от частни лица. ЕЦБ анализира и обмисли внимателно всички получени коментари. При това оценяване се установи, че основните елементи на предложената рамка за таксите са получили значителна подкрепа. Въпреки това въз основа на получената обратна информация ЕЦБ внесе редица промени в подхода си. Подробна информация за начина, по който са отразени коментарите, получени в рамките на публичната консултация, е представена в [обобщението на консултацията](#), публикувано на уебсайта на ЕЦБ за банковия надзор.

Основни характеристики на рамката за таксите на ЕЦБ

ЕЦБ отговаря за ефективното и последователно функциониране на ЕНМ по отношение на значимите и на по-малко значимите поднадзорни лица. Въз основа на този принцип всички поднадзорни лица, които са обект на надзор в рамките на ЕНМ, са задължени да плащат годишна надзорна такса.

Основните характеристики на методологията могат да се обобщят по следния начин:

Диаграма 9

Какво определя променливия компонент на таксата?



Сумата за възстановяване посредством годишните надзорни такси се основава на годишните разходи на ЕЦБ във връзка с надзорните ѝ задачи, като включва всички оперативни разходи, включително свързаните със спомагателните функции. Тази сума ще бъде разделена на две части: част, която трябва да бъде възстановена от значимите поднадзорни лица, и част, която трябва да бъде възстановена от по-малко значимите поднадзорни лица, като това отразява различната степен на надзорна намеса на ЕЦБ.

Ще бъде определена надзорна такса на най-високото равнище на консолидация в рамките на участващите държави членки. Тя ще се основава на обективни критерии, свързани със значимостта и рисковия профил на съответната банка,

включително с нейните рисково претеглени активи.

Годишната надзорна такса, която всяка поднадзорна банка ще заплаща, е сборът от минимален компонент на таксата за всички банки, базиран на 10 % от сумата за възстановяване, и променлив компонент на таксата. За по-малко значимите банки с общи активи под 10 млрд. евро минималният компонент на таксата ще бъде намален наполовина.

При определянето на променливия компонент на таксата общите активи на банката ще служат за показател за нейната значимост, а общата рискова експозиция – за измерване на рисковия профил на банката, като се включват рисково претеглените активи. За банки или банкови групи, които са класифицирани като по-малко значими съгласно разпоредбите на Регламента за ЕНМ – макар по размер да отговарят на критериите за значимост – общите активи са определени до 30 млрд. евро, т.е. посочения в Регламента за ЕНМ праг по критерия за размер, използван при оценка на значимостта.

Таксата на ЕЦБ ще се събира посредством еднократно годишно плащане през последното тримесечие на всяка финансова година. Тя ще покрива авансово плащане въз основа на одобрения бюджет за разноските през текущата година. Всякакъв излишък или дефицит, представляващ разлика между авансово събраната през предходната година сума и направените през нея действителни разноски, съответно ще се възстановява или таксува от ЕЦБ.

4.2 Подготовка за първия цикъл на фактуриране на таксата

4.2.1 Техническа подготовка

През предстоящия период ЕЦБ ще продължи да прилага рамката за надзорни такси, като изгражда своя капацитет по отношение на системите и събирането на необходимите данни за издаване на първите известия за такси.

През последните месеци ЕЦБ представи на всички банки и банкови групи информация, с която да подпомогне подготовката на процеса на фактуриране и заплащане, и изиска информация, която да улесни първоначалното изграждане на базата данни на задължените лица за таксата. Банковите групи бяха приканени да представят пред ЕЦБ информация за задължените лица за таксата до края на декември 2014 г. До 1 март 2015 г. всички банки и клонове, които плащат такса, бяха задължени да представят пред ЕЦБ данни за контакт за изпращането на известие за таксата и за нейното заплащане.

На 11 февруари 2015 г. ЕЦБ прие Решение относно методологията и процедурите за определянето и събирането на данни относно факторите за таксата, използвани за изчисляването на годишните надзорни такси (Решение ЕЦБ/2015/7). В решението са заложили методологията и процедурите за определянето на факторите за таксата, използвани за изчисляването на надзорните такси на ЕЦБ, както и процедурите за представяне на факторите за таксата, докладвани от задължените лица за таксата. За изчисляването на годишните надзорни такси, платими по отношение на всяко поднадзорно лице и всяка поднадзорна група, задължените лица за таксата представят пред НКО информация относно факторите за таксата за предходната календарна година до 1 юли на следващата година, като използват образци, налични на уебсайта на ЕЦБ.

Първото известие за таксата ще бъде издадено в края на 2015 г. То ще обхваща авансовото плащане за 2015 г. и действителните разходи, направени за ноември и декември 2014 г.

Повече информация относно [надзорните такси](#) е налична на уебсайта на ЕЦБ за банковия надзор. Тези страници се актуализират редовно с полезна, практична информация и се публикуват на всички официални езици на ЕС.

4.2.2 Разходи за 2014 г.

Разходите, направени от ЕЦБ за изпълнение на свързаните с надзора задачи, основно се състоят от преки разходи за новосъздадените структурни звена (вж. раздел 1.4), а именно четирите генерални дирекции за банков надзор в ЕЦБ и Секретариата на Надзорния съвет.

Новото надзорно звено разчита също на споделени услуги, предоставяни от съществуващи звена на ЕЦБ, включително сграден фонд, управление на

човешките ресурси, административни услуги, бюджетиране и контрол, счетоводство, правни услуги, вътрешен одит, статистически и ИТ услуги. Бюджетът за надзорните задачи, определен отделно в рамките на бюджета на ЕЦБ, покрива справедлив дял от свързаните с това разходи.

Продължавайки започнатата в края на 2013 г. работа, през цялата 2014 г. ЕЦБ изграждаше ресурсите си за изпълнение на надзорните задачи. Това може да се очаква да продължи през 2015 г. – макар и с по-бавен темп, – тъй като ЕЦБ продължава да изгражда надзорния си капацитет.

За цялата 2014 г. общите разходи на ЕЦБ във връзка с новата ѝ роля, възлизаха на 156,9 млн. евро. Тази сума може да бъде разбита на 68,9 млн. евро (или 45 %) за заплати и компенсации, 13,2 млн. евро (или 8 %) за наем и поддръжка на сгради и 74,8 млн. евро (или 48 %) за други оперативни разходи.

Таблица 8

Разходи на надзорното звено през 2014 г.

	2014 г. млн. евро
Заплати и компенсации	68,9
Наем и поддръжка на сгради	13,2
Други оперативни разходи	74,8
Общи разходи за задачи, свързани с банковия надзор	156,9

Заплати и компенсации

В заплати и компенсации са включени всички свързани с възнагражденията разходи, включително извънреден труд, надбавки и разходи, свързани с компенсации след пенсиониране. В резултат на проведената кампания в ЕЦБ към края на декември 2014 г. бяха набрани служители за около 960 от приблизително общо 1000-та позиции, заложи в бюджета, в петте структурни звена за банков надзор и в звената за общи услуги.

Наем и поддръжка на сгради

Служителите на четирите нови генерални дирекции и новия Секретариат на Надзорния съвет са временно настанени в сграда под наем в центъра на Франкфурт на Майн. През 2014 г. ЕЦБ увеличи значително наетото офис пространство, за да отговори на нуждите от прогресивно наемане на надзорен персонал.

В края на 2015 г. надзорните звена ще бъдат преместени в сградата „Юротауър“, която наскоро беше освободена за ремонт, когато ЕЦБ приключи успешно с преместването в новата си сграда във франкфуртския квартал Остенд.

Други оперативни разходи

Категорията „други оперативни разходи“ включва консултантски услуги, статистически услуги, ИТ услуги, амортизация на дълготрайни активи, командировъчни и разходи за обучение. Тъй като ЕЦБ изгражда ресурсите си, записаните в тази категория разходи са свързани основно с подготвителни задачи като цялостната оценка преди тя ефективно да поеме задълженията си по надзора, и с предоставянето на услуги в помощ на новопостъпилите надзорници като информационни технологии и услуги по набиране на персонал.

Годишна надзорна такса за 2014 г.

ЕЦБ ще начисли такса на поднадзорните банки (както значими, така и по-малко значими) за разходите, направени от нея от момента, в който ефективно поема задачите по надзора, т.е. от ноември 2014 г. Разходите, направени през преходния етап преди тази дата, като разноси за изграждане на ЕНМ и разходи на ЕЦБ за цялостната оценка, няма да бъдат начислявани на поднадзорните банки.

Разходите, направени през периода ноември-декември 2014 г., възлизат на 30 млн. евро, като разбивката показва 62 % за заплати и компенсации, 7 % за наем и поддръжка на сгради и 31 % за други оперативни разходи. Тази сума е отчетена като приход от такси в отчета за приходите и разходите на ЕЦБ за 2014 г. на начислена база, но ще бъде събрана от поднадзорните лица през 2015 г.

Първото известие за таксата ще бъде издадено през 2015 г. и ще обхване както авансовото плащане за 2015 г., така и плащането за първия период на таксата, т.е. разходите през ноември и декември 2014 г. Решението на ЕЦБ за общата сума, която ще бъде събрана за всяка категория поднадзорни лица и групи, ще бъде публикувано на уебсайта на ЕЦБ за банковия надзор до 30 април 2015 г.

Приложение

Списък на правните инструменти, приети от ЕЦБ, които се отнасят до общата рамка на банковия надзор

В таблиците по-долу са изброени правните актове, които засягат банковия надзор, приети от ЕЦБ през отчетния период (4 ноември 2013 г. – 31 декември 2014 г.) и публикувани в *Официален вестник на Европейския съюз* и на уебсайта на ЕЦБ. Обхванати са правните инструменти, приети съгласно член 4, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 1024/2013 на Съвета и други релевантни правни инструменти.

Регламенти на ЕЦБ

Номер	Заглавие
ЕЦБ/2014/17	Регламент (ЕС) № 468/2014 на ЕЦБ от 16 април 2014 г. за създаване на рамката за сътрудничество в единния надзорен механизъм между ЕЦБ и националните компетентни органи и с определените на национално равнище органи (Рамков регламент за ЕНМ) (ОВ L 141, 14.5.2014 г., стр. 1)
ЕЦБ/2014/26	Регламент (ЕС) № 673/2014 на ЕЦБ от 2 юни 2014 г. относно създаването на Група за посредничество и установяването на процедурния и правилник (ОВ L 179, 19.6.2014 г., стр. 72)
ЕЦБ/2014/41	Регламент (ЕС) № 1163/2014 на ЕЦБ от 22 октомври 2014 г. относно надзорните такси (ОВ L 311, 31.10.2014 г., стр. 23)

Правни актове на ЕЦБ, различни от регламенти

Номер	Заглавие
ЕЦБ/2014/1	Решение на ЕЦБ от 22 януари 2014 г. за изменение на Решение ЕЦБ/2004/2 за приемане на Процедурния правилник на ЕЦБ (ОВ L 95, 29.3.2014 г., стр. 56)
ЕЦБ/2014/3	Решение на ЕЦБ от 4 февруари 2014 г. за идентифицирането на кредитните институции, които подлежат на цялостна оценка (ОВ L 69, 8.3.2014 г., стр. 107)
ЕЦБ/2014/4	Решение на ЕЦБ от 6 февруари 2014 г. за назначаването на представители на ЕЦБ в Надзорния съвет (ОВ L 196, 3.7.2014 г., стр. 38)
ЕЦБ/2014/5	Решение на ЕЦБ от 31 януари 2014 г. относно тясното сътрудничество с националните компетентни органи на участващите държави членки, чиято парична единица не е еврото (ОВ L 198, 5.7.2014 г., стр. 7)
ЕЦБ/2014/16	Решение относно създаването на Административния съвет за преглед и установяването на оперативните му правила (ОВ L 175, 14.6.2014 г., стр. 47)
ЕЦБ/2014/19	Препоръка за регламент на Съвета за изменение на Регламент (ЕО) № 2532/98 относно правомощията на Европейската централна банка да налага санкции (ОВ C 144, 14.5.2014 г., стр. 2)
ЕЦБ/2014/29	Решение на ЕЦБ от 2 юли 2014 г. относно предоставянето на ЕЦБ на надзорни данни, отчетени на националните компетентни органи от поднадзорните лица съгласно Регламент за изпълнение (ЕС) № 680/2014 на Комисията (ОВ L 214, 19.7.2014 г., стр. 34)
ЕЦБ/2014/39	Решение на ЕЦБ от 17 септември 2014 г. относно прилагането на разделение между функцията, свързана с паричната политика, и надзорната функция на ЕЦБ (ОВ L 300, 18.10.2014 г., стр. 57)
2013/694/ЕС	Междувинституционално споразумение между Европейския парламент и ЕЦБ относно практическите условия и ред за упражняването на демократичната отчетност и надзора над изпълнението на задачите, възложени на ЕЦБ в рамките на единния надзорен механизъм (ОВ L 320, 30.11.2013 г., стр. 1)
--	Меморандум за разбирателство от 11 декември 2013 г. между Съвета на Европейския съюз и ЕЦБ относно сътрудничеството по процедурите, свързани с единния надзорен механизъм (ЕНМ)
--	Процедурен правилник на Надзорния съвет на ЕЦБ (ОВ L 182, 21.6.2014 г., стр. 56)
--	Кодекс за поведение от 12 ноември 2014 г. на членовете на Надзорния съвет на ЕЦБ
--	Изменение 1/2014 от 15 декември 2014 г. на Процедурния правилник на Надзорния съвет на ЕЦБ

Речник

Банков съюз: един от градивните елементи за доизграждане на икономическия и паричен съюз, който включва интегрирана финансова рамка с единен надзорен механизъм, с единен механизъм за реструктуриране на банки и единна нормативна уредба, включително и хармонизирани схеми за гарантиране на влоговете, които могат да прераснат в единна европейска гаранция на влоговете.

Европейски банков орган (ЕБО): ЕБО е независим орган на ЕС, създаден на 1 януари 2011 г. с цел гарантиране на ефективно и последователно пруденциално регулиране и надзор в целия банков сектор на ЕС. Основната му задача е да допринесе за създаването на европейски единен наръчник в сферата на банкирането, чието предназначение е да осигури единен набор от хармонизирани правила в целия ЕС. ЕБО също така играе важна роля за насърчаване на сближаването на надзорните практики навсякъде в ЕС и има за задача да оценява рисковете и уязвимостта в банковия сектор в ЕС.

Единен механизъм за реструктуриране (ЕМП): механизъм, с който се създават унифицирани правила и унифицирана процедура за реструктуриране на кредитни институции, установени в банковия съюз. Към него е създаден Единен съвет по реструктуриране – европейският орган по реструктуриране на банковия съюз, който функционира от 1 януари 2015 г. и работи в тясно сътрудничество с националните органи по реструктуриране на участващите държави членки. За целите на реструктурирането ЕМП ще разполага с единен фонд за реструктуриране, който е в процес на създаване. Механизмът е необходимо допълнение към единния надзорен механизъм, за да се изгради добре функциониращ банков съюз.

Единен надзорен механизъм (ЕНМ): механизъм, състоящ се от ЕЦБ и националните компетентни органи на участващите държави членки, чието предназначение е да изпълнява възложените на ЕЦБ надзорни задачи. ЕЦБ отговаря за ефикасното и последователно функциониране на този механизъм, който е част от банковия съюз.

Единен наръчник: единният наръчник по банково дело има за цел да осигури единен набор от хармонизирани пруденциални правила, които трябва да бъдат съблюдавани от банките в целия ЕС. Наред със законодателството, изготвено от Европейския парламент и от Съвета на ЕС със съдействието на Европейската комисия, ЕБО има компетенциите да доразвие този единен наръчник и да наблюдава неговото прилагане.

Единно ръководство за надзор: обща рамка, разработена от ЕБО като насоки за надзорна оценка, намеса и корективни действия. Ръководството представлява незадължителен сборник с най-добри надзорни практики в методологиите и процесите, прилагани в ЕС.

Задължителни технически стандарти: като част от ролята му да създаде единна нормативна уредба в сферата на банковото дело на ЕБО е възложено

да изготви редица обвързващи технически стандарти за прилагането на пакета ДКИ IV. Обвързващите технически стандарти са правни актове, които конкретизират отделни аспекти от законодателни текстове на ЕС (директиви или регламенти) и целят да гарантират последователната хармонизация в конкретни области. Обвързващите технически стандарти винаги се приемат окончателно от Европейската комисия посредством регламенти или решения. Те са правно обвързващи и пряко приложими във всички държави членки.

Значимо поднадзорно лице: както значимо поднадзорно лице в държава членка от еврозоната, така и значимо поднадзорно лице в участваща държава членка извън еврозоната.

Значимост: критерият, който определя възлагането на надзорните задължения на ЕЦБ или на НКО в рамките на единния надзорен механизъм. Нивото на значимост на кредитните институции се основава на критериите, заложи в Регламента за ЕНМ и конкретизирани в Рамковия регламент за ЕНМ.

Кредитна институция: предприятие, чиято дейност е да приема депозити или други възстановими средства и да предоставя кредити за собствена сметка.

Надзорно решение на ЕЦБ: правен акт, приет от ЕЦБ при упражняване на задачите и правомощията, поверени ѝ съгласно Регламента за ЕНМ. Негови адресати са едно или повече поднадзорни лица или поднадзорни групи, или един или повече други субекти. Той не е правен акт с общо приложение.

Надзорно ръководство: ръководство, в което са заложи общите принципи, процеси и процедури, както и методологията за надзора над значимите и по-малко значимите институции, в което са взети предвид принципите за функционирането на ЕНМ. То описва процедурите за сътрудничество в рамките на ЕНМ и с органите извън ЕНМ. Надзорното ръководство е документ за вътрешно ползване от служителите на ЕНМ; през септември 2014 г. бе публикуван по-кратък Справочник за банковия надзор, в който се обяснява как функционира ЕНМ и се представя подробна информация за неговите надзорни практики.

Национален компетентен орган: официално признат от националното право публичен орган или структура, оправомощени по националното право да упражняват надзор над кредитните институции като част от действащата надзорна система в съответната държава членка.

Процедури по прилагането на единния европейски паспорт за извършване на дейност: процедури, които се отнасят до свободата на установяване и свободата на предоставяне на услуги в други държави-членки от която и да е кредитна институция, на която е издаден лиценз и е обект на надзор от компетентните органи в друга държава членка, при условие че тези дейности са предмет на лицензиране (според разпоредбите на членове 33–46 от ДКИ IV).

Процес на надзорен преглед и оценка (ПНПО): използва се като насоки за надзорния преглед на значимите и по-малко значимите кредитни институции и за определяне дали (в допълнение към минималните изисквания) следва да се

прилагат и допълнителни изисквания по отношение на собствените средства , оповестяването или ликвидността, или други надзорни мерки.

Рамков регламент за ЕНМ: регулаторната рамка, която определя практическите ред и условия за сътрудничеството между ЕЦБ и националните компетентни органи в рамките на единния надзорен механизъм съгласно разпоредбите на Регламента за ЕНМ.

Регламент за ЕНМ: правният акт, с който се създава единен надзорен механизъм за кредитните институции в еврозоната и евентуално за други държави членки на ЕС като един от главните елементи на банковия съюз в Европа. Регламентът за ЕНМ възлага на ЕЦБ конкретни задачи по политиките, свързани с пруденциалния надзор над кредитните институции.

РКИ/ДКИ IV: Регламент и Директива за капиталовите изисквания: [Регламент \(ЕС\) № 575/2013 относно пруденциалните изисквания за кредитните институции и инвестиционните посредници \(РКИ\)](#) и [Директива 2013/36/ЕС относно достъпа до осъществяването на дейност на кредитните институции и относно пруденциалния надзор върху кредитните институции и инвестиционните посредници \(ДКИ IV\)](#). Често съкращението ДКИ IV се използва за позоваване съвместно на двата акта.

Справочник за банковия надзор: справочник, чиято цел е да обясни на банките, на широката общественост и на средствата за масово осведомяване как действа ЕНМ и да представи в подробности неговите надзорни практики. Първото издание беше публикувано през септември 2014 г.

Съвместен надзорен екип: екип от надзорници, съставен от служители на ЕЦБ и НКО, който отговаря за надзора над значимо поднадзорно лице или над значима поднадзорна група.

Цялостна оценка: оценка на банките в държавите членки, участващи в единния надзорен механизъм, която се извършва от ЕЦБ в сътрудничество с НКО в участващите държави членки и се провежда преди ЕЦБ да поеме задълженията си по надзора над тези институции. Цялостната оценка на 130-те банки от еврозоната, за които се очакваше да бъдат квалифицирани като значими, бе извършена от ЕЦБ заедно с НКО, преди ЕЦБ да поеме задачите по надзора през ноември 2014 г.

Съкращения

Държави

BE	Белгия	LT	Литва
BG	България	LU	Люксембург
CZ	Чешка република	HU	Унгария
DK	Дания	MT	Малта
DE	Германия	NL	Нидерландия
EE	Естония	AT	Австрия
IE	Ирландия	PL	Полша
GR	Гърция	PT	Португалия
ES	Испания	RO	Румъния
FR	Франция	SI	Словения
HR	Хърватия	SK	Словакия
IT	Италия	FI	Финландия
CY	Кипър	SE	Швеция
LV	Латвия	UK	Обединено кралство

Други

БКБН	Базелски комитет за банков надзор
ДКИ IV	Директива за капиталовите изисквания
ЕБО	Европейски банков орган
ЕНМ	единен надзорен механизъм
ЕС	Европейски съюз
ЕССР	Европейски съвет за системен риск
ЕСЦБ	Европейска система на централните банки
ЕЦБ	Европейска централна банка
НКО	национален компетентен орган
ПИНП	план за извършване на надзорни проверки
ПНПО	процес на надзорен преглед и оценка
РКИ	Регламент за капиталовите изисквания
СНЕ	съвместен надзорен екип
СОР	система за оценка на риска
СФС	Съвет за финансова стабилност
COREP	общо отчитане (Common reporting)
FINREP	финансово отчитане (Financial reporting)

© Европейска централна банка, 2015

Пощенски адрес 60640 Frankfurt am Main, Germany
Телефон +49 69 1344 0
Уебсайт www.bankingsupervision.europa.eu

Всички права запазени. Разрешава се възпроизвеждането с образователна и нетърговска цел при изрично позоваване на източника.

Не всички документи в хиперлинковете са налични на български език. Ако документът не е наличен на български език, връзката е към версията на английски език.

ISSN 2443-5996
ISBN 978-92-899-1765-0
DOI 10.2866/909940
ЕС каталожен номер QB-BU-15-001-BG-N